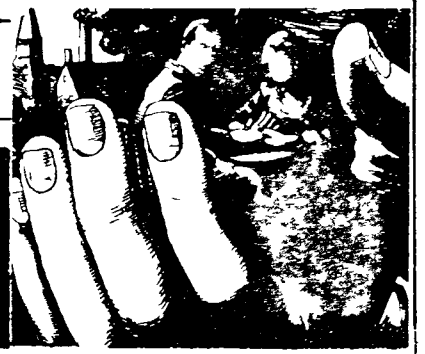

Jak Sowiety okradają Zachód z najnowszych zdobyczy nauki i techniki - str. 6

Niezależny
magazyn
dla każdego

ECHO TYGODNIA

Nr 223 Toronto 29 stycznia - 4 lutego 1987

Cena \$ 1

Gromada-Rolnik Polski pisze, że produkcja mięsa w Polsce może spaść o 30% Szczegóły str 4

JAN PAWEŁ II WYBIERA SIĘ DO KANADY

Jan Paweł II znowu wybiera się do Kanady!

Ojciec Święty złożył wypowiedź w tej sprawie wobec dziennikarzy po prywatnym spotkaniu z premierem Kanady Brianem Mulronev. Spotkanie odbyło się w bibliotece watykańskiej. Szczegółów rozmowy nie ujawniono.

Po raz pierwszy Papież spotkał się z premierem Kanady we wrześniu 1984, podczas papieskiej wizyty w Kanadzie.

Według źródeł watykańskich Jan Paweł II może przybyć z wizytą do Kanady we wrześniu tego roku, po zakończeniu podróży do Stanów Zjednoczonych. Jan Paweł II chce się wywiązać z obietnicy, złożonej kanadyjskim Indianom, że ich odwiedzi. W czasie poprzedniej wizyty kanadyjskiej odwiedził u Indian uniemożliwiła pogoda.

PASZPORT

NIE DLA KAZDEGO

Poniedziałek, 26 stycznia Prof. Klemens Szaniawski poinformował dzisiaj agencję Reutera, że władze PRL odmówiły wydania mu paszportu na wyjazd do Stanów Zjednoczonych.

Prof. Szaniawski jest przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Filozoficznego i w roku 1984 został wybrany rektorem Uniwersytetu Warszawskiego. Władze PRL nie pozwoliły mu na objęcie tego stanowiska. Prof. Szaniawski był sygnatariuszem kilku protestów przeciw łamaniu praw człowieka w Polsce. Na uniwersytet w Chicago zaprosił go jeden z czołowych socjologów amerykańskich James Coleman.

Prof. Szaniawski powiedział też, że władze PRL nie pozwoliły mu na żaden wyjazd za granicę od roku 1984 mimo, że kilkakrotnie zapraszały go zachodnie uniwersytety. Oświadczył, że Biuro Paszportowe nie umotywiowało odmowy wydania mu paszportu. Zamierza złożyć odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

W okresie jawnej działalności NSZZ Solidarność w 1981 prof. Szaniawski był przewodniczącym Komitetu Porozumiewawczego Stowarzyszeń Twórczych i Naukowych, który prowadził rozmowy z władzami, domagając się liberalizacji polityki w dziedzinie kultury.

Urząd Imigracyjny przeprasza naszych Czytelników

OTTAWA INFORMUJE JAK ZAPRASZAĆ GOŚCI Z POLSKI DO KANADY

Sprawa kanadyjskich przepisów o zapraszaniu gości z Polski do Kanady znowu wraca na łamy Echa Tygodnia.

W poniedziałek 26 stycznia do naszej redakcji zatelefonował pan, który przedstawił się jako Gerry van Kessel z Immigration National Headquarters w Ottawie (można to luźno przetłumaczyć jako Główny Urząd Imigracyjny). Nasz rozmowca chciał mówić z Jackiem Adolfem. To właśnie ja odebrałem telefon, a poprzednio dwukrotnie pisałem o sprawie nowych przepisów o zapraszaniu gości z Polski.

"WYSTARCZY NIEFORMALNY LIST ZADNYCH NOTARIUSZY NIE POTRZEBA"

Po pierwsze, rozmowca poinformował mnie, że według nowych przepisów, dla otrzymania wizy kanadyjskiej na wizytę z Polski wystarczy jedynie nieformalny list z zaproszeniem od kogoś w Kanadzie. Podkreślił, że nawet list taki nie jest konieczny, a tylko zalecany, bo ułatwia sprawę.

List zapraszający kogoś z Polski na wizytę w Kanadzie wcale nie musi być potwierdzany u notariusza. Poza tym wcale nie wymaga się, by osoba zapraszająca załączała do listu jakiegokolwiek dokumentu czy oświadczenia.

OTTAWA PRZEPRASZA CZYTELNIKÓW ECHA TYGODNIA

Po drugie, rozmowca poinformował, że przed dwoma tygodniami Główny Urząd Imigracyjny w Ottawie skontaktował się w sprawie zaproszeń z wydziałem wizowym ambasady kanadyjskiej w Warszawie i wyjaśnił swoje stanowisko.

Rozmowca dodał, że przeprasza czytelników Echa Tygodnia za wszelkie utrudnienia, kłopoty i komplikacje, na jakie mogli być narazeni w związku z tym, jak ambasada Kanady w Warszawie interpretowała nowe przepisy o zapraszaniu na wizytę.

Wyjaśnił następnie, że Immigration National Headquarters w Ottawie zlikwidowało pod koniec ubiegłego roku stosowany do tego czasu kwestionariusz zaproszenia po to, by ułatwić gościom ze Wschodniej Europy otrzymanie wizy i nie narazac się na zarzuty, że sposób wydawania wiz dyskryminuje obywateli tych krajów.

WIZY NIE DLA TYCH CO CHCĄ POZOSTAĆ W KANADZIE

Po trzecie, rozmowca wyjaśnił, że aby wyjechać, ambasada w Warszawie musi być przekonana, że osoba wyjeżdżająca na wizytę nie ma zamiaru starac się o pozostanie w Kanadzie na stałe. Jeśli w czasie rozmowy z osobą starającą się o wizę wyłonią się w tej kwestii jakies wątpliwości, to wówczas ambasada może zażądać dalszych informacji, nie objętych listem zapraszającym.

Rozmowca dodał, że o przedstawionej tu interpretacji nowych przepisów poinformowany został także p. Orłowski z Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

Były skargi

Nie ulega wątpliwości, że do Ottawy musiały dotrzeć, dość liczne być może, skargi na zamieszanie i kłopoty w sprawie zapraszania gości z Polski.

Ze Polacy zarówno w Kanadzie jak i nad Wisłą, skarżyli się ostatnio na prakty-

ki ambasady kanadyjskiej w Warszawie, wiemy na podstawie telefonów i wizyt naszych Czytelników w redakcji. Najpierw podaliśmy informację z Urzędu Imigracyjnego w Toronto, że do zaproszenia wystarczy nieformalny list. Już wkrótce nadeszły z Polski sygnały, że osoby z takimi listami ambasada kanadyjska w Warszawie odsyła z kwitkiem. Pewnej pani miało nawet powiedzieć, że "taki list to każde dziecko może sobie napisać".

Następnie zatelefonowaliśmy do ambasady w Warszawie i dowiedzieliśmy się, że stosuje ona dość skomplikowaną i kłopotliwą procedurę.

Teraz wygląda na to, że główne władze imigracyjne w Ottawie dezawuuują stanowisko ambasady i ze sprawy zapraszania została wyjaśniona i definitywnie uproszczona. Oby tak było.

Przypomnijmy szczegóły sprawy. W numerze 214 Echa Tygodnia z 20 listopada 1986 podaliśmy następującą informację:

Kanada wprowadziła ostatnio nowe przepisy dotyczące zapraszania na wizytę krewnych, przyjaciół i znajomych.

Echo Tygodnia zwróciło się o informację na ten temat do Urzędu Imigracyjnego w Toronto, tel. 598-444. Otrzymałmy następującą informację:

- Aby zaprosić kogokolwiek na wizytę do Kanady, wystarczy obecnie nieformalny list z zaproszeniem. Osoba którą zapraszamy udaje się z tym listem po wizę kanadyjską w swoim kraju zamieszkania do najbliższego konsulatu kanadyjskiego. To wszystko.

Procedura jest więc znacznie uproszczona, przynajmniej dla zapraszającego.

Dokonczenie str. 5

BURMISTRZ NOWEGO JORKU W POLSCE

W sobotę wieczorem, 24 stycznia, wylądował w Warszawie burmistrz Nowego Jorku Edward Koch w towarzystwie 8 towarzyszących mu osób.

Początkowo władze PRL odmówiły mu wizy do Polski. Otrzymał ją dopiero gdy zwrócił się w tej sprawie z apelem do Jaruzelskiego. Napisał wówczas w liście, że reprezentuje duży i ważny odłam polskiej społeczności, że bardzo pragnie odwiedzić ojczyste strony wielu obecnych mieszkańców Nowego Jorku i jego własnej rodziny.

Dziennikarzom Koch powiedział, że w Polsce zamierza się spotkać w Gdansk z Lechem Wałęsą oraz - jak to określił - z przeciwnikami reżimu a także z przedstawicielami władz kościelnych i przedstawicielami małej społeczności żydowskiej w Polsce.

Dodał: "Polskie władze dały mi jasno do zrozumienia, że mogę się spotykać z kim mi się żywnie podoba".

Koch był w muzeum oświęcimskim na terenie byłego obozu zagłady. Przed odejściem powiedział: "Dotknąłem dłonią muru śmierci, czcząc pamięć wszystkich ofiar, tak Żydów jak i chrześcijan".

We wtorek miał się spotkać z ministrem spraw zagranicznych PRL Orzechowskim i członkiem Biura Politycznego Czyrkim. Koch wyraził nadzieję, że przed opuszczeniem Polski we środę będzie miał okazję rozmawiania z Jaruzelskim.

W grudniu 1986 władze PRL odmówiły wizy senatorowi amerykańskiemu Edwardowi Kennedyemu. Mówi się teraz, że prowadzone są dyskusje w sprawie jego przyjazdu do Polski i że wizyta może nastąpić w lutym br.

Od wprowadzenia stanu wojennego, Jaruzelskiego nie odwiedził żaden wybrany w wyborach polityk amerykański lub wyższy funkcjonariusz państwowy,

zas Jaruzelski na żadną taką wizytę się nie zgodził.

Wizyta Kocha odbywa się w czasie, kiedy stosunki USA-PRL powoli się poprawiają. 28 stycznia, w dniu odjazdu Kocha na Węgry, ma przybyć do Warszawy zastępca sekretarza stanu USA John Whitehead, najwyższy rangą spośród przedstawicieli Departamentu Stanu odwiedzających Warszawę w ciągu ostatnich 5 lat.

Jak podaje warszawski korespondent New York Times'a, Whitehead ma się spotkać z Jaruzelskim, co będzie krokiem prowadzącym do wycofania amerykańskich sankcji gospodarczych wobec PRL, nałożonych po wprowadzeniu stanu wojennego.

Koch konsekwentnie tytułuje generała "prezydent Jaruzelski". Po przylocie powiedział, że Jaruzelski jest jedną z najbardziej interesujących publicznych postaci na świecie.

● **Jeden z wysokich funkcjonariuszy KGB zwolniony dyscyplinarnie ze stanowiska** Szeff KGB Wiktor Czerbikow podał, że zwolniony został ze stanowiska jeden z szefów KGB na Ukrainie. Powodem bezprecedensowej decyzji jest nielegalne aresztowanie dziennikarza, który krytykował nadużycia władzy. Informacja o decyzji szefa KGB ukazała się na pierwszej stronie *Prawdy*. Podobny anons miał miejsce tylko po egzekucji szefa tajnej policji czasów stalinowskich Lawrientija Berni. Czerbikow podał, że oficer KGB A. Diczenko, koordynator w sprawie aresztowania dziennikarza Wiktora Barchina w Woroszyłowgradzie usunięty został ze stanowiska. Szeff KGB na Ukrainie zobowiązany został do wyciągnięcia dyscyplinarnych konsekwencji w stosunku do innych zamieszanych w sprawę Barchina. Wypowiedź Czerbikowa, po raz pierwszy wyjawia, że gorbaczowskie reformy mają objąć także KGB. Detalicznemu naswietleniu afery woroszyłowgradzkiej, służą napisane przez dziennikarza *"Prawdy"* dwa reportaż z przemysłowego miasta Ukrainy. Przyjechali oni tam "by wypełnić lukę informacyjną", na temat aresztowania w grudniu ubiegłego roku dziennikarza Barchina. W ich materiałach znajduje się m.in. wypowiedź prokuratora z Woroszyłowgradu, który podaje, że aresztował dziennikarza na osobiste żądanie szefa miejscowego KGB. 56-letni Barchin, dziennikarz pisma poświęconego sprawom górnictwa, zatrzymany został w lipcu ubiegłego roku i oskarżony o chuliganstwo, przez dwa tygodnie przesiedział w areszcie. Policja przeszukała gruntownie jego mieszkanie, oraz zarekwizowała notes i własnie napisany artykuł. Z Doniecka przewie-

ziony został do więzienia w Woroszyłowgradzie i osadzony tam na podstawie oskarżenia, że przed kilkoma laty widziano go w pokoju hotelowym odzianego jedynie w podkoszulkę. Aresztowanie nastąpiło po opublikowaniu artykułu, w którym odśladł on fakty nadużycia władzy przez władze lokalne i aparat bezpieczeństwa. "Z prawnego punktu widzenia, wypadki te są niewiarygodne", komentuje *"Prawda"*, po czym wymienia inne przypadki aresztowania ludzi za to, że krytykowali lokalne władze i wytykali im korupcję. Artykuł wymienia również z nazwiska szefa partii regionu woroszyłowgradzkiego Borysa Gonczarenkę, oraz szefa komitetu miejskiego O. Kotljar, którzy odpowiedzialni są za korupcję i nadużycia władzy na swoim terenie. Gorczenko jest członkiem Komitetu Centralnego. Powołany został na tę funkcję przez Leonida Breżniewa. Po 16 latach na stanowisku oskarża się go teraz głośno o to, że dopuścił do rozwoju korupcji i stagnacji ekonomicznej w regionie. Kotljar natomiast pokazany jest przez *Prawdę* jako ten, który przeciwstawił się rozpęczeniu śledztwa przeciwko pułkownikowi policji odpowiedzialnemu za aresztowanie Barchina. Przez 4 miesiące od aresztowania dziennikarza, nie podjęta została żadna akcja. Sytuacja uległa zmianie dopiero po pojawieniu się śledczych z Moskwy dla wyjaśnienia sprawy.

● **Ojciec Sw popiera biskupów amerykańskich** Papież Jan Paweł II przyjął na 30-minutowej audycji ambasadora USA w Watykanie, Franka Shakespeara. 61-letni Shakespeare zastąpił Williama Wilsona, który ustąpił w wyniku kontrowersji, jakie wy-

wołała jego tajna podróż do Libii, w czasie której spotkał się z Muamarem Kaddafim. W czasie audycji w dniu 6 stycznia br. Papież wręczył nowemu ambasadorowi list, w którym wyraża poparcie dla stanowiska biskupów amerykańskich z listopada ub. roku w sprawie gospodarki. Biskupi uznali, że bieda w Stanach Zjednoczonych, to "skandal społeczny i moralny", potępił też wydatki zbrojeniowe obecnej administracji. Papież stwierdził, że "biskupi wykazali pasterską troskę o los gorzej prosperujących grup społecznych w kraju oraz ogromnej rzeszy cierpiących niedostatek członków rodziny ludzkiej. Problemy o tak doniosłym znaczeniu nie mogą być analizowane na drodze czysto logicznej, ale na uniwersalnej bazie moralnej". Wpływowi konserwatywni katolicy przygotowali swój list, w którym odrzucają niektóre żądania ekonomiczne biskupów, jako próbę zaniecowania idei "państwa dobrobytu" i przeciwne idei wolności gospodarczej. Biskupi twierdzą, że Amerykanie mają moralny obowiązek pomocy biednym, niezależnie od tego, że wolność gospodarcza przyczyniła się do wzrostu dobrobytu innych. Przeciwnicy listu dowodzą, że programy rządowe na rzecz biednych, coraz bardziej uzależniają ich od państwa. Zwracając się do Ojca Świętego nowo mianowany ambasador stwierdził, że według obecnych standardów, na przełomie wieków 90% Amerykanów żyło w ubóstwie. Teraz natomiast 15% cierpi niedostatek. Papież odpowiedział na to, że Watykan nie angażuje się w dyplomację ze względów politycznych, ale po to, by służyć wartościom podstawowym, które podkreślają wspólne dobro całej rodziny ludzkiej. Wyrzucił również uznanie Stanom Zjednoczonym za wielkoduszność i współczucie w stosunku do uchodźców politycznych z całego świata. Dodał przy tym, że owe wędrowki stanowią jeden z głównych problemów naszych czasów. Na zakończenie audycji Biskup Rzymu wyraził zadowolenie z zaplanowanej na jesień tego roku drugiej wizyty do Stanów Zjednoczonych.

● **Sprzęt wojskowy z USA do Chin** Przedstawiciel Pentagonu poinformował, że Chiny zakupią amerykańskie radary wojskowe i sprzęt komunikacyjny wartości ponad \$62 mln. Podpisane porozumienie jest kolejnym krokiem w nawiązaniu wojskowej współpracy między obydwojema krajami. Pod koniec ubiegłego roku Chinczyki zakupili w USA wyposażenie elektroniczne do samolotów wartości \$550 mln. Obydwa porozumienia są wynikiem ubiegłorocznej wizyty sekretarza obrony USA Caspara Weinbergera w Chinach. Oświadczenie Pentagonu stwierdza, że zakupione radary przeznaczone są do dokładnego lokalizowania artylerii przeciwnika i służą do korygowania linii prowadzonego ognia. Sprzęt komunikacyjny natomiast może być montowany w czołgach, samochodach opancerzonych czy innych pojazdach wojskowych. "Sprzedaz sprzętu wojskowego dla Chin nie

spowoduje zakłócenia równowagi wojskowej w tym regionie" - stwierdza komunikat Pentagonu.

● **Polscy najemnicy w Afganistanie** Polscy żołnierze walczą u boku armii sowieckiej w Afganistanie. Wielu walkę z partyzantami przypłaciło życiem. Informacja na ten temat ukazała się w wydawanym w Genewie piśmie "Przegląd Międzynarodowych Spraw Wojskowych", które uważane jest za wiarygodne źródło i cieszy się dużym autorytetem wśród specjalistów. Jak podaje "Przegląd", wielu zawodowych oficerów ludowego wojska polskiego, a także ochotników z oddziałów spadochroniarzy i jednostek specjalnych zwały do Afganistanu wysokie zarobki - otrzymują oni wynagrodzenie w "twardej walucie". Oprócz Polaków przy boku armii sowieckiej walczą Bułgarzy, Kubanczyki i Niemcy z NRD.

● **7 lat łagru za udział w zamieszkach** "Kazachstanska Prawda" doniosła, że student kierujący sekcją młodzieżową komunistycznej partii Związku Sowieckiego w Instytucie Fizyki Uniwersytetu w Alma Ate, skazany został na siedem lat łagru, za udział w zamieszkach studenckich. Jest to drugi wyrok, jaki sowieckie sądy wydały w sprawie winnych niepokojów w stolicy Kazachstanu. Przed K. Rachmietowem skazano nauczycielkę z Alma Aty. Zamieszki nastąpiły po usunięciu ze stanowiska sekretarza partii Kazacha, Kunajewa i zastąpieniu go przez rdzennego Rosjanina, G. Kolbina. W ich wyniku zginęło ponad 20 osób, choć sowieckie środki masowego przekazu mówią o 1 ofierze śmiertelnej. Funkcje sekretarzy partii w republikach nierosyjskich, tradycyjnie powierzane są osobom miejscowym. "Kazachstanska Prawda" określiła skazanego studenta jako "delikwenta niedojrzałego politycznie".

● **Dalsze porwania zakładników w Libanie** W Bejrucie doszło do kolejnych porwan zakładników. Wśród ostatnio porwanych jest 4 obywateli amerykańskich i dwóch obywateli Niemiec Zachodnich. Liczba zakładników przetrzymywanych w Libanie wzrosła do 27. Ostatnie porwania zbiegły się w czasie z pobytem z Libanie T. Waite'a, który z ramienia Kościoła Anglikańskiego negocjuje zwolnienie zakładników. W związku z tym, że od ponad tygodnia nie było od niego żadnej wiadomości, pojawiło się domniemanie, że znajduje się on w areszcie domowym.

● **Czołowy uczoney chiński usunięty z partii** Wybitny uczoney chiński Fang Lizhi usunięty został z chińskiej partii komunistycznej. Przyczyną wyrzucenia było propagowanie zachodniego systemu demokratycznego, które przyczyniło się do powstania studenckiego ruchu protestu. 51-letni Fang, laureat wielu międzynarodowych nagród pełnił funkcję prorektora uniwersytetu w Hefei, w którym rozpoczął się ruch studencki na rzecz poszerzenia demokracji i wolności obywatelskich. Nazwano

przez studentów chińskim Sacharowem. Fang jest drugim znanym członkiem partii wydalonym ostatnio z jej szeregów. Przed Fangiem wyrzucono czołowego pisarza Wang Ruowanga za propagowanie w tekstach i wystąpieniach idei zachodnich. W uzasadnieniu decyzji partyjnej podano, że "nie kwalifikował się dłużej na członka partii", oraz zacytowano wyjątki z jego wystąpień o tym, że marksizm - leninizm jest przestarzały i nie może być traktowany jako model dla Chin. W oświadczeniu mówiącym o usunięciu Fanga podkreślono, że "poza tym, iż działalnością swą inspirował protestujących studentów, próbował również podburzać intelektualistów przeciwko partii co groziło poważnymi konsekwencjami". Według studentów chińskich Fang występował na rzecz poszerzenia demokracji na spotkaniach ze studentami nie tylko swej uczelni, ale także w Pekinie, Hangzhou i Szanghaju.

● **ZSSR krytykuje w ONZ zamiar kontynuacji przez USA prob nuklearnych** Przedstawiciel Związku Sowieckiego w Organizacji Narodów Zjednoczonych, A. Bielionogow, powiedział, że jest ogromnie niezadowolony z faktu, iż USA mają zamiar przeprowadzić 5 lutego pierwszą w tym roku próbę nuklearną. "Jezeli USA przeprowadzą próbę - powiedział Bielionogow - Związek Sowiecki będzie zmuszony do odstąpienia od moratorium o wstrzymaniu wybuchów nuklearnych, aby móc bronić siebie i swoich sojuszników". Powołując się na źródła rządowe "New York Times" podał, że pierwsza próba nuklearna w tym roku zostanie dokonana w dniu 5 lutego. Bielionogow wygłosił swój komentarz podczas konferencji prasowej w czasie której przekazał posłanie M. Gorbaczowa do sekretarza generalnego ONZ Javiera Pereza de Cuellar. Gorbaczow popęcił Stany Zjednoczone za brak odpowiedzi na ofertę Moskwy, dotyczącą proklamowania ONZ-owskiego Roku Pokoju.

● **Napięcie na Filipinach** Wojsko otworzyło ogień do demonstrantów maszerujących w stronę pałacu prezydenckiego i domagających się reformy rolnej. Zginęło co najmniej 12 osób, około 100 zostało rannych. Prezydent C. Aquino zapowiedział ukaranie winnych. W kilka dni potem, w stolicy Filipin Manili nastąpił bunt oddziałów wojskowych domagających się powrotu byłego prezydenta Marcosa. Oddziały lojalne wobec C. Aquino zapobiegły zamachowi stanu.

● **Zwycięstwo koalicji rządowej CDU-FDP i H. Kohla w wyborach w RFN** Kanclerz H. Kohl i rządząca koalicja Partii Chrześcijańskich Demokratów oraz Partii Wolnych Demokratów będą sprawować władzę w RFN w następnej 4-letniej kadencji. CDU uzyskała 44,3% głosów (w 1983 - 48,8%), FDP - 9,1% (poprzednio 7%), partia opozycyjna SPD 37% (poprzednio 38,2%), a Partia Zielonych 8,3% (poprzednio 5,7%).

ECHO TYGODNIA
WYDAJĄ I REDAGUJĄ
JACEK ADOLF I GRAŻYNA FARMUS

Adres do wysyłki korespondencji ogłoszeń płatności rachunków zamówień prenumerat
862 Tandridge Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2
TEL. 743 - 5706 w godz. 10 - 3 po poł.
766 - 3774

ADVERTISEMENTS
● Display ads \$7 column inch ● Full page \$700 half page \$400
● Classified ads \$4 (up to 25 words) 5+ each additional word
● Box \$1.50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych listach i manuskryptach
Prenumerata półroczna \$25 roczna \$50

Biurokracja z klonowym liściem

Biurokratyczna kołomyjka wokół nowych przepisów o zapraszaniu na wizytę do Kanady krewnych i znajomych z Polski ciągnie się już od listopada. Co innego mówiono nam w urzędach imigracyjnych w Kanadzie, co innego mówiła naszym krewnym i znajomym ambasada kanadyjska w Warszawie, odsyłając ich z kwitkiem gdy przychodzili po wizę. Jeszcze czego innego dowiadzano się w biurach podróży w Toronto i innych miastach. Sporo osób straciło wiele czasu i nadszarpięło nerwy.

Ale w końcu Kanada to nie PRL i Ottawa nie tylko - jak twierdzi - przyprowadziła do porządku ambasadę, ale zwróciła się za pośrednictwem naszej redakcji z przeprosinami skierowanymi do wszystkich, którym niepotrzebnie sprawiono kłopot.

Tymczasem jednak, zanim popadniemy w entuzjazm, poczekajmy na wiadomości z Warszawy.

Jacek Adolf

BUSH W KANADZIE

Wiceprezydent USA i czołowy kandydat na następcę Reagana z ramienia Republikanów George Bush oraz sekretarz Skarbu James Baker przebywali w ubiegłym tygodniu z oficjalną wizytą w Kanadzie. Spotkali się oni z Brianem Mulroneym w jego rezydencji. Wizytę przyjęto jako próbę uratowania pogarszających się ostatnio stosunków kanadyjsko-amerykańskich. Po rozmowie z Mulroneym, goście amerykańscy spotkali się z częścią tzw. wąskiego gabinetu rządowego Michaela Wilsonem, Joe Clarkiem i Pat Carney. Rozmowy dotyczyły, jak głosił oficjalny komunikat i co wynikało z krótkiej konferencji prasowej, problemu wolnego handlu oraz podniesienia wartości kanadyjskiego dolara, która zdaniami Amerykanów jest celowo zanizona, utrudniając poprawę bilansu handlowego USA.

ŁAMAGI

Na ulicach widzimy dorosłą kanadyjską młodzież. Specjaliści zainteresowali się, jak przy obecnej modzie na kulturę fizyczną, wygląda rzeczywistość młodego pokolenia.

Przygotowano specjalne

testy, wśród nich znany również w Polsce test "schodkowy", badający wydolność mięśniową i kardioroskularną. Dołączono do tego bieg na 1 milę, pompki i ćwiczenia na mięsie brzucha.

I co się okazało? Zaledwie 36 procent dziewcząt i tylko 60 procent chłopców zakwalifikowało się jako osoby o zadowalającej sprawności. OMA - organizacja medyków zaapelowała do instytucji szkolnych, by podniosły poziom wychowania fizycznego. Jak wiadomo od 1969 do 1984 roku tutejszy WF nie był w szkołach średnich przedmiotem obowiązkowym. Wprowadzono go obecnie, jako taki tylko na jednym roku studiów. Lekarze zauważają, że o ile starsza populacja kanadyjska znacznie aktywniej uprawia sport, to młodzież w wieku szkolnym stanowi grupę osób mało aktywnych. Postuluje więc wprowadzenie WF, czyli FIZ-ED do wszystkich klas szkoły średniej jako obowiązkowego.

OKROJONY RAPORT

W najbliższym czasie ukaze się raport jednoosobowej komisji rządowej reprezentowanej przez sędziego Jules Deschenes. Jego przedmiotem jest obecność w Kanadzie osób podejrzanych o nazistowskie zbrodnie wojenne.

Wdług źródeł w Ottawie 1000-stronicowy dokument ukaze się w mocno ocenzonej wersji. Przyczyną owej cenzury jest fakt, iż komisja prowadziła dochodzenia wśród różnych grup wschodnioeuropejskiego pochodzenia w celu ustalenia przeszłości określonych osób. Zdaniem samego Deschenesa identyfikacja owych grup mogłaby przynieść wiele społecznych szkód. Na skrócenie raportu wpłynął też, jak stwierdził poseł konserwatywny z Alberty Alex Kindy, silny nacisk posłów z jego partii, nie wyłączając ministrów gabinetu. Ukraińcy przykładowo wyrażali obawę o to, że sowiecki wywiad wskazał na najbardziej aktywne w ich środowisku osoby, by skompromitować ukraiński ruch emigracyjny. Zwracali też uwagę, że komisja nie miała możliwości przebadania dokumentacji w Sowietach i swobodnego dostępu do dokumentów. Komisja Deschenesa nie wskazała na żadnego z Ukraińców z podejrzanych o udział w przestępstwach wojennych ze względu na brak wiarygodnych dowodów. Rząd kanadyjski otrzymał do ścisłego wewnętrznego użytku informacje dotyczące 12 osób, zamieszkałych w Kanadzie - wobec których podjęte będzie oficjalne śledztwo. Raport zalecać ma jak twierdzą osoby

dobre poinformowane, by wprowadzić specjalną poprawkę do kanadyjskiego kodeksu karnego, pozwalającą na prowadzenie przewodów sądowych w Kanadzie, a nie w kraju, gdzie popełnione były wojenne zbrodnie, kraju pochodzenia oskarżonego czy też w kraju, którego obywatele zainteresowani są najbardziej w ukaraniu przestępców, gdzie żyją ofiary i świadkowie tych zbrodni. Poprawka taka wykluczałaby eks-tradycję między innymi do Sowietów, Izraela, Niemiec Wschodnich, Zachodnich czy Polski. Raport domaga się również utworzenia specjalnego wydziału w kanadyjskim ministerstwie sprawiedliwości, specjalizującego się w ściganiu przestępstw wojennych i ludobójstwa.

GŁUCHE MILCZENIE

Taktykę głuchego milczenia przyjął były minister gabinetu Andre Bissonnette, gdy reporterzy oblegają go by wyjaśnić jaką rolę odegrała jego małżonka w prywatnych operacjach finansowych dokonywanych w jego imieniu. Policja prowadzi dochodzenie

nad związkiem pomiędzy osobą byłego ministra a spekulacją ziemią w jego okręgu, która przyniosła ogromne zyski. Ziemia została sprzedana pod budowę firmie szwajcarskiej o nazwie Oerlikon Aerospace Inc. pomimo, iż teren ten był przez radę miejską pierwotnie przeznaczony na budownictwo mieszkaniowe. Minister użył swych wpływów by w St. Jean nastąpiła zmiana decyzji co do przeznaczenia terenu. W międzyczasie ziemia znalazła się w rękach prywatnych i jej wartość w końcowej sprzedaży znacznie wzrosła. Policja bada na ile w operacjach tych i końcowej sprzedaży brała udział żona ministra i czy istnieje dowód, że spekulacja przyniosła jej i jego przyjacielowi materialną korzyść. Chodzi tu o niebagatelną sumę przekraczającą milion dolarów.

Brian Mulroney zwolnił Bissonnette'a z gabinetu, nie czekając na rezultat dochodzenia. Andre Bissonnette nie myśli jednak rezygnować ze stanowiska poselskiego. Liczy nawet na poparcie swych wyborców, gdyż usytuowanie zakładu w St. Jean przynosi im również wymierne korzyści - miejsca pracy.

Żyjemy w Ameryce

Przez lata całe Kanadyjczycy żyli w błogim przekonaniu, że coś ich od amerykańskich buntowników różni. Szacunek dla politycznej i kulturowej europejskiej tradycji, wierność Królowej, posłuch dla prawa i jego nosicieli i wreszcie zaufanie do polityków.

Amerykanie, jak dowodzą do znudzenia liczni eseisci, do swych przedstawicieli na różnych szczeblach politycznej i administracyjnej kariery zaufania nie mają za grosz. Nic dziwnego, literatura wraz z różnymi naukami społecznymi rozpracowała już na dobre typ rzutkiego kuglarza - łgacza - karierowicza i jego drogę po społecznej drabinie. Postać tę upowszechnił na skalę masową film od klasycznego "Obywatela Kane" począwszy, nie mówiąc o licznych epizodach i akcjach ułokowanych za kulisami biur wyborczych. Mamy więc galerię całą panoplichających kampanię wyborczą duszą i ciałem, chytrych szefów, natrętnych plakacistów, mniejszych cwaniaków, którzy za drobne obietnice gotowi są od drzwi do drzwi bełkotac o zaletach swego kandydata.

I oczywiście jest to, jak to w filmie bywa, człowiek bez zalet i skrupułów. W życiu natomiast zdarza się to nierzadko, a masowo całego procesu wyborów, brak dystansu między politykiem a tłumem sprawia, że znika magiczny blask jakim promieniowała władza od wieków, a które to złudzenie usiłują do dziś emitować samowładcy i dyktatorzy proletariatu. Polacy przykładowo, choć zobaczysz nawet ręką władzy nie są w stanie, a co dopiero przypatrywać się im dłużej, jednak potrafią pokazać jak lekce sobie wazą płynące z góry trupy promienie. Alisci oni sami, wydobyszy się z systemu na biegu jałowym, popadają w zdumienie i pewne zazenowanie, gdy na ekranie telewizora oglądają rysunkowy przekrój przez narządy płciowe męskie okrecone prostą a

komentator objaśnia, że prezydent Reagan właśnie się jej pozbył i do zdrowia wraca. O ile Amerykanom wolno zaglądać nie tylko w prezydenckie spodnie ale i konto bankowe Kanadyjczy jakby dotąd nie byli do tego zmuszeni, choć widac i tego kres. Żyjemy w Ameryce.

Jeden z mych kanadyjskich sąsiadów z miłości Torys, z niebieskimi nie tyle od zapatrywania co od mrozu wargami wykrzyknął: "Co też Mulroneyowi na mózg weszło?" Poczem o ministrach niechlubnie byłych potoczyły się sżniste opowieści.

Widac było, że ow Torys po latach nadziei i triumfu stracił jakby pod nogami grunt, bo zakończył swój wywód, skrócony mrozem, bolesnym "na kogo ja będę głosował?"

Ciężki cios spadł na niebieskiego Torysa. Jakby mało było ministra obrony narodowej ze striptizerką, minister ochrony środowiska chroniącej własną kieszeń kosztem kieszeni podatnika, ministra przemysłu ciężkiego, co nie wie skąd żona przyniosła mu milion, na koncu minister też żonaty i też zarobił jakby od niechcenia.

Czy Mulroney zna się na ludziach? Czy też nie ma sposobu by swych najbliższych przejrzyć? Czy też sam nie lepszy? Czy wreszcie w polityce nie ma ludzi czystych rąk z zasady?

Pytania takie cisną się do głowy. A odpowiedzi jak zwykle mętne, i tak zaciągają na losie tego rządu. W mentalności społecznej podejrzliwość może usadowić się na trwałe. Mamy wszelkie urządzenia do rąk oglądania. A to opozycje, przekazy, aparat śledczy. Wystarczy jeszcze amerykański duch i oto kolejny kanadyjski czar przyska. Trochę nam zał, bosmy Polacy i wciąż snimy o rycerzach bez skazy. A w Ameryce jak w Ameryce, jak skaza, to albo mocna, mocna reklama, albo przecena.

GRAFA

I R A N mat bez szacha

Prawie 7 letnią już wojnę iracko iranską rozpoczął we wrześniu 1980 roku Irak, który chciał uzyskać całkowitą kontrolę przesmyku wodnego Shat al Arab stanowiącego dlań jedyne wodne dojsce do Zatoki Perskiej. Początkowo wydawało się, że o wiele lepiej uzbrojone wojska irackie od niosą błyskawiczne zwycięstwo nad Iranem znajdującym się w rewolucyjnym chaosie budowania republiki islamskiej. Na łatwy sukces licząc nie ze zlikwidowaniem reżymu Khomeiniego liczył prezydent Iraku Hussein i jego soldateska. Kiedy jednak nic takiego się nie wydarzyło, a wojna zamieniła się rychło w wojnę pozycyjną, toczoną już jednak na irackim terytorium, znaleźli się pierwsi eksperci, którzy zaczęli powątpiewać w możliwości irackiego zwycięstwa. Od około dwóch lat zaczęły pojawiać się opinie, że szanse zwycięstwa przechylają się na stronę Iranu. Od 9 stycznia br. a więc od momentu rozpoczęcia przez Iran ofensywy.

Korbała 5 w wyniku której wojska iranskie oglądają już minarety meczetów w 1 milionowej Basrze (ewakuowano z niej ludność cywilną) nie ma już wątpliwości, że Irak tej wojny wygrać nie jest w stanie. Iranska Korbała 5 nie musi być jeszcze ostateczną ofensywą, którą od dłuższego czasu zapowiadają iranscy mullahowie, ale wydaje się, że można ją uznać za początek końca niekończącej się wojny. Rzecz jasna przy założeniu, że będzie się toczyć ona z grubsza w tych samych warunkach i na bazie tych samych konwencji, a więc, że np. śmierć Khomeiniego nie odbierze narodowi iranskiemu woli walki, albo że do wojny nie przystąpią siły zagraniczne, bądź że strony nie posłużą się bronią masowego rażenia itp.

Wydaje się więc, że wynik tej wojny przyjmując oczywiście powyższe założenie o stałości warunków i konwencji, jest już tylko sprawą czasu, tak jak sprawą czasu jest zaistnienie nie szczytowej republiki islamskiej w Bagdadzie z jej gotowym rządem na

czele z ajatollahem Bakr Hakimem oczekującym w Iranie.

Odpowiedz na pytanie, kto lepiej żeby wygrał, nie jest odpowiedzią prostą. Relatywizuje się ona do wielu różnych często sprzecznych kryteriów. Dla Związku Sowieckiego byłoby np. lepiej, by wygrał prosowiecki i prokomunistyczny Irak, a nie zapiekły wrog ZSSR Iran. Dla Stanów Zjednoczonych i Zachodu żadna opcja nie jest dobra (po mijając przy tym to, że mamy do czynienia z dwoma totalitarnymi politycznymi i sfanatyzowanymi reżymami).

Tak przy zwycięstwie Iraku jak i Iranu Zatoka Perska i olbrzymie zasoby ropy naftowej byłyby kontrolowane przez wroga siły. Jednakże z tego, że nie ma dobrego wyboru, nie wynika, że nie należy wybrać. Uważam, że od samego początku wojny o Zatokę Perską Stany Zjednoczone i Zachód powinny postawić na Iran. Kontrolujący region Iran stanowi bowiem dla Zachodu w długofalowej strategicznej perspektywie, a tylko taka powinna się liczyć w wieloletniej polityce, mniejsze zagrożenie niż kontrolujący region za pośrednictwem Iraku Związek Sowiecki.

Nie ulega dla mnie wątpliwości, że Irak rozpoczął awanturniczą wojnę z inspiracji i z pełnym poparciem Związku Sowieckiego. Myślę nawet, że gdyby rzeczywiście miał miejsce iracki bilet, Iran przeżyłby swój 17 września 1939 roku, gdyż Związek Sowiecki zaatakowałby go od północy i do Teheranu wkroczyłby sam bądź w sojuszu z Irakiem i popierającym światem arabskim.

Na Kremlu marzy się od czasów Lenina o panowaniu nad Zatoką Perską nad subkontynentem indyjskim o dojściu do ciepłych portów Oceanu Indyjskiego (marzyli także carowie).

Krótko mówiąc dla świata zachodniego większym złem jest prosowiecki Irak niż antyamerykański, ale i antysowiecki Iran.

*Tymczasem dotychczasowa polityka Stanów Zjednoczonych dotycząca wojny iracko iranskiej woła o pomoc do nieba. Oficjalnie jest to polityka neutralności, co jest i tak błędem, bo jak takie supermocarstwo może umyć ręce od tak kluczowego konfliktu, ale różne doniesienia z tzw. źródeł dobrze poinformowanych wskazują, że jest to polityka dwulicowa, tajna pomoc wojskowa dla obydwu stron, co powoduje tylko, że Stany Zjednoczone narazają się wszystkim.

Nie zgadzam się z opinią, że neutralność plus pomoc wojskowa dla obydwu stron jest celową polityką USA mającą na celu maksymalne wyniszczenie obydwu państw, gdyż, pomijając względy moralne, byłoby to ewidentnym otwarciem drzwi dla sowieckiej inwazji i okupacji. Ale zgadzam się, że jeśli oficjalnie deklaruje się neutralność, to powinna ona być w przypadku wojny iracko iranskiej przestrzegana.

Co powinien Waszyngton zrobić teraz w obliczu zbliżającego się zwycięstwa Iranu?

Po pierwsze zachować dotychczasową neutralność, tyle że uczynić z niej faktyczną neutralność, nie mieszając się do wojny, czyli dopuścić do zwycięstwa Iranu.

Po drugie zapobiec ewentualnej sowieckiej interwencji zbrojnej w regionie.

Po trzecie przygotować Stany Zjednoczone i Zachód na zwycięstwo Iranu. Nawiązanie stosunków z Iranem nie jest szczytnym celem moralnym, ale jest geopolityczną koniecznością, daleko ważnym celem strategicznym przeciwstawienia się sowieckiemu parciu do Zatoki Perskiej do paliwowego kurka wolnego świata jako zasadniczego kroku w planie podboju całego globu.

ŚWIATOWIT

OŚWIADCZENIE 63

Zachodniemiecki dziennik *Frankfurter Allgemeine Zeitung* poinformował o oświadczeniu podpisanym przez 63 znane osobistości polskiego świata kulturalno-naukowego. Zawiera ono apel do władz partyjno-rządowych by uszanowały istniejące w Polsce różnice poglądów i by pozwoliły na przywrócenie rozwiązanych podczas stanu wojennego stowarzyszeń zawodowych.

Sygnatariusze oświadczenia stwierdzają, że zwolnienie więźniów politycznych stworzyło pierwszą od wielu lat możliwość dojścia do porozumienia między rządzącymi a rządzonymi. Oświadczenie głosi: "Tylko wspólny wysiłek obywateli wszystkich poglądów na świat, orientacji i przekonań, mogłoby wyprowadzić Polskę z kryzysu". Konstytucja PRL, ratyfikowane konwencje międzynarodowe oraz nadal oficjalnie obowiązujące Porozumienia Sierpniowe ukazują możliwość rozwoju w kierunku takiego porozumienia.

Według relacji dziennika, autorzy Oświadczenia 63 stwierdzają, że jedynym dopuszczalnym ograniczeniem są interesy państwa. "Jednak polska racja stanu nie jest monopolem jednej grupy lub orientacji".

Sygnatariusze przyznają, że nie wszystkie zadania społeczne dadzą się od razu spełnić i że przywrócenie normalnych stosunków między społeczeństwem a władzą wymaga czasu i dobrej woli. Takie objawy kryzysu społecznego jak alkoholizm i narkomania, a również upadek w dziedzinie sztuki, nauki i oświaty, nie są jedynie skutkiem załamania się gospodarki. Są one również, w znacznej mierze, wynikiem szkodliwych decyzji politycznych i administracyjnych, które zmierzają do ograniczenia lub zniszczenia samorządności oraz do wymuszenia posłuszeństwa represjami.

Dalszy rozpad kultury polskiej może zostać powstrzymany jedynie przez rozszerzenie swobód. Będzie to możliwe tylko wówczas, kiedy sprawujący władzę na stałe wyrzekną się stosowania środków przymusu. Dzisiaj znaczna część pisarzy, dziennikarzy, aktorów, artystów, plastyków oraz naukowców rozmaitych dyscyplin nie należy do stowarzyszeń zawodowych, ponieważ nowe stowarzyszenia działające na ogół pod starymi nazwami, nie dają możliwości odtworzenia płaszczyzny koleżeńskiej.

Oświadczenie kończy się postulatem, aby przywrócić zagwarantowaną w konstytucji PRL możliwość organizowania się przez artystów, uczonych i wychowawców w samorządne stowarzyszenia.

Tekst oświadczenia zajmuje 5 stron. Przesłane ono zostało do kierownictwa partii, Rady Państwa i Sejmu. Według *Frankfurter Allgemeine Zeitung* wśród 63 sygnatariuszy znajdują się Bronisław Geremek, Jerzy Holzer, Jan Józef Lipski, Adam Michnik, Andrzej Szczypiorski, Wisława Szymborska i Jerzy Turowicz.

ZNOWU ZDEJMUJĄ KRZYŻE

22 stycznia Do Watykanu dotarł pełny tekst listu biskupów diecezji kieleckiej z 12 grudnia, protestującego przeciw akcji usuwania krzyży w Ołkuszu.

Ordynariusz bp Stanisław Szymecki oraz jego wikariusze piszą do wiernych m.in.

W czasie tegorocznych rekolekcji biskupów polskich na Jasnej Górze dotarła do nas wiadomość o nowej akcji zdejmowania krzyży w liceum w Ołkuszu. Krzyże w tym liceum zdejmują się systematycznie od pewnego czasu. Dotychczasowe protesty wiernych i miejscowych duszpasterzy nie odnosiły skutku. Wręcz przeciwnie, w ostatnich dniach zdjęto dalsze cztery krzyże.

Usuwane krzyże zostały zawieszone w październiku 1981 roku za zgodą władz oświatowych, w obecności przedstawicieli władzy i ks. biskupa ordynariusza diece-

zji kieleckiej. Wspomniana ostatnia akcja miała miejsce niemal dokładnie w drugą rocznicę wydarzeń we Włoszczowej, w czasie których, jak pisał Jan Paweł II, diecezja kielecka doznała wielu cierpień w obronie krzyża. Doznała ich zwłaszcza młodzież, która upominała się o prawo do niego, zdając w ten sposób sprawę z nadziei, która jest z wami.

Dzieje się to również w czasie nawiedzenia krzyża w diecezji kieleckiej, które jest wielkim społecznym wyznaniem wiary. Dzieje się to w czasie, kiedy tak usilnie zabiega się o zgodę i jedność społeczeństwa w obecnej, trudnej sytuacji ekonomicznej i społecznej naszej ojczyzny. Dzieje się to wreszcie przed trzecią pasterską pielgrzymką Ojca Świętego do naszego kraju, któremu potrzebny jest klimat pokoju i jedności.

W związku z tym należy zapytać, komu znowu zależy na sianiu niepokoju i zamętu? Pragniemy jeszcze przypomnieć, że ludzie wierzący mają prawo do krzyża, ma to prawo również ucząca się młodzież.

Szkół jest własnością całego narodu, w ogromnej większości wierzącego, który utrzymuje tę szkołę tak wielkim trudem.

Wyrażamy też obawę o los zdejmowanych krzyży, zwłaszcza że nie wyjaśniona dotąd sprawa sprofanowanego krzyża w Krawczyźnie daje podstawę do takiego niepokoju.

POWRÓT PRYMASA

22 stycznia Prymas Polski kardynał Józef Glemp opuścił dziś Rzym i udał się drogą lotniczą do Warszawy.

Podczas pobytu we Włoszech został przyjęty przez Ojca Świętego i przeprowadził rozmowy z przedstawicielami Watykanu. Z Janem Pawłem II prymas omawiał czwarcą pielgrzymkę papieską do Polski oraz sytuację Kościoła w Polsce.

Niedawno, w swym warszawskim kazaniu, kardynał Glemp mówił o trudnościach w stosunkach między państwem a Kościołem.

Kardynał Glemp przybył do Włoch z Algierii. Pierwotnie miał stamtąd udać się na Wybrzeże Kości Słoniowej, ale program podróży został zmieniony bez podania przyczyn.

SCHABOWE

W NIEBEZPIECZENSTWIE

Rolnictwo odniosło sukces, po raz pierwszy w historii przekroczone 30 kwintali na hektar w zbiorach zbóż. Jedną z przyczyn była sprzyjająca pogoda.

Stan pogłowia trzody chlewnej przekroczył 20 milionów sztuk i jest to drugi sukces. Doszło jednak do poważnego spadku pogłowia bydła i wbrew wszelkim późnojesiennym zapewnieniom ministrów i sekretarzy partii, tendencje spadkowe trwają nadal. Nadal też spada produkcja mleka, co powoduje kłopoty z zaopatrzeniem w masło i brak wysokotłuszczowych smietan i twarogów.

Ważniejsze od bydła wydają się wskaźniki hodowli trzody chlewnej. Polacy lubią wieprzowinę i ona to decyduje o spożyciu mięsa w Polsce. Obecnie coraz otwarciej powiada się, że stosunkowo wysoki przyrost pogłowia trzody wcale jeszcze nie jest powodem do radości. Produkcja żywca wieprzowego w latach 1980-84, liczona na jedną sztukę, obniżyła się do nieco ponad 90 kg co spowodowało, że w tym okresie, przy przeciętnym pogłowiu swin nie mniejszym niż w latach 72-73, uzyskano o kilkaset tysięcy ton żywca wieprzowego mniej. Zdecydowanie wydłużył się przy tym czas tuczenia każdej sztuki, co było skutkiem zmniejszonych lub wręcz znikomych dostaw pasz treściwych dla gospodarstw chłopskich.

Gorzej karmione świnię rosły wolniej niż powinny. Brak pasz treściwych pogłębił się jeszcze w latach następnych. Z każdego 6 kwintali pasz treściwych 4 trafiły do ferm państwowych, tylko 2 do gospodarki chłopskiej, dostarczającej ¼ wieprzowiny w kraju.

Trzeba też pamiętać, że przyrost pogłowia trzody chlewnej został niejako wymuszony przez władze nie warunkami ekonomicznymi, lecz ogólnym brakiem mięsa w kraju. Ludzie, chcąc zabezpieczyć sobie mięso, zaczęli hodować świnię nie oglądając się na koszty. Poza tym, przy małych przydziałach węgla, wielu mieszkańców wsi postanowiło uzyskać większe jego ilości poprzez wprowadzenie do gospodarstw trzody chlewnej. Te dwa ostatnie czynniki z upływem czasu tracą na sile oddziaływania. Najpierw zmniejszono oficjalnie przydział węgla na każdą sztukę o 50 kg, potem okazało się, że i tych zmniejszonych przydziałów nie sposób kupić, bo węgla brak. Przemysł węglowy już zalega z dostawami, należącymi się hodowcom, w wysokości ponad 2 milionów 300 tys. ton. Ludziom zamiast węgla zaoferowano pieniądze, którymi jednak ani mieszkańcy nie ogrzeje ani ziemniaków dla swin nie uparuje.

Hodowców zniechęcił też ostatni atak zimy, który powiększył koszty hodowli. Co najważniejsze, coraz częściej słychać sygnały, że hodowla swin się nie opłaca. Władze zapowiedziały też, że wiesz będzie się zaopatrywać w piec do spalania miału węglowego lub węgla gorszej jakości, co jest zapowiedzią coraz gorszego zaopatrzenia wsi w wysokowartościowy węgiel. W sumie, można się spodziewać spadku hodowli.

Oficjalne pismo *Gromada - Rolnik Polski* wydrukowało wywiad z przewodniczącym Związku Rolników, który stwierdził, że są obawy, iż produkcja mięsa może spaść o 30%.

FABRYKA ŚMIERCI

Główny Instytut Górnictwa, mający siedzibę w Katowicach, finansowany jest przez Ministerstwo Górnictwa i Energetyki, a koszt jego utrzymania wliczany jest do ceny węgla. W Instytucie istnieje duży oddział pod nazwą Zespół Zakładów Fizyko-Chemicznych, którego ściśle tajna działalność jest publiczną tajemnicą wśród pracowników Instytutu.

Pod oficjalnym szyldem opracowania i produkcji masek przeciwgazowych dla górnictwa kryją się badania wojskowe z zakresu broni chemicznych. Zakłady te kierowane są przez dwu dyrektorów, wojskowego i cywilnego. Dyrektorem cywilnym jest dr Andrzej Modynski.

We wrześniu cudem nie doszło do tragedii podobnej do tej, jaka wydarzyła się w 1984 roku w Bopalu w Indiach. W wyniku awarii urządzeń chłodniczych w halach i pomieszczeniach pomocniczych Zakładów Fizyko-Chemicznych nastąpił wypływ i rozprzestrzenienie się jakiegoś gazu bojowego. Dzięki przytomności i fachowości byłego dyrektora zespołu, odwołanego ze stanowiska po wprowadzeniu stanu wojennego, uniknięto tragedii.

Zakłady subsydiowane są szczerą ręką przez ministra i nie narzekają na brak pieniędzy ani na badania, ani na pensje i dodatkowe nagrody. Poza normalnym, i tak już wysokim wynagrodzeniem, pracownicy otrzymują wysoki, stały dodatek wojskowy. Łatwo w takiej sytuacji zrozumieć, dlaczego węgiel jest tak drogi.

Tekst ten wysłał na Zachód autor podpisujący się pseudonimem Jan Gwarek.

TRUCIZNA

Od czasu awarii w maju 1986, komin huty miedzi w Głogowie rozsiewa po okolicy trujące opady. Dwutlenek siarki czuć w powietrzu w promieniu 30 kilometrów, zamiera roślinność, w Odrze giną ryby. Usunięcie awarii jest zaplanowane na wiosnę 1987.

Wojewódzki Zarząd Inwestycji Rolniczych z Zielonej Góry opracował ostatnio analizę na temat optymalnych warunków eksploatacji złóż węgla brunatnego pod Poznaniem. Złóża zalegają tuż pod miastem. Budowa kopalni odkrywkowej zniszczyłaby setki hektarów ziemi

ornej oraz Wielkopolski Park Narodowy. Z tych powodów, po burzliwych protestach społecznych i interpelacji sejmowej, w 1981 roku z eksploatacji złóż zrezygnowano. Teraz projekt znowu odżywa.

RUCH WOLNOŚĆ I POKÓJ

Na łamach amerykańskiego dziennika *Christian Science Monitor* ukazał się artykuł o losach młodego Polaka Jarosława Nasielskiego, który otrzymawszy przed rokiem wezwanie do odbycia służby wojskowej odesłał je nie podpisane, a w kilka dni później został aresztowany.

Nasielski, członek ruchu **Wolność i Pokój**, odzyskawszy w tych dniach wolność, tak motywuje swój protest: "Ta armia służy ZSSR a nie polskiemu celom".

Jacek Czaputowicz oświadcza, że stosunek młodych Polaków do służby wojskowej przestaje być tematem tabu, tematem zakazanym. Mówi się obecnie odważnie o roli jaką odegrało wojsko w tłumieniu opozycji i o sojuszu polsko-sowieckim, wcale nie opartym na zasadzie równości. Dla starszego pokolenia temat sowiecki był czymś niebezpiecznym, dla młodych nim nie jest, mówi Czaputowicz.

Członkowie ruchu **Wolność i Pokój**, jak podkreśla amerykański dziennik, występują z otwartą przyłbicą, protesty i manifesty podpisują pełnym nazwiskiem, bez względu na konsekwencje. Nie lękają się więzienia i represji. Odmawiają składania przysięgi wojskowej, bo nie chcą przysięgać na wierność braterską z armią sowiecką.

Ruch **Wolność i Pokój** powstał w marcu 1985, na znak protestu przeciw aresztowaniu jednego ze studentów, który odmówił złożenia przysięgi wojskowej w obecnie obowiązującej formie. Na znak solidarności z przesładowanym urządzone głodówkę w jednym z warszawskich kościół i zebrano dwa tysiące podpisów pod petycją do władz. Zdaniem Jacka Czaputowicza, aktyw ruchu liczy około stu młodych ludzi, a liczbę sympatyków oblicza się na 10 tysięcy.

Wśród działaczy ruchu jest syn Jacka Kuronia Maciej i syn reżimowego szefa związków zawodowych Alfreda Miodowicza Konstanty, wykładowca na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Polscy pacyfisci biorą również udział w propagowaniu ochrony środowiska. W Krakowie i we Wrocławiu, po katastrofie czarnobylskiej, odbyły się manifestacje uliczne. Ruch ma kontakty z podobnymi ugrupowaniami pacyfistycznymi i ekologicznymi na Zachodzie, ale jak zauważa polski działacz pokojowy, ruchy na Zachodzie nie doceniają niebezpieczeństwa sowieckiego totalitaryzmu, a my je podkreślamy.

Nie wszyscy w kraju wykazują zrozumienie dla protestów polskich pacyfistów. Nawet i działacze Solidarności, na przykład Wałęsa, wyrażają obawy, że trudno im będzie liczyć na szerszy odzew w społeczeństwie. Bronisław Geremek jest zdania, że młodzież się radykalizuje, hasło wolności i pokoju nie zawiera wprawdzie wezwania do czynnego oporu, lecz kiedy nie ma obecnie na widowni Solidarności jako czynnika stabilizującego, o konflikt między władzami a młodzieżą nie trudno.

Jarosław Nasielski, którego stale śledzi SB i milicja, miał stanąć przed sądem 3 stycznia 87. Groziła mu kara 3 lat więzienia. Władze mu sugerują, żeby nie odbywał służby wojskowej ze względów zdrowotnych, ale on wybiera trudniejszą drogę - proces polityczny zrodzony z poczucia obowiązku patriotycznego.

Wtorek, 27 stycznia Akcja ruchu **Wolność i Pokój**, domagającego się służby zastępczej dla odmawiających posłuszeństwa wojska ze względów światopoglądowych lub religijnych przynosi pewne pozytywne skutki.

Tygodnik Mazowsze z końca grudnia 86 podał, że Arturowi Tokarskiemu z Kołobrzegu, który 8 października odmówił przyjęcia karty powołania do wojska, umożliwiono odbycie służby zastępczej w kopalni

Presja

W dalszym ciągu jednak wywiera się naciski mające skłonić do złożenia przysięgi wojskowej Wojciech Hetman, odbywający służbę wojskową w Trzebiatowie, ze względu na osobiste przekonania odmówił przysięgi i stosowania się do niektórych postanowień regulaminu. W tydzień później dowódca jednostki wezwał telegraficznie rodziców Hetmana do przyjazdu i nakłonił syna do zmiany decyzji.

Prokuratura wydała nakaz aresztowania Macieja Bijasa, który we wrześniu 84 zbiegł z jednostki wojskowej z powodu sykan za przynależność do Solidarności. 31 grudnia 86 Bijas zgłosił się do prokuratury garnizonowej w Warszawie oświadczając, że jego odmowa służby wojskowej była protestem przeciw łamaniu praw człowieka i sykanowaniu go za niezależną działalność. Po 13 grudnia 81 był on internowany a potem aresztowany za działalność w podziemiu, kielcim KOSie.

Wyrok kolegium orzekającego w Skierniewicach wymierzony był w Radio Solidarność Wojciecha Skowrona, nauczyciela fizyki ze szkoły podstawowej w Podkowie Lesnej skazano na grzywnę 50 tys. zł. Zatrzymano go pod zarzutem współpracy z Radiem Solidarność. Świadkami na rozprawie byli funkcjonariusze SB. Odczytano też zeznania pracowników miejscowego komitetu partii. Był tam taki fragment dotyczący audycji Radia Solidarność: "Ja i mój mąż poczulismy się zbulwersowani opiniami nie związanymi z oficjalnymi władzami".

Jak pisaliśmy MO we Wrocławiu aresztowało grupę działaczy ruchu Wolność i Pokój tuż przed planowanym marszem do zatrującej okolice huty Siechnice. Skazano ich na grzywny od 20 do 25 tys. zł.

sądzimy Solidarność walczy o imponowalność, komunisty o utrzymanie się przy władzy. Racje narodowe stoją przeciwko interesom grupowym elity partyjno-rządowej, chronionym przez wojsko i milicję. W sytuacji gdy od ponad 40 lat elita ta stosuje metody nie mające nic wspólnego z moralnością - socjalistyczną - możemy a priori stwierdzić, że po pierwsze, nie będzie inaczej w dającej przewidzieć się przyszłości. Po drugie, nie osiągniemy statutowych celów Solidarności bez bardziej zdecydowanego, jawnego poparcia rzesz członkowskich naszego związku.

Zdajemy sobie sprawę, że nie apelujemy o srodowiska Solidarności, obojętne czy sygnowane przez Lecha Wałęsę, czy Tymczasową Komisję Koordynacyjną czy też Tymczasową Radę, lecz społeczna i narodowa świadomość Polek i Polaków zdecydowała o losach Polski. Tę uczy historia. Dlatego poczuwamy się do szczególnej odpowiedzialności za rzetelne informowanie naszych czytelników o sprawach historii, które są starannie wymazywane z pamięci narodu, o sprawach aktualnych, zatajanych lub fałszowanych przez oficjalne mass media, o sprawach ogólnoludzkich, ponadczasowych, odwołujących się do najlepszych tradycji ludzkości, bagatelizowanych i przetransponowanych według potrzeb aktualnie rządzących w Polsce.

Świadome swoich obowiązków i praw społeczeństwo zawsze będzie groźne dla rządzących, kim oni by byli, zwłaszcza dla tych, którzy sprawują władzę, nadanego im przez społeczeństwo w wolnych, demokratycznych wyborach.

Toteż swoją rolę w działalności związku na rzecz społeczeństwa określamy lapidarnie informujemy czytelników zgodnie z odwieczną zasadą, że z prawdą nie ma kompromisów. Odwołujemy się do legitymacji społecznej z lat 1980-81, do ideałów Sierpnia do statutu i programu związku, upatrując w nich wskazówek do dalszego działania.

Protest działaczy ruchu Wolność i Pokój

JAK SIĘ SKOŃCZYŁA WIZYTA POLKI Z USA

Jak podaje rezimowa Polska Agencja Prasowa, Służba Bezpieczeństwa zatrzymała obywatelkę amerykańską Barbarę Pędzich i wypytywała ją o kontakty z przedstawicielami Solidarności na terenie kraju. PAP podaje, że jest ona współpracowniczką Biura Koordynacyjnego Solidarności za Granicą z siedzibą w Brukseli i że przybyła do Polski w 1986 ze specjalną misją przeprowadzenia rozmów z przedstawicielami "nielegalnych struktur uprawiających antypaństwową działalność".

Według PAPa opuściła ona PRL 22 stycznia. Rzecznik ambasady amerykańskiej w Warszawie oświadczył, że biuro konsula nie zostało poinformowane o incydencie przez władze PRL.

Barbara Pędzich miała odwiedzić Warszawę, Gdansk i inne miasta, prowadząc tam rozmowy z przedstawicielami miejscowych struktur ruchu związkowego.

W wywiadzie dla Radia Wolna Europa, przeprowadzonym po angielsku, powiedziała ona, że pracuje dla Biura Solidarności w Brukseli od trzech lat, jako redaktorka dwutygodniowego biuletynu informacyjnego. Jest obywatelką amerykańską polskiego pochodzenia. Powiedziała: "Przyjechałam z USA aby podjąć pracę w organizacji uznawanej na Zachodzie za legalną. Do Polski pojechałam na wakacje, aby odwiedzić rodzinę. Jako osoba zainteresowana na codzień sprawami polskimi interesowałam się panującą tam sytuacją. Jeśli chodzi o zarzuty, jakoby udała się do Polski w tajnej misji, to nie mam pojęcia i nie bardzo wiem, skąd takie oskarżenie może pochodzić. Była to moja wizyta prywatna".

Opowiedziała też, że została zatrzymana na granicy i przesłuchiwana przez Służbę Bezpieczeństwa przez dwie godziny. Wyjaśniła, że jest turystką i jej wizyta ma charakter prywatny.

O SYTUACJI W NSZZ SOLIDARNOŚĆ

Podziemne pismo Gdanska Solidarność, w artykule redakcyjnym pisze:

Rozumiemy, że związek szuka nowych sposobów działania. Tak odczytujemy powołanie Tymczasowej Rady NSZZ Solidarność. Nadal funkcjonuje Tymczasowa Komisja Koordynacyjna i podziemne struktury regionalne oraz zakładowe.

Ujawienie niektórych członków konspiracyjnych gremiów kierowniczych związku nie powinno być utożsamiane z ich likwidacją. Takie wnioski wyciągamy z dotychczasowych enuncjacji i wypowiedzi kolegów kierujących Solidarnością jawnie i niejawnie.

Istnienie dwóch instancji, to znaczy TKK i TR TKK wspomaga działalność struktur regionalnych, Tymczasowa Rada ma pomagać Lechowi Wałęsę w jawnym reprezentowaniu interesów Solidarności wobec władz partyjno-rządowych, które związek zdelegalizowały. Nie ma i nie może być jak zwanych dobrych decyzji w warunkach defensywnego działania Solidarności, które spowodowano agresywnymi poczynaniami komunistów wobec niezależnego ruchu związkowego i w ogóle wszelkiej niezależnej działalności społecznej, politycznej, gospodarczej i kulturalnej.

Strona partyjno-rządowa posiada przewagę w każdym z tych sektorów życia państwowego, jest po prostu silniejsza atrybutami władzy. My posiadamy przewagę moralną, a w każdym razie tak

Ciąg dalszy ze str. 1

Powtarzamy, za naszą informatorką z Urzędu Imigracyjnego

- Zapraszać na wizytę do Kanady można każdego nie tylko rodzinę

- Wystarczy nieformalny list z zaproszeniem, aby osoba zapraszana mogła się starać o wizę kanadyjską w najbliższym kanadyjskim konsulacie w kraju swego zamieszkania w naszym przypadku zapewne w Polsce

- Nie jest potrzebne pośrednictwo biura podroży aby kogokolwiek zaprosić do Kanady jako swego gościa

- Nie jest konieczne posiadanie jakiegokolwiek dokumentu u notariusza aby kogokolwiek zaprosić do Kanady

Tyle Urząd Imigracyjny

W numerze 217 z 11 grudnia 1986 pisaaliśmy

Kilka dni temu otrzymaliśmy sygnały od Czytelników, że osoby, które zwracają się o wizę w ambasadzie Kanady w Warszawie, mają trudności w przypadkach, kiedy zapraszający postąpił według podanej przez nas informacji. Nieformalny list zapraszający miał się okazać niewystarczający, pewnej pani miano nawet powiedzieć w ambasadzie, że przecież każde osiemnastoletnie dziecko może taki list napisać i odesłać ją z kwitkiem do domu.

Aby wyjaśnić sprawę, zatelefonowałem do ambasady kanadyjskiej w Warszawie w ubiegły poniedziałek, 8 grudnia i poprosiłem o połączenie z kierownikiem sekcji wizowej.

W telefonie odezwał się pan mówiący po angielsku z francusko-kanadyjskim akcentem, który potem przedstawił się jako Mr Collange.

Oto czego się dowiedziałem, w punktach

- * Osoba zapraszająca kogoś z Polski na wizytę w Kanadzie musi sporządzić u notariusza oświadczenie, podające następujące informacje

- * Imię i nazwisko zapraszającego (czyli swoje własne) oraz datę urodzenia i adres

- * Imię i nazwisko, datę urodzenia i adres osoby zapraszanej

- * Stopień pokrewieństwa z zapraszaną osobą, a jeśli nie chodzi o członka rodziny, to jaki stosunek łączy zapraszającego z osobą zapraszaną, np. przyjaciel, znajomy

- * Okres czasu, na jaki się zaprasza osobę z Polski, np. miesiąc, dwa miesiące, sześć miesięcy, czy rok

- * Cel wizyty

- * Oświadczenie, że osoba zapraszająca podejmuje się pokryć wszelkie koszty związane z wizytą, w tym zamieszkanie, wyżywienie, opiekę lekarską i podróż do Kanady w obie strony

Oprócz tego osoba zapraszająca musi załączyć oficjalne oświadczenie z banku o stanie swych oszczędności jako dowód, że jest w stanie wywiązać się finansowo ze zobowiązań podjętych w związku z zaproszeniem gościa.

Jeśli nie ma takiego oświadczenia bankowego, to zamiast niego może załączyć list od swego pracodawcy podający wysokość zarobków.

Następnie osoba zapraszająca wysyła bezpośrednio osobie zapraszanej w Polsce poświadczoną u notariusza oświadczenie o zaproszeniu wraz z zaświadczeniem z banku o stanie swych oszczędności lub z zaświadczeniem od swego pracodawcy podającym wysokość zarobków.

Osoba zapraszana, udając się do ambasady w Warszawie musi mieć ze sobą następujące dokumenty

- I Oświadczenie od zapraszającego z Kanady, potwierdzone przez kanadyjskiego notariusza

- II Zaświadczenie z banku o stanie oszczędności zapraszającego lub zaświadczenie pracodawcy o wysokości zarobków zapraszającego

- III Paszport

- IV Dwie fotografie

- V Jeśli jest zatrudniona osoba zapraszana musi też przedstawić w kanadyjskiej ambasadzie pismo od swego pracodawcy w PRL stwierdzające, że otrzymała urlop z zakładu pracy.

W ambasadzie osoba zapraszana poza tym musi wypełnić kwestionariusz podania o wizę.

Jak z tego wszystkiego widać, biurokracja to dolegliwość dająca się od czasu do czasu we znaki nie tylko obywatelom krajów "realnego socjalizmu".

Miejmy jednak nadzieję, że sprawa zaproszenia na wizytę z Polski do Kanady została nareszcie ostatecznie wyjaśniona i załatwiona i że wreszcie zapanuje zgodność między tym, co się mówi w Ottawie i Toronto, a tym, co się robi w ambasadzie Kanady w Warszawie.

Prosimy Czytelników o uwagi i informacje

O dalszym przebiegu sprawy będziemy nadal informować Czytelników w miarę napływania wiadomości. Prosimy o uwagi i informacje, możliwe konkretne i szczegółowe o tym, jak załatwia się krewnych i znajomych starających się o wizę w ambasadzie Kanady w Warszawie. Na szczęście tu, w Kanadzie, głos opinii publicznej liczy się bardziej niż w PRL.

Jacek ADOLF

ZAPRASZANIE DO KANADY

POTĘGA OPARTA NA K

19 lipca 1981 nowy socjalistyczny prezydent Francji Francois Mitterand przybył do Le Chateau Montebello w prowincji Quebec, odległego o 70 km od Ottawy. Było to jego pierwsze spotkanie na szczycie z przywódcami siedmiu przemysłowych krajów Zachodu. Niektórzy partnerzy żywili wobec niego podejrzenia, a jednym z nich był Reagan, którego bynajmniej nie zachwycało pojawienie się we francuskim rządzie czterech komunistów.

Po 48 godzinach podejrzenia Reagana ustąpiły miejsca wdzięczności. Na spotkaniu w cztery oczy Mitterand ofiarował mu bezcenny podarunek - teczkę z tajnymi aktami, oznaczoną kodem "Zegnaj", o której istnieniu wiedziało tylko pięć osób we Francji. Reagan był oszołomiony. Jakims cudem Francuzom udało się przeniknąć do centralnego osrodka sowieckiego wywiadu.

Tajną kartotekę oznaczoną kodem "Zegnaj" założono wiosną 1981, kiedy to pewien Francuz przekazał list od przyjaciela w Moskwie francuskiemu kontrwywiadowi - Le Direction de la Surveillance du Territoire (DST).

List był napisany po francusku. Autor nie wyjawiał szczegółowo swego stanowiska, informował tylko, że w latach 1960-tych wysłano go na placówkę w sowieckiej ambasadzie w Paryżu i że jest gotów przyjąć Francji z pomocą. Nie wyjaśnił motywów swego kroku, za jaki prawo sowieckie postawiłoby go przed plutonem egzekucyjnym. Podpisał się pełnym nazwiskiem.

Z kartotek DST wynikało, że człowiek ten rzeczywiście w latach 1960-tych pracował w ambasadzie ZSRR w Paryżu. Co więcej, nawiązano z nim kontakt i okazał się przychylny Francji. Ale zanim DST zdążyło zacząć go wykorzystywać, został odwołany do Moskwy.

Po 15 latach zgłosił się teraz sam. Było to coś nieprawdopodobnego. Sądzone, że być może jest to ze strony Sowietów próba zmylenia zachodnich wywiadów przy pomocy dezinformacji. Aby wyjaśnić sprawę, francuski kontrwywiad zwrócił się do człowieka, który przekazał ową listę, o podjęcie się roli posrednika. Po kilku tygodniach wrócił on z Moskwy z plikiem dokumentów wykazujących, że DST trafiło na złotą żyłę.

"Zegnaj" okazał się wyższym oficerem Pierwszego Głównego Dyrektoriatu KGB, pracował w sztabie głównym sowieckiego wywiadu. Miał tam dostęp do wszystkich materiałów dotyczących szpiegostwa w dziedzinie nauki, którym zaj-

Wobec tajemniczego kagebisty Zachod ma ogromny dług. Według ekspertów, "Zegnaj" zdemaskował cały sowiecki plan kampanii wywiadowczej na froncie nauki i techniki. Wśród przekazanych informacji znajdowały się

muje się Dyrektoriat T, mający za swe główne zadanie zdobywanie informacji z dziedziny technologii. Wiedział nie tylko o wszystkim, czym się zajmował departament, lecz także, kim są wszyscy jego pracownicy w Moskwie i w "rezydenturach" KGB na całym świecie. A co jeszcze ważniejsze, znał nazwiska wszystkich zachodnich agentów pracujących dla ZSRR.

Nikt dopuszczony do takich tajemnic nie może wyjeżdżać z ZSRR, agenci DST musieli narazić się na wielkie ryzyko by dotrzeć do tego człowieka. Ryzyko się opłaciło. Od wiosny 1981 do jesieni 1982 "Zegnaj" przekazał przeszło 4 tysiące najtajniejszych dokumentów, jakie kiedykolwiek przedostały się na Zachód.

"Zegnaj" nigdy nie wyjawiał swych motywów. W zamian za dostarczane informacje chciał tylko przyzwolicie zyc, jeśli kiedyś uda mu się wydostać z Sowietów.

Kontakt urwał się nagle, po wejściu Andropowa do sowieckiego kierownictwa w listopadzie 1981. Wkrótce potem w Moskwie pojawiła się plotka, że wyższy oficer KGB został skazany na śmierć za zamordowanie oficera śledczego milicji, który wmieszał go w sprawę obyczajową. Nazwiska nie wymieniano, ale DST jest przekonana, że oficerem tym był "Zegnaj", na co wskazuje to, że jego zniknięcie zbiegło się w czasie z plotką o skandalu.

● Szczegółowy spis wszystkich sowieckich organizacji zajmujących się szpiegowaniem w dziedzinie nauki oraz szczegóły dotyczące ich wzajemnych powiązań. Nigdy dotychczas żadnej zachodniej służbie wywiadowczej nie udało się tak precyzyjnie ustalić zakresu i struktury tych służb sowieckich.

● Raporty o zadaniach wszystkich gałęzi sowieckiego przemysłu zbrojeniowego, o wykonaniu tych zadań oraz o oszczędnościach uzyskiwanych corocznie dzięki tajnemu zdobywaniu zagranicznej technologii. Raporty po raz pierwszy dawały wgląd w różnorodność metod, jakimi Sowiety posługują się w tych kradzieżach oraz w rozmiary tych kradzieży.

● Lista wszystkich oficerów KGB, odkomenderowanych do "Linii X" czyli do naukowo-technicznej służby szpiegowskiej Dyrektoriatu T.

● Prawdziwe nazwiska głównych agentów zwerbowanych przez funkcjonariuszy "Linii X" w dwunastu krajach Zachodu.

"Zegnaj" korzystał z najlepszych źródeł informacji. Wszystkie dokumenty, które przekazywał, były opatrzone pieczęcią *Sowierszenno Sekretno* - Najwyższa Tajemnica - i oznaczone Nr 1, co oznaczało, że pochodzą z głównego biura Dyrektoriatu T. Niektóre akta nosiły podpis Juri Andropowa, ówczesnego szefa KGB,

a jeden z dokumentów miał odręcznie napisany komentarz szefa państwa i sekretarza partii Leonida Breżniewa. Były to dowody, że najwyższe władze sowieckie sankcjonowały kradzież i szpiegostwo.

Co więcej, "Zegnaj" po raz pierwszy zidentyfikował centralną rolę Komisji Przemysłu Wojskowego (WPK). Komisja ta ma za zadanie zbierać zamówienia od dwunastu sowieckich ministerstw związanych z przemysłem zbrojeniowym, opracowywać w oparciu o te zamówienia roczne plany wywiadowcze, a następnie przekazywać te plany do wykonania KGB i sowieckiemu wywiadowi wojskowemu, odbierać i analizować zdobyte przez szpiegów materiały i obliczać, ile dzięki nim zaoszczędzono na własnych badaniach naukowych.

W KGB zadaniem Dyrektoriatu T jest "dostarczanie specjalnych informacji", które zamawia komisja WPK w swych planach wywiadowczych. W szczególności Dyrektoriat T odpowiada za informacje z dziedziny badań nuklearnych i kosmicznych, rakiet, cybernetyki i ogólnie technologii przemysłowej. Przesyła kopie planu WPK każdej "Rezydenturze" zagranicznej, a tam funkcjonariusze "Linii X" otrzymują na tej podstawie konkretne zadania. Dyrektoriat T współpracuje też ściśle ze służbami wywiadow-

czymi bloku sowieckiego poprzez Sekcję D, która gromadzi "specjalne informacje" uzyskane przez "bratnie kraje". Te satelickie agencje są często sprawniejsze, niż połączone siły KGB i GRU (sowiecki wywiad wojskowy), bo ich agenci nie są tak ściśle pilnowani przez zachodnie kontrwywiady jak agenci sowieccy i mają większą swobodę ruchów niż sowieccy "dyplomaci".

GRU ma swoje własne sekcje operacyjne zdobywające dane naukowe o znaczeniu militarnym. Za granicą funkcjonariusze GRU podlegają własnym "rezydentom". Jest ich mniej niż funkcjonariuszy KGB i także działają pod pokrywką stanowisk dyplomatycznych.

Inne departamenty zdobywające informacje posługują się zazwyczaj kanałami oficjalnymi. Należą tutaj

● Państwowy Komitet Nauki i Techniki, utrzymujący kontakty naukowe z zagranicą na podstawie umów między zachodnimi i sowieckimi instytucjami badawczymi lub umów międzypanstwowych. Wydział stosunków zagranicznych tego komitetu jest gęsto naszpikowany wielką ilością funkcjonariuszy KGB i GRU.

● Akademia Nauk, zajmująca się badaniami czysto naukowymi w dziedzinie matematyki, fizyki i biologii, która

RADZIEŻY

także utrzymuje "specjalne kanały" dla przechwytywania zachodnich osiągnięć w tych dziedzinach

● Ministerstwo Handlu Zagranicznego, które zdobywa dane techniczne poprzez kontakty z Zachodem i import maszyn i materiałów z krajów kapitalistycznych

● Wreszcie Państwowy Komitet Stosunków Gospodarczych z Zagranicą, przyłączony do Ministerstwa Handlu Zagranicznego, który usiłuje zdobywać sprzęt i materiały "na drodze oficjalnej" poprzez kontrolowaną przez siebie organizację handlową

Jak pokazały dokumenty w kartotece "Zegnaj", plany wywiadowcze WPK są rygorystycznie precyzyjne. Każde zamowienie opatrzone jest w dane techniczne zamawianego urządzenia czy sprzętu, numery seryjne, nazwę producenta oraz wskazówki, gdzie można otrzymać zamówione materiały. Szczegóły te zazwyczaj opierają się na danych które można uzyskać legalnie. W corocznych sprawozdaniach WPK stwierdza, że 90% spośród 100 tys. dokumentów i 1,5 miliona naukowych publikacji zdobywanych corocznie dla WPK na Zachodzie, nie jest tajnych

WPK zdobywa też informacje dzięki programom wymiany naukowej i kulturalnej między ZSRR i Zachodem. Co roku blisko 3500 obywateli ZSRR wyjeżdża za granicę na uniwersyteckie seminaria, międzynarodowe konferencje, targi i wystawy

Jeden z dokumentów w kartotece "Zegnaj" informuje, że w latach 1979-1981 obywatele ZSRR lub sowieccy agenci uczestniczyli w 35 międzynarodowych spotkaniach naukowych po to, by zdobywać informacje wywiadowcze z zakresu techniki stosowanej w kosmosie, radaru, mikrokomputerów, energii słonecznej oraz innych technologii znajdujących zastosowanie w przemyśle zbrojeniowym. Resort ocenia, że zdobyte przez nich dane pozwoliły zaoszczędzić miliony rubli na badaniach dla wojska

Jednak większość informacji naukowych i technicznych KGB i GRU zdobywają poprzez szpiegów. Lista nazwisk w kartotece "Zegnaj" przyczyniła się już do aresztowania takich ludzi jak Pierre Bouriol we Francji oraz do skazania Manfreda Rotscha w RFN, Williama H. Bella i Jamesa D. Harpera Juniora w USA. Bell, jako inżynier projektant w amerykańskiej firmie Hughes Aircraft, zaoszczędził Sowietom pięciu lat badań naukowych nad systemami radarowymi i rakietami powietrze-powietrze i ziemia-powietrze. Był inżynierem elektronikiem i w latach 1979-83 dostarczył Sowietom kilkadziesiąt najbardziej tajnych dokumentów z dziedziny badań nad międzykontynentalnymi raketami balistycznymi

Informacje z kartoteki "Zegnaj" bardzo zaalarmowały zachodnich przywódców. Raporty WPK dowodzą, że w latach 1979-81 5 tysięcy najrozmaitszych typów sowieckiej broni udoskonalono dzięki zachodniej technologii. Tylko w dwu spośród dwunastu ministerstw bezpośrednio związanych z przemysłem zbrojeniowym uzyskanie zachodniej technologii zaoszczędziło Moskwie przeszło 900 milionów dolarów w latach 1976-80, co jest równoważnością pracy jaką musiałoby wykonywać 100 tys. naukowców przez rok

Oto przykłady tego, co dzięki kradzieży zdobyła Moskwa

● Sowiecki samolot radarowy AWACS został skopiowany z amerykańskiego AWACSA

● Sowiecki bombowiec Blackjack (nazwa w tłumaczeniu angielskim) jest repliką samolotu B-1 amerykańskich sił powietrznych

● Samolot transportowy Antonow 72 o krótkim dystansie startu i lądowania jest bardzo podobny do samolotu Boeing YC-14

● Przeszło połowa rozwiązań technicznych zastosowanych w zagrażających Europie rakietach nuklearnych SS-20 została uzyskana na Zachodzie, dotyczy to zwłaszcza systemów precyzyjnego sterowania

● Tarcza ochronna na sowieckich głowicach bojowych ICBM została skonstruowana na podstawie amerykańskich badań nad zaroodpornymi pancerzami chroniącymi statki kosmiczne powracające do atmosfery ziemskiej

● Sowieckie siły zbrojne posługują się obecnie kopiami amerykańskich rakiet powietrze-powietrze Sidewinder i rakiet ziemia-powietrze Redeye, wraz z ich podczerwonymi systemami sterowniczymi

● Najnowsza sowiecka torpeda jest adaptacją torpedy MK-48 w którą wyposażona jest amerykańska marynarka wojenna

Roczne sprawozdania WPK z początku lat 80-tych pokazują, że zachodnia technologia wzbogaciła 42% sowieckiej produkcji elektronicznej. W latach 1970-tych oceniano, że w tej dziedzinie Sowiety pozostają w tyle o 10-12 lat za Zachodem. Obecnie, dzięki niewolnictwu kopiowaniu zachodnich modeli, udało się Sowietom zmniejszyć tę różnicę do 4-6 lat. Na przykład potężne sowieckie komputery Riad są wzorowane na amerykańskich komputerach IBM 360 - 370. Najnowocześniejszy sowiecki mikroprocesor jest modyfikacją amerykańskiego 8080A wytwarzanego przez Intel Corporation i nosi nawet ten sam numer co mikroprocesor amerykański

Informacje zawarte w kartotece "Zegnaj" zmusiły Amerykanów do zmiany kodów sterujących pociskami cruise. Sowiety już przed laty rozszyfrowały te kody. Sowieckie lotnictwo bojowe uzyskało też informacje umożliwiające zmianę kierunku lotu pocisków wystrzelianych z myśliwców F-18. To samo spotkało używane przez NATO pociski przeciwpancerne TOW

Gdy Francja udostępniła główne dane z kartoteki "Zegnaj" swym najważniejszym sojusznikom stało się jasne i ponad wszelką wątpliwość udowodnione, że gdyby nie kradzież zachodniej technologii, Sowiety byłyby tylko drugorzędną potęgą wojskową

I znowu wyłoniło się pytanie, czy można ufać państwu, które rabuje, kradnie i przy pomocy szpiegów zdobywa to, czego własna jego gospodarka nie jest w stanie wyprodukować? Gorbaczow próbuje dziś oczarować Zachód, ale pytanie to jest nadal aktualne

Tekst ten został opracowany na podstawie książki *Le KGB en France* wydanej w 1986 w Paryżu przez Editions Grasset & Fasquelle w Paryżu dostępnej w języku francuskim w Kadezie w cenie \$28. Książkę można zamawiać w Quebec Livres Inc. 4435 Des Grandes Prairies Blvd. St. Leonard, Que. H1R 3N4

PRZEDSTAWIAMY

Miło, kiedy rodak, zwłaszcza nowo przybyły do Ameryki Południowej, daje sobie radę na tutejszym gruncie

Mariusz Saluszewski do Kanady przyjechał w styczniu 1986. Po kursie angielskiego w George Brown College w Toronto rozpoczął studia reżyserii i dźwięku w Trebas Institute of Recording Art. Grał z kilkoma zespołami w Toronto. W grudniu 1986 spotkał grupę "Maven-Post" z którą teraz współpracuje

Mariusz urodził się w Olsztynie w 1961. Lata 1970-1977 poświęcił na edukację muzyczną. Grał w zespole kameralnym, który zdobył II miejsce w ogólnopolskim przeglądzie zespołów kameralnych szkół muzycznych

Mieszkał w wielu miastach w PRL. W 1983, jako student Szkoły Morskiej, zszedł ze statku w Kilonii w RFN (I dobrze zrobił)

Grał jazz i jazz-rock w Hamburgu i okolicach. Studiował w Hamburgu teorię muzyki

Jego obecny zespół "Maven-Post" istnieje od 1968, występował m.in. w radio w programie Muchmusic

MARIUSZ SALUSZEWSKI
BASS

W SOBOTĘ 31 STYCZNIA MARIUSZ SALUSZEWSKI WRAZ Z ZESPOŁEM MAVEN-POST WYSTĄPI W CONVO-CATION HALL W TORONTO. Grac będą też zespoły Human Interest i Group Three. Bilety do nabycia w sklepach Record Peddler (45 Carlton), Records on Wheels (621 Yonge), Driftwood Music (247 Queen W.), Pages (256 Queen W.) i Vortex (427 Queen W.). Szczegółowe informacje tel. 785 5282 ask Kenton

WYSTĘPY JACKA KACZMARSKIEGO. Z dość trudnych do zrozumienia powodów występy trzeba było przesunąć o tydzień. Występy odbędą się więc 31 stycznia i 1 lutego. Czas i miejsce takie same. Oczywiście wszystkie bilety są ważne (bilety z 24 ważne na 31, a z 25 - na 1 lutego). W imieniu organizatorów przepraszamy

SZTUKA NIEPOKORNYCH. Wystawa wzbudziła duże zainteresowanie. W ciągu trzech dni odwiedziło ją wiele osób, a szereg potencjalnych gości załowało, że wystawa trwała tak krótko. Sprzedano kilka obrazów. W imieniu całej Polonii, PCAG i artystów, których obrazy były wystawione składamy serdeczne podziękowanie kolekcjonerowi, który jak to już wspomnieliśmy, pragnie pozostać anonimowy. Podobno prowadzone są pertraktacje o wystawienie kolekcji w innych miastach. Dr Andrzej Pawłowski zamieścił na łamach "Związkowca" bardzo pochlebną recenzję. Bardzo dziękujemy za zainteresowanie

CZOPKI CZY PIGUŁKI? Pan Aleksander Piekarski, którego ciekawe artykuły o języku angielskim często sąsiadują z PIGUŁKAMI na tej samej stronie "Echa Tygodnia" włączył się do dyskusji nad nazwą naszego organu. Nie jest on zachwycony nazwą PIGUŁKI, cieszy się, że nie są to "Czopki", proponując "Recepty". Co do "Czopków" to my również podziękujemy jego zdanie, bo podczas gdy pigułki stosowane są doustnie drogą można by

powiedzieć "honorową", drogą którą dostaje się do organizmu i nasz chleb powszedni i wszelkie smakołyki. Sposób, w jaki stosuje się czopki, natomiast jest mniej "honorowy", a droga którą dostają się one do organizmu jest często przez Polaków używana dla wyrażenia głębokiej pogardy, na przykład dla rządu (chyba wszyscy ten dowcip znają i wiedzą, o którym rządzie mowa). A zatem "Czopki" odpadają. Wobec tego "Recepty" czy "Pigułki"? Nie wydaje nam się aby "Recepty" miałyby być lepsze od "Pigułek", ponieważ nasuwa nam się od razu szereg zastrzeżeń: receptę przepisuje nam lekarz, a zatem przepisy, rozporządzenia, rozkazy

Nie, PIGUŁKI nikomu nie rozkazują, a tylko pomagają. Ponadto słowo "recepta" może powodować nieporozumienia: po angielsku recepta to prescription, przepis (na ciastka) - recipe, pokwitowanie odbioru - receipt

Ktos, kto liźnął trochę angielskiego może pomyśleć, że "Recepty" to dział kucharski. Nasz organ, natomiast, jak to już wielokrotnie podkreślaliśmy, to jedyne w swoim rodzaju pigułka koncepcyjna, podawane w formie skoncentrowanej, nie zawierające wody (tej redakcyjnej). Działanie PIGUŁEK jest tak silne, że wystarczy je zazywać raz na tydzień, byle tylko regularnie. Tak więc na razie ZOSTAJEMY PRZY PIGUŁKACH!

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubiscy, tel. 925-8128. Oczekujemy telefonów od naszych Czytelników w sprawach błahych i ważnych. Biuro PCAG, 192 Garden Ave., czynne jest we wtorki od 10 do 18. Tel. 588 - 1659. P.O. Box 55, Station "V", Toronto M6R 3A4

KABARET - "KAWON" - Z POLSKI

W PROGRAMIE ROZRYWKOWYM P.T.

Co Tu Jest Grane

UDZIAŁ BIORĄ ★ KRYSZYNA GIZOWSKA ★ WIESŁAW GOŁAS ★ JAN KOBUSZEWSKI ★ WŁODZIMIERZ NOWAK ★ JAN KOCINIAK ★ TADEUSZ SUCHOCKI

HUMOR ■ SATYRA ■ PIOSENKI ■ SKECZE ■ MONOLOGI
KALENDARZYK WYSTĘPÓW

MONTREAL, P.Q. - środa 11 lutego, 8 00 P.M., Westmount High School Aud.
TORONTO, Ont. - czwartek 12 lutego, 8 00 P.M., Sala Parafii św. Kazimierza przy Roncesvalles Ave., oraz w niedzielę 15 lutego, 2 30 i 6 00 P.M., West Toronto Sec. School Aud., 330 Lansdowne Ave.

KITCHENER, Ont. - piątek, 13 lutego, 8 00 P.M., Sala Pol. Can. Legionu
HAMILTON, Ont. - sobota 14 lutego, 8 00 P.M., Scott Park High School Aud.
WINDSOR, Ont. - wtorek 17 lutego, 8 00 P.M., Polonia Cultural Centre
LONDON, Ont. - środa 18 lutego, 8 00 P.M., Sala Parafialna, 419 Hill Str.
ST. CATHARINES, Ont. - czwartek 19 lutego, 8 00 P.M., Sala Polsko-Kanadyjskiego Legionu

ZAPRASZAMY WSZYSTKICH SERDECZNIE!

Przedprzedaż biletów - Solaris Pharmacy, 149 Roncesvalles Ave., tel. 536-5452
Zamówienia telefoniczne i informacje K. Kopowski, tel. 259-0649

LISTY

LISEM AUTOR

Szanowna Redakcjo,

Pomysł ustanowienia nagrody imienia "Lisa Witalisa" uważam za słuszny, tylko w przypadku obdarzenia nią Pana Profesora Piekarskiego. Uważam, że omamienie Szanownego Grona Redakcyjnego do tego stopnia, że rozważane jest wydanie książki w oparciu o ponad roczny cykl artykułów pt. "Kłopoty z angielskim", w pełni zasługuje na wspomniane wyróżnienie. Trojka Panów, która przetłumaczyła "Informator dla nowo przybyłych", popełniając kilka nieistotnych błędów, w ogóle nie zasługuje na tak wielkie wyróżnienie. Być może ci Panowie po przeczytaniu "Kłopotów z angielskim" nie mieli już siły na "Igraszki z polskim". Ja zresztą również siły nie mam.

Sądzę, że można by wydać broszurę (nie książkę) artykułów p. Sojki-Wilman-skiego, czy p. Mecenasa Januarego, czy p. Dubiskiej, czy wreszcie "Kulisy biznesu" oraz wielu innym współpracownikom, dzięki którym "Echo Tygodnia" odrozdnia się jeszcze od "Związkowca", "Expressu Polskiego", czy "Głosu Polskiego".

Chociaż może nie mam racji. Może książka gdzieś treść np. strony pierwszej

zostaje powtórzona na stronie trzeciej, a potem piątej, a potem siódmej itd., a treść strony drugiej zostaje powtórzona na stronie czwartej, potem szóstej, potem osmej itd. - ma szansę nie tyle na sprzedaż, co na wpisanie się do "Księgi Rekordów". Kto wie co lepsze, ja jeszcze nie siedzę w kulisach biznesu!

Z poważaniem
HEN-SER
(dla odróżnienia od Gra-Fa)

ODTRUDKI

Szanowny Panie Redaktorze,

Skoro już przegarnął Pan na łono swojego tygodnika "Pigułki PCAG", a te z kolei podejmują próbę zmiany imienia, to pozwalam sobie Pana właśnie obciążyć niewątpliwie przyjemną czynnością przyjęcia mojego zgłoszenia do konkursu na nową nazwę "Pigułek".

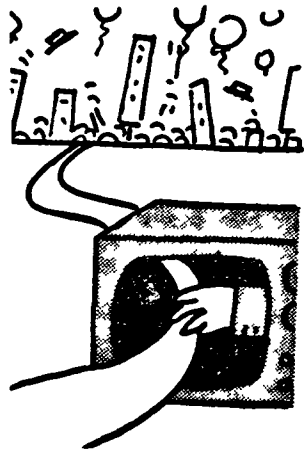
Uważam, że terapeutyczne skojarzenia, jakie budzi dotychczasowa nazwa, należy zachować. Już sama sugestia, że być może jest to lekarstwo, które na coś pomoże, daje z góry pewien autorytet i kredyt zaufania. Nazwa jest jednak pomimo skojarzeń z "gorzką pigułką" zbyt ogólna i nie ma siły przebicia. Proponuję zastąpić ją słowem "Odtrutka".

Jezeli moja propozycja nie zyskała uznania, to dalsze czytanie tego listu nie

ma sensu, bo ja zakładam pełną akceptację i spodziewam się, że "Odtrutka" wzbudziła nieklamany zachwyt nieco tylko skazoną refleksją "czemu to on to wymyślił, a nie my". Oczywiście, odrzucenie mojej propozycji jako niezwykle mało prawdopodobne może być rozpatrywane tylko teoretycznie. W praktyce natomiast pełna propozycja wygląda tak

ODTRUTKA
środek wynaleziony
i opatentowany
przez PCAG

Układ graficzny, oczywiście, nie jest istotny, ale tak ogólnie to nieźle, nieprawdaz?

Ale to jeszcze nie wszystko. Chciałbym dołączyć jeszcze jeden element ostrzeżenia.

Uwaga! Po rozcięczeniu niebezpieczne dla zdrowia.

Zdaję sobie sprawę, że wydrukowanie w nazwie ostrzeżenia stawiałoby redaktorów "Odtrutki" przed koniecznością przyjęcia pewnej dyscypliny, dlatego ostrzeżenie jest opcjonalną częścią mojej propozycji.

Gdy tak patrzę na ten list, to jest mi nawet trochę smutno, że mi się tytuł Panskiego tygodnika podoba. Pozostaje wiernym czytelnikiem "Echa".
Zbigniew ZIOŁKOWSKI

DO TELEMANIAKA

W ostatnim numerze Echa Tygodnia ukazał się krytyczny felieton pt. Elita Jana B. nazywającego siebie Telemaniakiem. Dotyczył on startującego polskiego programu TV i występujących w nim osób.

Telemaniak z uporczywością prawdziwego maniaka próbuje doszukiwać się niescisłości w wypowiedziach dyrygenta dotyczących fragmentów koncertu odtwarzanego przez polski program. Na wstępie autor stwierdza, że dyrygent wprowadził w błąd słuchaczy mówiąc, że Bogurodzica jest pierwszą zachowaną pieśnią polską.

Powiedzieć dwa wieki przed Bogurodzicą nie byłoby za dużo - twierdzi Telemaniak.

Spojrzymy do Encyklopedii Muzycznej wyd. PWN Warszawa, gdzie pod hasłem Bogurodzica czytamy:

najstarsza pieśń polska zachowana wraz z melodią pochodząca prawdopodobnie z XIII w.

Jest to najwspanialszy pomnik średniowiecznej poezji i muzyki polskiej. Bogurodzicę nazywać można pieśnią narodową, gdyż taką rolę spełniała pod Grunwaldem, a potem pod Nakłem (1431) i Wilko mierzem (1435).

Rycerstwo obyczajem przodków zagrzmiło pieśń Bogurodzicę a przepiewawszy kilka wierszy spotkało się z nieprzyjacielem - pisał w kronikach sławnego Królestwa Polskiego Jan Długosz.

W postaci jakiej się zachowała jest Bogurodzica dziełem nie tylko wyjątkowo drogiemu polskiemu społeczeństwu, ale też i wyjątkowo pięknym mieszczącym w sobie walor sztuki ponadczasowej. Śpiewana być powinna przez duży aparat wykonawczy, przez męski chór a cappella. Niezapomniane wrażenie na słuchaczach robiło wykonanie Bogurodzicy przez ponad 100 osobowy warszawski chór męski. Harfa pod dyr. prof. J. Kołaczewskiego. Czasami próbują wykonywać ten utwór male zespoły kameralne co zupełnie myja się z celem i charakterem tej pieśni.

Następnie Telemaniak zarzuca dyr. gentowi nieprawidłowe przedstawienie pochodzenia hymnu Gaude Mater Polonia.

Z chóralu gregoriańskiego aż prosiło się dodać teorię o Gorczyckim jest po prostu niepewna. Co na to ponownie Encyklopedia Muzyki? 4 gł. opracowanie tego hymnu na chór a cappella przypisuje się G. G. Gorczyckiemu (s. 342 PWN Warszawa).

Rodowód tej pieśni też nie jest zupełnie znany. Gaude Mater Polonia być może nie jest kompozycją oryginalną, być może przypomina niektóre hymny znane w średniowiecznej Europie, ale na to jedno znacznych dowodów nie ma. Faktem jest, że została zapisana w księdze liturgicznej zawierającej śpiewy do mszy i officium w tzw. Antyfonarzu kieleckim w 1372 r. Nie jest to jednak dowód na podważanie jej oryginalnego rodowodu. Piękna ta pieśń pełna spokoju i dostojności, a także prostej i sugestywnej melodii przyjęła się powszechnie w okresie średniowiecza i była śpiewana przez wieki przy szczególnie uroczystych okazjach. Sprawa tłumaczenia tytułu na język polski jest sprawą otwartą i dotyczy to również słowa Gaude.

Dalej Telemaniak pisze, ponieważ Gomółka stworzył cykl psalmów Chwileczkę stop!

Każdy uczeń szkoły podstawowej nie tylko muzycznej wie, jaka jest różnica pomiędzy o i u.

Sądziłem, że to błąd drukarski, ale po trzykrotnym zaliczeniu Gomółki jako znakomitego polskiego kompozytora rzeczywiście szykuje się nam duża rewolucja muzyczna, a może i polityczna.

Mikołaj Gomółka skomponował muzykę do 150 psalmów w czasie zaledwie paru miesięcy w oparciu o motywy z chóralu gregoriańskiego i protestanckiego oraz o melodie ludowe.

Czarnoleski poeta Jan Kochanowski musiał wysoko cenić talent Mikołaja, skoro powierzył mu zadanie ujęcia w kształt dźwiękowy swoich znakomitych wierszy wydanych drukiem w 1579 roku jako Psalterz Dawidowy. Stanowi on genialną, bardzo osobistą parafrazę biblijnych wierszy przypisywanych królowi Dawidowi.

Psalm Gomółki cechuje prosta konstrukcja i są pierwszym w historii muzyki polskiej dziełem o wyraźnych rysach narodowych. Jest to najwybitniejsze dzieło polskiej liryki religijnej. Dopiero po upływie stuleci uznano je za jeden z najpiękniejszych pomników szesnastowiecznego humanizmu.

Jak wiadomo, utwory wykonywane przez chór zostały nagrane podczas wspomnianego koncertu, jak i odbył się wcześniej ku radości wielu setek miłośników muzyki. Szkoda, że zabrakło na nim Telemaniaka, który najwidoczniej przedkłada często nie oddający prawdy szklany ekran nad salę koncertową.

MEI OMAN

DOBRA WIADOMOŚĆKANADYJSKI
PLAN EMERYTALNY
(CPP)

ZMIENIŁ SIĘ NA LEPSZE

1 stycznia 1987 r. Kanadyjski Plan Emerytalny uległ zmianie i jest to dla nas wszystkich dobra wiadomość.

Stanowi on w tej chwili bardzo istotne zabezpieczenie dla Ciebie i całej twojej rodziny.

Wprowadzone zmiany stawiają go na solidnych, długoterminowych podstawach finansowych i zapewniają lepsze świadczenia.

Aby otrzymać broszurę z informacjami na temat Kanadyjskiego Planu Emerytalnego należy wypełnić poniższy kupon i wysłać pod adresem:

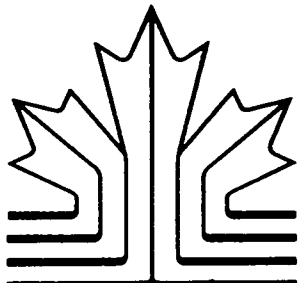
CPP-INFO

P.O. Box 5400

Postal Station "D"

Scarborough, Ontario

M1R 5E8

CANADA PENSION PLAN

Changed for the better
Find out.

I'd like to know more about my new Canada Pension Plan.
Please send me the "good news" in English ☐ in French ☐ about

NAME _____

ADDRESS _____ 03

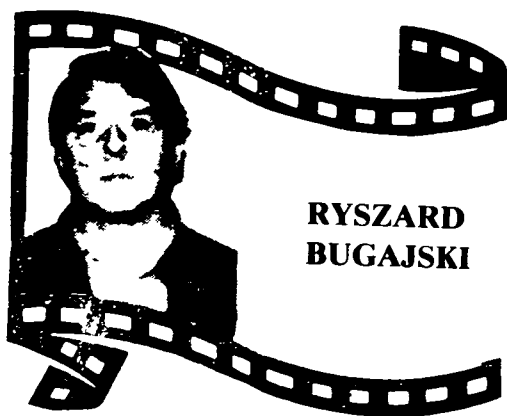
CITY _____

PROV _____ POSTAL CODE _____

Retirement Pension ☐Disability Benefits ☐Survivor Benefits ☐Pension Credit Splitting ☐Flexible Retirement ☐Financing your CPP ☐Health and
Welfare CanadaSanté et Bien-être
Social Canada

Canada

RYSZARD
BUGAJSKI

Na każdego przychodzi taki czas, że zadaje sobie pytanie, kim jestem? Skąd się wywodzi? Pytanie to ma szczególną wagę w Południowej Ameryce zamieszkałej przez przybyszów ze wszystkich zakątków globu. Nierzadko korzenie ich tak się poplątały, że prawie niemożliwe jest ustalenie w jednoznaczny sposób kulturalnego dziedzictwa. Sam znam człowieka, który urodził się w Stanach Zjednoczonych z ojca Baska (z tych Basków z pogranicza Francji z Hiszpanią) i matki Irlandki, a teraz mieszka w Kanadzie, jest ożeniony z Niemką i tak jest zafascynowany kulturą polską, że zawodowo zajmuje się tłumaczeniem Witkacego i Gombrowicza na angielski. Ciekawe, do jakiego dziedzictwa kulturowego będą się mogły przyznawać jego dzieci?

W Stanach Zjednoczonych powstało już wiele filmów "etnicznych" czy "imigranckich", ale niewiele z nich potrafiło powiedzieć coś więcej ponad to, że życie w ogóle jest ciężkie.

Katarzyna BANACHOWSKA

Grać do granic wolności

Ten stereotyp nie jest dziełem komunistycznej propagandy, ona tylko wykorzystała go dla swoich celów. Ten stereotyp narodził się z częstych sytuacji, że Ojczyzna była w potrzebie. Ojczyzny w potrzebie opuścić nie wolno. A więc każde opuszczenie rodzinnego kraju zaczyna być podejrzane. Może się wyjechało, jak innym było źle (jak szczer z tonącego okrętu), może, kiedy właśnie należało podjąć pracę u podstaw, może Ojczyzna dała na studia (mił bezpłatnego szkolnictwa), a teraz uzyskane wykształcenie chce się gdzie indziej zamienić na brzęczącą monetę (Judaszowe skarbniki)? Jak na to nie spojrzeć, wyjechać jest źle, jest podejrzane. Dobrze jest zostać, poświęcić coś - dobra materialne, dostęp do świata - i złożyć to w ofierze na ołtarzu Ojczyzny.

Czy cały ten akapit oznacza, że kpię sobie z czegoś, co dla innych jest drogie, może najdroższe na świecie? Co kładzie się cieniem i poczuciem winy na ich pobycie poza granicami Kraju? Bynajmniej nie kpię. Jeżeli wspomnę o stereotypie, to dlatego, że najpiękniejsza nawet idea - miłość Ojczyzny - może zamienić się w szkaradnie wykrzywioną maskę, jeśli próbować bronić jej z pistoletem Kalasznikowa w ręce szczury, Judasze. Do kogo tak mówimy? Do rodaków.

Ustaliło się, że wyjeżdża się z Polski za pieniędzmi (ładniej powiedzieć za chlebem, choć zazwyczaj jest to już tylko maselko), albo z powodów politycznych. Z powodów politycznych szlachetniej. A co zrobić, jeśli ktoś wyjeżdża dlatego, bo chce w konkretnym kraju korzystać ze źródeł artystycznej inspiracji w swoim artystycznym powołaniu, które jest dla niego ważniejsze od czegokolwiek, jeżeli ten ktoś twierdzi, że tam jest jego dom,

scenariusza, Neila Simona, znanego dramaturga amerykańskiego. Głównym bohaterem, zapewne alter ego samego Neila Simona, jest kilkunastoletni uczeń, którego głównym celem życiowym jest zobaczenie nagiej kobiety. Tymczasem jego liczna rodzina przeżywa dramaty w związku. *Brighton Beach Memoirs* jest kolejną ambitną, ciekawą, ale też nie do końca udaną próbą. Jest to historia wywodzącej się z Polski rodziny żydowskiej zamieszkałej w Brighton Beach na Brooklynie. Akcja dzieje się w roku 1937 i oparta jest w dużej mierze na wspomnieniach autora sztuki teatralnej, która posłużyła za kanwę

zku z chorobą ojca, możliwością utraty pracy przez starszego syna, nieudanymi zalotami owdowiałej ciotki i otwierającą się, nieco zbyt wcześnie, karierą na Broadway'u jej nieletniej córki. Z radia dochodzą wiadomości o pogrozkach Hitlera wobec Europy, którymi nikt prócz ojca w domu się nie przejmie.

Brighton Beach posiada wiele cech filmu głębokiego i wybitnego, ale mimo to wybitnym filmem nie jest. Splata w jeden wątek, jak w prawdziwym życiu i w wielkiej sztuce, sprawy ważne i sprawy błache, sprawy tragiczne i sprawy śmieszne. Autor starannie rozróżnia postacie, czyni je wieloznacznymi, trudnymi do oceny moralnej i przez to bardzo prawdziwymi. Ale moim zdaniem, niestety, za-

gdzie jest wraz z nim jego zona, ale hodzi w sercu muzykę Chopina, bo to odróżnia go od innych artystów w tej samej dziedzinie, pozwala mu zapisać się czymś własnym? Do jakiej kategorii zapiszemy takiego człowieka, jak Adam Makowicz, my, którzy chętnie przyznajemy stopnie z patriotyzmu?

Adam Makowicz urodził się w Czechosłowacji, ale wychował w Polsce. Jest pianistą z solidnym, klasycznym wykształceniem. Jazzem interesował się od początku. Granie muzyki klasycznej, szukanie odmienności interpretacyjnych nie poruszało go w wystarczającym stopniu. Arta Tatum usłyszał pierwszy raz przez Radio Wolna Europa.

To był przełom. Student, który przeżywał możliwość istnienia swingu, ale go nie znał, usłyszał nareszcie to, czego szukał dla siebie. "Wolność - powie w wiele lat później - była tym, czego szukałem". Wolność od raz na zawsze ustalonej linii melodycznej, możliwość wariacji i improwizacji. Wolność od raz ustalonego systemu metrycznego, możliwość synkopowania. Art Tatum, uważany już wówczas za największego pianistę jazzowego świata stał się dla młodego człowieka ideą i celem.

Makowicz szybko stał się jazzmanem znanym i poważanym. Zaczął wyjeżdżać na koncerty po Europie, i dalej do Indii, Nowej Zelandii. W 1977 roku pojechał do Stanów Zjednoczonych i nie wrócił.

Dla każdego staje się jasne, że został u źródła tej muzyki, którą najbardziej ukochał. Mimo, że kryteria trochę się już poplątały, mimo że nawet czarny, amerykański zespół Modern Jazz Quartet gra muzykę wywodzącą się z Europy, wzorowaną na Bachu i Haydn'ie, to jednak serce jazzu bije w Nowym Orleanie. No, powiedzmy, w Nowym Jorku, bo wszyscy się tam przeprowadzili.

brakło w tym filmie specyficznego napięcia wynikającego z identyfikacji publiczności z bohaterami, które jest warunkiem pozytywnego odbioru filmu. Główną przyczynę tego upatruję w złej adaptacji utworu przeznaczonego przecież pierwotnie na scenę, a nie ekran kinowy. To, co przechodzi w teatrze, nie przechodzi w

Memoirs

kinie. Reżyser nie wiedział, jak pomieścić pewne informacje i uciekł się do teatralnego zabiegu wygłaszania monologu na stronie Woody'ego Allena. Robi to z powodzeniem w swych filmach, to prawda, ale ma znacznie lżejszą rękę. Najgorsze, że nie jest to zabieg konsekwentny - po kilku pierwszych scenach zanika zupełnie.

Po drugie, aktorzy, choć wizualnie dobrze dobrani, nie potrafili nadać postaciom większego wymiaru i grają nieco umownie, plan filmowy traktują jak scenę teatralną, gdzie wszystkie elementy są wykonane z gipsu i papier-mache. Grają poprawnie, bez zarzutu, ale i bez przekonania, sami nie wierzą w to, co robią. W związku z tym, choć teoretycznie doceniam siłę przeżyć wyrostka podglądają-

cego kuzynkę w ubikacji i w ogóle trudy jego imigranckiego życia, na sali kinowej siedziałem chłodny i obojętny. (Jest to sytuacja dokładnie odwrotna niż w *Platoon*, gdzie reżyser, Oliver Stone, mimo naszej niechęci do sposobu potraktowania tematu, potrafił tak skutecznie wciągnąć widza w wietnamską dżunglę, okleić go pijawkami, zmęczyć, spocić, szokować, że identyfikacja z bohaterami jest niemal stuprocentowa). Bardzo mi brakowało konkretnych, mocniejszych detali, "obyczajowego", jak to mawialiśmy w Polsce, tła, realistycznego, gęstego "sosu". Brak dbałości o detal, który przecież uprawdopodobnia psychologię i akcję, widoczny jest choćby w braku jakichkolwiek etnicznych elementów. A przecież przybysze z Europy - Żydzi, Polacy, Niemcy, Rosjanie - nawet jeżeli już tak biegle mówili po angielsku jak bohaterowie *Brighton Beach*, co świadczą, że się zapewne urodzili w Ameryce, zachowywali przez wiele pokoleń charakterystyczne obyczaje i nawet wystroj domów. Tu jedyną wskazówką, że to rodzina żydowska, jest serwowana na kolację wątroбка. Jeżeli by się aż tak zamerykanizowali, nie padałyby kwestie typu "w porządnym żydowskim domu", itp. O niekompetencji reżysera świadczy też fragment muzyki rumuńskiej w tle ilustrujący jakąś scenę. Skoro to Żydzi z Polski, dlaczego Rumunia?

W sumie po obejrzeniu *Brighton Beach Memoirs* przybysze z Polski nie bardzo mogą sobie odpowiedzieć, kim są i skąd się wywodzą. Jako historia uniwersalna, film ten nie wytrzymuje konkurencji z takimi dziełami kina światowego jak *Pociągi pod specjalnym nadzorem*, *Czarny Piotrus*, *Absolwent*, *Once Upon A Time In America*, będące wszystkimi w gruncie rzeczy historiami młodych chłopaków wchodzących jednocześnie w świat seksu i odpowiedzialności moralnej, ale na pewno wart jest zobaczenia. Historia Ameryki, historia imigrantów jest jeszcze tak niekompletna, że każda ambitna próba uchwycenia tematu powinna być doceniona.

Makowicz zas niewiele więcej od banalności w tej sprawie do powiedzenia. Wszędzie, gdzie jest z nim jego zona, może być jego dom. W Polsce mieszkać nie mógł, bo starania o paszport przed każdym wyjazdem stawiały jego plany koncertowe pod znakiem zapytania i powodowały nieznosną nerwowość, utrudniając pracę. "Ja po prostu muszę jeździć do ludzi, bo ludzie nie przyjadą do mnie, a do użerania się z biurokratami zupełnie się nie nadaje". Czy to jest powód do opuszczenia kraju? Ano jest.

Wystarczy. Teraz o tym, jak Makowicz gra, choć, oczywiście, lepiej wysłuchać któregoś z jego pięciu płyt (jedna na dwa lata, nienajgorzej), zwłaszcza ostatniej, zatytułowanej "Moonray" - "Promień księżycy". Sam Makowicz mówi o swoim graniu tak (cytat z "Głosu Polskiego"): "To, co czuję w muzyce przede wszystkim - to posmak wolności. W jazzie jest zawsze miejsce na wykreowanie nowych wartości, wartości niezmiennej, niezależnych od czasu i przestrzeni. ( ) Jazz daje to niecodzienne poczucie siły muzycznej, która sprawia, że można unieść się wysoko, tak wysoko, jakby przestawały działać siły grawitacyjne". Nie tylko więc więzy wymyslane w koncu przez człowieka, ale nawet siły natury są zbyt słabe, gdy do głosu dochodzi muzyka. Makowicz jest w graniu swoim niezwykle odważny. Nie tylko pozwala sobie na karkołomne synkopy i, wywodzącą się z jego przygotowania i osłuchania klasycznego, śmiałą i niebanalną harmonię (muzycy jazzowi nieczęsto dają się ponieść w takie rejony, bo w końcu nie na odkrywczej harmonii ich sztuka polega), ale posługuje się umiejętnie muzycznym zartem, aluzją i przekorą i to zarówno w linii melodycznej, jak i w rytmie. Lubi, gdyż słuchacz potrafi odkryć ślady muzyki klasycznej w tym, co robi, a zwłaszcza, gdy wysłucha Chopina w tym,

co gra. Lubi, bo zmęczyło go solenne stale porównywanie go do sław jazzowych, Władimira Horowitza, Oskara Petersona, a zwłaszcza Arta Tatum. Jak każdy tworzący artysta chce swoją sztuką zapisać choć jedno własne, muzyczne zdanie, chce być odczytywany jako Adam Makowicz, tylko i wyłącznie. Jego technika gry jest imponująca i wskazuje wyraźnie na dobrą muzyczną edukację. Stosunek zaś do muzyki sprawia, że rezultatem jest dźwięk ciepły, bogaty w treść i uczucia, hipnotyzujący słuchacza nie tylko techniczną sprawnością, ale przede wszystkim zawartością emocjonalną. Jest to gra człowieka dojrzałego (Makowicz ma 46 lat), który dzieli się w swojej sztuce doświadczeniem życia i nie znajduje żeby był to doświadczenia zle. Makowicz, łagodny i ciepły w kontaktach z innymi ludźmi, rezerwuje swój zartobliwie przekorny stosunek do życia dla swojej muzyki. Przy tej muzyce się odpoczywa, ona działa jak ożywiający prysznic, usuwający zmęczenie i złe myśli. Z uważnymi zaś słuchaczami pianista rozmawia używając swego, aluzyjnego języka w prostej sekwencji muzycznej niespodziewanie zmienia linię harmoniczną, zaskakuje dźwiękowymi skojarzeniami, budzi synkopy, w których konstruowaniu jest prawdziwym mistrzem.

Czy mogłby Pan pojechać na koncerty do Warszawy - spytałam Makowicza w przerwie jego koncertu w jazzowym klubie torontonskim "Les Copains". "Bałbym się, że nie wyjadę". Z tego powodu Polacy w kraju Makowicza nie słyszą. Czy utożsamia się pan z tym, co dzieje się w kraju? Nie z tym, co robi rząd. No pewnie. "Chciałbym mieć mieszkanie w Warszawie - mówi nagle Makowicz z większą, niż do tej pory zarliwoscia - i przyjeżdżać raz na rok na wakacje

Nazwa jest dość sztuczna - tak określa się szereg wysp połączonych banderą jaka nad nimi powiewa, należą do Curacao, Bonaire oraz leżące w dalszej odległości w archipelagu Małych Antyli St. Eustatius, Saba i St. Maarten (ta ostatnia wyspa połowicznie gdyż część jej należy do Francji). Do niedawna czyli do 11 1986 do Federacji należała także Aruba lecz obecnie tworzy samodzielny człon Federacji z myślą o pełnym usamodzielnieniu się w 1996. Największa wyspa Federacji jest Curacao liczące 450 km kwadratowych zamieszkałych przez 172 tysiące ludności (16% z nich to ludność napływowa raczej niespotykane w tym regionie).

Inną ciekawostką jest fakt, że w odrozmieniu do pozostałych wysp Karaibów większość produktu narodowego brutto tutaj wytwarza przemysł. Nie jest to zachęcająca do odwiedzenia informacja, ale gwoździ sprawiedliwości należy dodać, że jego obecność nie jest podkreślona zniszczeniami ekologicznymi.

Istnieje tu jedna z największych na świecie rafinerii ropy naftowej, jedna z najstarszych stoczni, jedna z najsłynniejszych gorzelni (likier Curacao), browar Heinekena wytwarzający piwo z oddestylowanej wody morskiej, nie mówiąc już o innych zakładach jak fabryka kosmetyków, baterii samochodowych, wyrobów tytoniowych, itp.

Turystyka jest na drugim miejscu jeśli chodzi o wytwarzanie produktu narodowego brutto. Wyspa została odkryta w 1499 niemal równocześnie przez Alonso de Ojeda i Amerigo Vespucci.

Dopiero jednak 28 lat później osiedlili się tu na stałe Hiszpanie, którzy ją utracili w 1634 na rzecz Holandii. Holendrzy szybko ufortyfikowali wyspę stawiając na niej 8 fortów, dwa z nich w głównym jej mieście Willemstad. W czasie wojen napoleońskich w latach 1800-1802 oraz 1807-15 wyspę obsadzali Brytyjczycy, którzy po Kongresie Wiedeńskim oddali ją prawowitym właścicielom.

Ze wszystkich wysp Karaibskich Curacao, a właściwie główne miasto Willemstad liczące dziś około 100 tysięcy mieszkańców najbardziej upodobnione jest do miast macierzystych pierwszych tutejszych osadników. Architektura jego w znacznym stopniu pochodzi nie tylko z XIX czy XVIII wieku, lecz nawet z XVII stulecia, widac od początku Holendrzy liczyli się z pozostaniem na stałe nie zostawiali po sobie budowlanych "erzatzów". Tutejszy port należał w przeszłości do ważnych ośrodków marynistycznych, dziś przybywa do ponad 180 statków rocznie, w tym także takie o dość dziwnym przeznaczeniu jak widoczny na zdjęciu statek czy raczej okręt czerwonej bandery "Borowicz" (Katalog Jane Fighting Ships sklasyfikował go jako pomocniczą jednostkę telekomunikacyjną).

Antyle Holenderskie obok swojej architektury barokowo-klasycystycznej posiadają jeszcze jedną oryginalną cechę - język papiamentu. Jest to sztuczny język powstały 3 wieki temu jako synteza holenderskiego, portugalskiego, hiszpańskiego, angielskiego i francuskiego, a także relikty mowy indiańskiej i mowy plemion zachodniej Afryki.

Różnorodność lingwistyczna genezy języka tubylców sugeruje, że wyspy od zarania swej historii były ważnym centrum handlowym, co zostało im do dziś o czym świadczy status wolnościowy, oraz najstarsza użytkowana do dziś synagoga zbudowana na tym kontynencie w 1732 (na miejscu starszej o 81 lat kongregacji).

Willemstad ulokowany jest po obydwu stronach zatoki sw. Anny. Obydwa dzielnice Punda i Otrabanda połączone dopiero w 1888 budując ruchomy most pontonowy. Dzisiaj używany jest wyłącznie przez pieszych gdyż jego funkcje komunikacyjne przejął postawiony kilkanaście lat temu wstecz największy w regionie wiszący most imienia królowej Julianny.

K
a
r
t
k
i

HOLENDERSKIE ANTYLE

Z
p
o
d
r
ó
ż
y

W dzielnicy Punda znajduje się Fort Nowy Amsterdam budowany w latach 1648-1861 we wnętrzu którego mieścił się garnizon, pałac gubernatora, zbrojownia i magazyny.

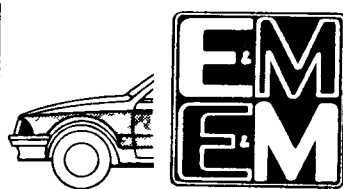
Dzisiaj pomieszczenia te są wykorzystywane przez turystów, którym dodatkowo dostawiono hotel wieżowiec oraz zainstalowano kasyno, zresztą jedno z kilku na tej wyspie.

Podobnie obfita w tego typu instytucje hazardowe jest sąsiednia Aruba - wyspa o chyba najpiękniejszych plażach na Karaibach. Licząca 190 km kwadratowych została odkryta przez A. De Ojeda w 1499 (choć podobno już wcześniej Hiszpanie wiedzieli o jej istnieniu), w dwa lata później niż Curacao przeszła we władanie Holendrów (co zdecydowało, że już pozostała w cieniu tej wyspy). W latach 1824 - 1916 istniała tam kopalnia złota skąd wydobyto w sumie 3 miliony funtów tego kruszców. Do dziś zachowała się tylko kopalnia fosfatów, gdyż druga największa w regionie rafineria zatrudniająca do 9 tysięcy osób została zamknięta w roku ubiegłym po 56 latach działalności.

Stolicą wyspy, która w 1996 ma się stać samodzielnym państwem jest Oranjestad zadbane z iscie holenderską czystością, miasteczko sklep, gdzie wszyscy zdają się żyć z handlu. Ceny wprawdzie

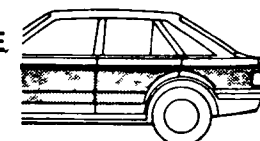
niewiele niższe niż w Toronto, jednak różnorodność wyboru jeśli chodzi o kosmetyki, alkohole i konfekcje oszałamiające.

K S W

**E & M AUTOMOTIVE
MACHINE SHOP**
Quality Engine Rebuilding
763-4106

Edward Kanas
3581 DUNDAS ST. WEST

Marek Sitarz
TORONTO

- kapitalne remonty silników wszystkich typów (import oraz krajowe)
- podwyższamy moc silnika
- borowanie bloków
- szlifowanie kół zamachowych, głowic i wałów
- sprzedaż części zamiennych 10% zniżki

TLUMACZENIA.

Umow hipotecznych
Aktow notarialnych
Zaproszen i innych dokumentow
na polski i angielski
- Listy urzadowe i prywatne po polsku
i angielsku
Zyciorysy (resume)
Formularze o prace (applications)
Tlumaczenia z polskiego francuskiego
niemieckiego hiszpanskiego rosyjskiego
i szwedzkiego na angielski

HABDANK
COMMUNICATIONS
TEL 588 - 0667

BIBLIOTEKA HIGH PARK
ZAPRASZA
na program w jezyku polskim pt
"INCOME TAX
BEZ TAJEMNIC"

NNA DUBISKA - autorka artykulow
i tematy podatkowe informuje i udziela
rad

Program odbędzie się w poniedziałek,
9 LUTEGO 1987, o godz 7 wieczorem
w Bibliotece High Park, 228 Roncesvalles Ave,
tel 393 - 7671
WSTĘP WOLNY

**TOWARZYSZENIE INŻYNIEROW
I TECHNIKÓW POLSKICH
W TORONTO**
**KONGRES POLONII
KANADYJSKIEJ ODDZ TORONTO
ORGANIZUJĄ**

**BAL
MASKOWY**

8 lutego 1987 r o godz 8-mej wieczor
Sala SPK, 206 Beverley Str
W czasie balu przewidziany konkurs
na najlepszy kostium
WSTĘP - \$ 10 od osoby
CAŁKOWITY DOCHÓD PRZEZNACZONY
JEST NA ZAKUP INSTRUMENTÓW
MEDYCZNYCH DLA SZPITALA
DZIECIĄTKA JEZUS W WARSZAWIE
BAR I BUFET NA MIEJSCU
SERDECZNIE ZAPRASZAMY

223 225

**PREZES KONGRESU POLONII Z RPA
Z WIZYTĄ W EDMONTONIE**

Po spotkaniu z centralnymi władzami
KPK i organizacji polonijnych oraz
z publicznością torontorską i prasą,
prezes Polonii w RPA p De Virion udał
się do Edmontonu, gdzie spotka się z
organizacjami polonijnymi i całą Polonią
Goszczony będzie w Domu Polskim oraz
w Dolnej Sali kościoła polskiego Matki
Boskiej Rozancowej, godzina publicz-
nego spotkania - 10 00 Data w lokalnych
informatorach

**MUZYKA
WŁOSKIEGO
BAROKU**

Polskie Towarzystwo Muzyczne w
Toronto uprzejmie zaprasza na kolejny
koncert, tym razem poświęcony w całości
włoskiej muzyce barokowej
Koncert odbędzie się w piątek, 13 lutego
1987 r, w Polskim Centrum Kultural-
nym, 206 Beverley Street, Toronto

W programie utwory Tomaso
Albiniego, Arcangelo Corellego, Ales-
sandro Scarlattiiego i Antonio Vivaldiego
Wykonawcy Ryerson's Oakham
House Choir oraz Ars Antiqua - Chor
Kameralny i Zespół Instrumentalny,
Danuta Gorska i Anna Olszyna - soprany,
Mariusz Fundament - tenor, Piotr Twar-
dowski i Pippa Williams - oboje, Anna i
Jan Zywił - duet gitar klasycznych
Dyryguje Maciej Jaskiewicz

Początek o godz 8 00 wieczorem
Wstęp \$ 5 00

PROGRAM
Koncertów Polskiego
Towarzystwa Muzycznego
w Toronto
na pierwsze półrocze 1987 roku

13 luty MUZYKA WŁOSKIEGO
BAROKU
13 marca WIECZÓR POLSKIEJ
MUZYKI I POEZJI
10 kwietnia MUZYKA KAROLA
SZYMANOWSKIEGO
8 maja KONCERT MUZYKI
ROMANTYCZNEJ
12 czerwca MUZYKA STANISŁAWA
MONIUSZKI

**COMPUTERIZED
ACCOUNTING,
BOOKKEEPING,
AND INCOME TAX
SERVICES**
ANDRZEJ SZCZERBA
Tel (416) 762 - 5891

Fachowo i solidnie
księgowosc i rachunkowosc dla
małych przedsiębiorstw
- wypełnianie formularzy do Income
Tax

221 233

**ZIOŁA ŻYCIA
HERB LIFE**
Doskonałe preparaty ziołowe odchu-
dzające i na przytępcie albo utrzymanie
sylwetki zestawy wzmacniające orga-
nizm i regulujące przemianę materii
Również środki zmniejszające ryzyko
zawału serca i wylewu krwi do mózgu,
poprzez redukcję cholesterolu i tryglic-
erydów
**HERB LIFE
INDEPENDENT DISTRIBUTOR
DRAHA BOHACOVA**
TEL (312) 237 0953
P O Box 348158 Chicago IL 60634-8158
USA
Kontaktować się mogą również osoby zainteresowane
uzyskaniem przedstawicielstwa i rozprowadzaniem zioł
na zasadach komercyjnych

221 225

**Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza
oferuje swoim członkom
Fundusz
Emerytalny**

- Pieniądze zdeponowane
na Funduszu wolne od
podatku wraz z odsetkami
- Oszczędności
ubezpieczone do sumy
\$60,000 00
- Wysoka stopa
procentowa

Jezeli rozważasz w jaki
sposób najkorzystniej
zaoszczędzić lub obniżyć
podatek za 1986 rok,
zainwestuj w

Robiąc to, dajesz
jednocześnie dowód
troski o Twoją przyszłość
Nie zwlekaj!

ostateczny termin wpłaty
za rok 1986 upływa z
dniem 1 marca 1987 roku
Szczegółowe informacje uzyskasz
w każdym z naszych biur

Przyjdź lub zadzwoń

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181
12 Denison Ave
tel 863-0996
2987 Bloor St W
tel 236-1225
4260 Cawthra Rd
tel 848-4303

**POLSKI FUNDUSZ
WYDAWNICZY W KANADZIE**

Jako powiernik dotacji p Bronisławy Stanisła-
wskiej przeznaczonej na NAGRODĘ PAMIĘCI Jej
Synów Wojciecha i Witolda Stanisławskich za
mordowanych w niemieckim obozie koncentra-
cyjnym Oswięcim Auschwitz ogłasza
KONKURS NA ROK 1987

Warunki konkursu

- 1 Praca poświęcona martyrologii Polaków w
Drugiej Wojnie Światowej szczególnie w obozach
koncentracyjnych lub udziałowi Polski w tej
wojnie napisana na emigracji w języku polskim po
roku 1985
- 2 Nagrodę otrzymać może autor opublikowa-
nej książki lub maszynopisu gotowego do druku (mi-
nimum 100 stron maszynopisu nie przyjmuje się rę-
kopisów)
- 3 Nagroda wynosi \$ 1000 00 (tysiąc) dolarów
kanadyjskich Jury może przyznać dwie równo
rzędne nagrody po \$ 500 00 (pięćset) dolarów lub z
braku odpowiednich prac nie przyznać żadnej
nagrody na ten rok
- 4 Skład Jury Nagrody Pamięci
Wacław Iwanuk prezes PFW dr Jadwiga
Jurkszus Tomaszewska sekretarz PFW p Bronis-
ława Stanisławska lub Jej przedstawiciel
- 5 Termin nadsyłania maszynopisów czy ksią-
zek na konkurs
1 listopada 1987 rok
- 6 Maszynopisów czy książek się nie zwraca
- 7 Decyzja Jury jest ostateczna

**Polski Fundusz Wydawniczy
w Kanadzie**
P O Box 173 Postal Station B
Toronto, Ontario Kanada

**JACEK
KACZMARSKI**

- TRUBADUR SOLIDARNOSCI
- AUTOR KOMPOZYTOR
- WYKONAWCA ZNANYCH UTWORÓW
MUR OBLAWA NASZA KLASA

**STANISŁAW
ZAŁUSKI**

- SATYRYK REFLEKSIE
- NIEBIESKIEGO MUNDURKA CZYLI
- MIIŁOJANA O POLSKI STANU
- WOJENNEGO (SATYRA PODZIEMNA)

**WYSTĄPIA W TORONTO
JACEK KACZMARSKI
W INNYM TERMINIE**

Informujemy wszystkich zainteresowanych ze koncert
Jacka Kaczmareckiego

Stanisława Załuskiego

zapowiedziany na 24 i 25 stycznia br z przyczyn od nas
niezależnych odbędzie się tydzień później

**31 STYCZNIA (SOBOTA) O GODZ. 7 30 WIECZOREM
1 LUTEGO (NIEDZIELA) O GODZ. 2 00 PO
POŁUDNIU**

w tym samym miejscu tj w Toronto West Secondary
School 330 Lansdowne Ave

BILETY DO NABYCIA

Solarski Pharmacy 149 Roncesvalles Ave
„Głos Polski” 390 Roncesvalles Ave
oraz telefonicznie 925-8128

Za zmianę terminu i związane z tym trudności serdecznie
wszystkich przepraszamy
Kupione bilety zachowują ważność na koncerty w nowych
terminach Osobom które nie mogą przyszyć na koncert
zwracamy pieniądze W tej sprawie prosimy dzwonić 925-
8128

ORGANIZATORZY

**Metropolitan Separate School Board
Continuing Education Department
Tel 222 8282 ex 2595**

ZAWIADOMIENIE

Katolicki Wydział Oświaty uprzejmie informu-
je ze rozpoczęły się bezpłatne kursy języka an-
gielskiego dla dorosłych w następujących
ośrodkach

- 1 St Vincent de Paul 116 Fermanagh Ave
(Roncesvalles Queen) tel 767 9089 od pon do
piątku 9 00 rano do 2 30 po poł
- 2 High Park Curling Club 100 Indian Rd
(Roncesvalles Garden) tel 534 1869 od pon do
piątku 9 00 rano do 2 30 po poł
- 3 Mc Cormick Recreation Centre 66 She-
ridan Ave (Dufferin College) tel 537 4194 od
pon do piątku 9 00 rano do 3 00 po poł
- 4 Our Lady of Lourdes Church 11 Earl St
(Sherbourne Bloor) tel 924 6257 od wtorku do
piątku od 9 00 do 11 30
- 5 Trinity Community Centre 155 Crawford
St (Queen Ossington) tel 537 2519 od pon do
piątku 9 00 rano do 2 30 po poł
- 6 St Lawrence Church 2210 Lawrence Ave
E (Lawrence Kennedy) od pon do piątku 9 00 ra-
no do 12 tej
- 7 St Anne School 70 Boulton Ave (Dundas
Broadview) tel 461 4282 od pon do piątku od
9 00 rano do 2 30 po poł
- 8 Monsignor Fraser College 2747 Jane St
(Jane Sheppard) tel 393 5539 od pon do piątku
od 9 00 rano do 3 00 po poł
- 9 Cardinal Newman 2675 Kingston Rd (King
ston Midland) tel 757 5336 soboty 10 30 1 00
niedziele 12 15 1 45 W większości pow ośrodków
zapewniona jest opieka nad małymi dziećmi pod
czas zajęć dla dorosłych

Trinity Centre oferuje program TOFEL Bez-
płatne kursy angielskiego dla dorosłych oferowane
są również wieczorem w następujących ośrodkach

- 1 St Vincent de Paul 116 Fermanagh Ave
(Roncesvalles Queen) tel 767 9089 od pon do
czwartku 7 30 9 30
- 2 St Ann 70 Boulton Ave (Dundas Broad-
view) tel 461 4282 pon i srody 7 00 do 9 00
- 3 James Culnan 605 Willard Ave (Jane
Anette) tel 393 5325 wtorki i czwartki 7 30 9 30
- 4 John XXIII 175 Grenoble Dr (Don Mills
Eglinton) tel 393 - 5348 wtorki i czwartki 7 30
9 30
- 5 St Elizabeth 5 Red Car Ave (The East Mall
Bloor) tel 621 4776 pon i srody 7 00 do 9 00
- 6 St Mark 45 Cloverhill Rd (Royal York
Bloor) tel 393 5332
- 7 St Maurice 45 Kingsview Blvd (Kipling
Dixon) tel 395 5379 wtorki i czwartki 7 30 do
9 30

Program TOFEL i TSE oferowany jest w szko-
le Our Lady of Peace 70 Mattice Ave (Kipling
Bloor) tel 393 5253 pon wtorki i czwartki oc
7 30 9 30

Po bliższe informacje prosimy dzwonić pod
podane numery telefonów lub do p Ewy Przetakie-
wicz w Wydziale Oświaty tel 222 8282 ext 2595

**Program nauki języka
angielskiego jako
drugiego języka.**

Wydział Oświaty m Toronto organizuje cały szereg
płatnych kursów języka angielskiego dla dorosłych nowo-
żytych Kanadyjczyków Kursy te obejmują naukę języka
formację o lokalnych usługach socjalnych i przygotowanie
i dalszego wykształcenia W skład programu wchodzi
inwersacja przygotowanie obywatelskie przygotowanie do
zaminów językowych do wykonywania zawodu nauka
sania i czytania dla analfabetów Wykłady w czasie lekcji sa-
ru lub jednojęzyczne
Broszura wymieniająca programy j angielskiego jako
drugiego języka jest dostępna w następujących językach
angielski francuski chiński grecki włoski polski
portugalski hiszpański i wietnamski Broszurkę można
zyskać dzwoniąc w czasie godzin pracy do jednego
poniższych biur
Adult ESL Administrative Resource Centre (wschód)
466 4001
Adult ESL Administrative Resource Centre (zachód)
393 0528
Continuing Adult Education Department 591 8238

TYŁKO DLA DOROSŁYCH!

LATAJĄCA AKADEMIA = nauczyciel
angielskiego w Twoim domu wypożyczają-
cy podręcznik i kasety!

Popros o piśmenną informację telefonując w To-
ronto pod numer 630 - 6160 Mów po polsku Jesli
słyszysz język angielski nie odkładaj słuchawki bo
słyszysz się maszyną telefoniczną odczekaj na
sygnał i podaj swój numer telefonu

SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT

POLSCY PIŁKARZE W
GŁÓWNYCH ROLACH

ADAM POLANSKI

Wprawdzie miesiąc temu pisałem na łamach Echa Tygodnia o piłkarzach polskich grających w RFN ale chciałbym znowu powrócić do tego tematu jako że okazja ku temu jest wyborna

Dziennikarze zachodniomiejscowego tygodnika sportowego Kicker organizują coroczny tradycyjny plebiscyt na najlepszego piłkarza obcego krajowca grającego w RFN. W tym roku wielki sukces odnieśli polscy piłkarze. Najlepszym piłkarzem wybrany został 28 letni Mirosław Okonski grający z wielkim powodzeniem w Hamburgu. SV Okonski otrzymał 38 pkt na 40 możliwych i wyprzedził bramkarza belgijskiego Pfaffa który od lat jest podporą Bayernu Monachium. Trzecie miejsce zajął piłkarz roku 86 w Polsce Włodzimierz Smolarek.

Oto kilka danych dotyczących polskich piłkarzy

Mirosław Okonski został kupiony za 700 tys marek z tego 200 tys w sprężenie sportowym. Obecnie jego wartość na piłkarskim rynku wynosi 2 mln marek. Za ubiegłoroczny sezon jego przeciętna nota wynosi 2,6 (Kicker punktuje od 1 do 6 z czego 1 to nota najwyższa). Kontrakt Okonski ma podpisany na 2 lata. Strzelił 5 bramek nie otrzymał żadnej kartki. Grał 1526 min z 1530 możliwych do rozegrania.

Mirosław Okonski

Zdobywca 3 miejsca Włodzimierz Smolarek przeszedł do Eintrachtu Frankfurt za 750 tys marek. Obecna jego wartość w RFN 1 mln DM. Przeciętna nota 2,8. Smolarek strzelił 4 bramki, otrzymał 3 żółte kartki. Kontrakt także ma na dwa lata. Grał 1508 min z 1530.

Włodzimierz Smolarek

9 te miejsce w tym plebiscycie zajął Andrzej Buncol którego FC Homburg zakupił za 800 tys DM. Jego obecna wartość 950 tys DM. Przeciętna nota 3,2. Buncol strzelił 4 bramki, otrzymał 2 żółte kartki. Ma podpisany kontrakt do 30.06.1989 r. Grał 1440 min z 1530.

Andrzej Buncol

13 te miejsce zajął Stefan Majewski którego FC Kaiserslautern kupiło w 1984 roku za 300 tys DM. Obecna jego wartość 200 tys DM. Przeciętna nota 3,4. Nie strzelił żadnej bramki, otrzymał 1 żółtą kartkę. Rozegrał tylko 973 min z 1530.

Stefan Majewski

14 miejsce przyznano Romanowi Wojcickiemu. FC Homburg zapłacił za Wojcickiego 400 tys DM. Obecna jego wartość 500 tys DM. Przeciętna nota 3,3. Wojcicki strzelił 4 bramki, otrzymał 3 żółte kartki. Ma podpisany kontrakt do czerwca 1989 roku. Grał 1519 min z 1530.

Roman Wojcicki

W drugiej lidze bardzo wysokie drugie miejsce zajął bramkarz Fortuny Kolonia Jacek Jarecki.

Myszę że Czytelnicy wybaczą mi tę lawinę cyfr i danych ale po wcze-

niejszym artykule 'Polacy na boiskach RFN' doszło do mnie dużo odgłosów Czytelników wskazujących na bardzo duże zainteresowanie losami polskich sportowców w RFN. Są także prosby o zamieszczenie II ligi RFN. Oczywiście jeśli będziemy mieli wystarczająco miejsca postaram się spełnić wszelkie życzenia. Z dniem ruszenia niemieckiej Bundesligi (koniec lutego) powstanie specjalna rubryka w której na bieżąco będę co tydzień informował Was o występach polskich sportowców bo oprócz piłkarzy bardzo udane recenzje zbierają także przedstawiciele innych dyscyplin jak chociażby piłkarze ręczni Klempel i Panas czy hokeista Sikora który jest gwiazdą hokejowej ligi.

Z PIŁKĄ
PRZEZ ŚWIAT

24 stycznia odbyło się losowanie czwartej rundy finałów pucharów europejskich którego dokonał sam prezydent UEFA Jacques Georges. Oto zestaw par czwartej rundy finałów:

PUCHAR EUROPY

Bayern Monachium (RFN) - Anderlecht Bruksela (Belgia)
Dynamo Kijów (ZSRR) - Besiktas Istambul (Turcja)
Crvena Zvezda (Jugosławia) - Besiktas Madryt (Hiszpania)
FC Porto (Portugalia) - Broendby IF (Dania)

PUCHAR ZDOBYWCÓW
PUCHARÓW

Real Saragosa (Hiszpania) - Vitosza Sofia (Bułgaria)
Malmö FF (Szwecja) - Ajax Amsterdam (Holandia)
Bordeaux (Francja) - Torpedo Moskwa (ZSRR)
Lokomotive Lipsk (NRD) - FC Lion (Francja)

PUCHAR UEFA

Dundee United (Szkocja) - FC Barcelona (Hiszpania)
Borussia M'Gladbach (RFN) - Victoria Guimarães (Portugalia)
AC Torino (Włochy) - FC Tyrol (Austria)
IFK Goeteborg (Szwecja) - Inter Mediolan (Włochy)

Finał Pucharu Europy odbędzie się 27 maja we Wiedniu a finał PZP 13 maja w Amsterdamie albo Roterdamie. Mecze finałowe o Puchar UEFA zostaną rozegrane 06 i 20 maja na boiskach finalistów.

Belgijski Parlament jednogłośnie ustalił zakaz wjazdu kibicom szkockim do Belgii na zbliżający się mecz z cyklu eliminacji ME pomiędzy Belgią i Szkotcją.

Diego Maradona wybrany został przez dziennikarzy południowoamerykańskich najlepszym sportowcem Ameryki Północnej za rok 1986.

Międzynarodowa Federacja Piłkarska (FIFA) powołała komisję organizacyjną turnieju piłkarskiego igrzysk olimpijskich w 1988.

W jej skład weszło 19 osób wśród których znajduje się przedstawiciel Polski wiceprezes PZPN Jerzy Piątkowski.

Piłkarze Dynama Kijów wygrali halowy turniej w Monachium zwyciężając w finale gospodarzy turnieju drużynę Bayern 5:3.

Hokeiści Toronto Maple Leafs przegrali z drużyną Hartfordu 0:3 i znajdują się na 3 miejscu w Norris Division ze stratą 6 pkt do prowadzącej Minnesota.

Igor Turczin trener mistrzyni świata w piłce ręcznej drużyny ZSRR został zdyskwalifikowany na 1 rok przez Międzynarodową Federację Piłki Ręcznej (IHF). Miesiąc temu podczas mistrzostw świata w Holandii rosyjski trener otrzymał dwie dyscyplinarne karzy których skutkiem jest obecna dyskwalifikacja.

OD AUTORA

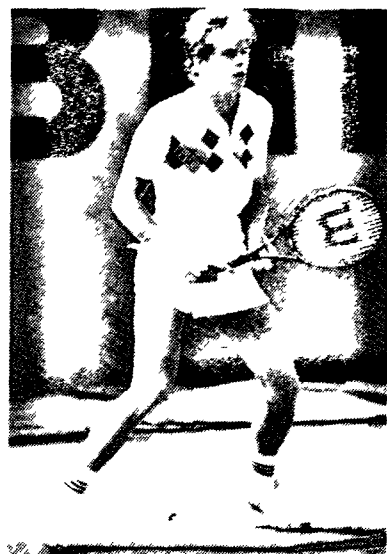
Miesiąc temu miałem okazję po raz pierwszy zadebiutować na łamach Echa Tygodnia ale obecnie jest to mój prawdziwy debiut w roli redaktora sportowego ET. Jest mi bardzo miło że na łamach tej jakże popularnej wśród Polonii gazety będę mógł się dzielić z Wami wiadomościami sportowymi czy publikacjami o tematyce sportowej. Zdaję sobie sprawę że kibice sportowi naszej Polonii są bardzo wymagający i to jeszcze bardziej zobowiązuje mnie do solidnego przygotowania sportowej rubryki. Korzystając z okazji chciałbym serdecznie podziękować Jackowi Rembeckiemu Skrzydłowemu za pomoc w wielu istotnych sprawach. W jego osobie poznałem wielkiego miłośnika sportu dla którego sport to wielka wspaniała przygoda życiowa.

Przez dwa lata pracy w ET bardzo rozbudował on rubrykę sportową i na dał jej wysoki poziom. Wiem że czeka mnie trudne zadanie żeby ten poziom sportowej strony utrzymać ale jestem dobrej myśli. Zresztą Skrzydłowy nadal będzie współpracował z ET i wierzę że efekty naszej współpracy będą zbierać Czytelnicy w postaci udanych i ciekawych artykułów sportowych.

ADAM POLANSKI

AUSTRALIAN
OPEN

Dobiegły końca międzynarodowe mistrzostwa Australii na trawiastych kortach w Melbourne. Wprawdzie gry pojedyncze nie wygrali główni faworyci jak Lendl czy Becker wśród mężczyzn a Nawratilowa wśród kobiet ale zwycięstwa Mandlikowej i Edberga nie

STEFAN EDBERG po zwycięstwie nad ulubieńcem australijskiej publiczności Cashem wygrał po raz drugi w swojej karierze Australian Open

można zaliczyć do niespodzianek. Mandlikowa ostatnie swoje zwycięstwo nad Nawratilową odniosła 15 roku temu w USA Open. Później przyszło 9 kolejnych porażek z jej najgroźniejszą rywalką. Mimo tego wielu fachowców tenisowych uważało że właśnie Mandlikowa mając swój dobry dzień jest w stanie pokonać Nawratilową. Tak też się stało. Po ciekawej grze zasłużone zwycięstwo 7:5 7:6 odniosła Mandlikowa.

W finale gry pojedynczej mężczyzn spotkali się Stefan Edberg (4) i Australijczyk Cash (11). Był to ich rewanż za niedawne spotkanie na tym samym kortcie w Pucharze Dawisa gdzie Cash wygrał wtedy obydwie pojedynki singlowe (w tym z Edbergiem) i debla wspólnie z Fitzeraldem co dało Australii zwycięstwo 3:2 nad Szwecją. Tym razem wygrał Edberg który wygrał Australian Open w 1985 roku nie da się zaskoczyć swojemu przeciwnikowi. Rozpoczął zresztą w doskonałym stylu i wygrał spokojnie dwa pierwsze sety 6:3 6:4. Trzeci set zmienił całkowicie obraz gry i inicjatywę przejął Cash który wygrał następne dwa sety 6:3 7:5. Ostatni decydujący set należał znowu do sympatycznego Edberga który zwyciężył 6:3 i cały mecz.

Nie był to jedyny sukces Edberga w tym turnieju jako że wspólnie z Andersem Jarrydem wygrali także finał gry podwójnej pokonując Australijczyków Doohana i Wardena 6:4 6:4 7:6. Grę podwójną kobiet wygrała M. Nawratilowa i P. Shriver (USA) po zwycięstwie nad Z. Garrison i L. McNeil (USA) 6:1 6:0.

W grze mieszanej S. Stewart i Z. Garrison (USA) pokonali A. Castle'a i A. Hobbs (Anglia) 3:6 7:6 6:3.

WIADOMOŚCI
AGENCYJNE

* Fin Ari Vatanen i Francuz Bernard Giroux wygrali na Peugeot 205 turbo dziewiąty rajd samochodowy Paryż-Dakar.

* Zwycięzcami 55 ego Rajdu Monte Carlo zostali Włosi Massimo Biasion i Tiziano Siviera jadący Lancią Delta HF.

* Podczas halowego mitingu lekkoatletycznego w Los Angeles mistrz świata Greg Foster (USA) ustanowił nowy rekord świata w biegu na 60 m przez płotki wynikiem 7,36 sek.

* Kanadyjski zjazdowiec narciarski Todd Brooker znajduje się w szpitalu w

Kitzbuehel (Austria) po groźnym upadku podczas treningu na trasie zjazdowej Brookera przewieziono helikopterem do szpitala gdzie okazało się że za wodnik ten doznał wielu obrażeń jak złamanie kości nosa skręcenie nogi i ogólne potłuczenia.

* W kolejnym meczu tenisowej superligi Polska pokonała tenisistów stół Holandii 6:1. Jedyny punkt straciła mistrzyni Polski Jadwiga Kawalek Szymanelis przegrywając z Gerdie Keem (22 ga juniorka Europy) 12:21 17:21. Następny mecz Polacy rozegrali 4 lutego na wyjeździe z Francją.

* Polscy hokeiści na trawie którzy tak udanie (remis 0:0 z Holandią) za debiutowali w międzynarodowym turnieju o puchar Indira Gandhi w drugim swoim meczu przegrali wysoko z

reprezentacją Indii 1:6.

* W Kitzbuehel (Austria) rozegrane zostały następne konkurencje alpejskie zaliczane do Pucharu Świata. Zjazd mężczyzn wygrał Pirmin Zurbriggen (Szwajcaria) z czasem 1 min 58,06 przed Erwinem Reschem (Austria) 1:58,79. W ogólnej klasyfikacji prowadził Zurbriggen 110 pkt przed Wasmerem (RFN) 83 pkt. Slalom specjalny wygrał Bojan Krizaj (Jugosławia) z czasem 1 min 41,84 przed Mathiasem Bertholdem (Austria) 1:41,92.

Marcus Wasmeier (z lewej) nowa gwiazda narciarstwa alpejskiego

KŁOPOTY Z ANGIELSKIM

CZAS DOKONANY

ALEKSANDER
PIEKARSKI

Część pierwsza

Największe wątpliwości budzi czas Present Perfect. Kiedy go użyć? Co on wyraża? Zostawmy na razie w spokoju wszystko co czytaliśmy w podręcznikach gramatyki na ten temat, zapomnijmy na chwilę to co dotąd słyszeliśmy o tym czasie. Sprawa jest w zasadzie dosyć prosta, lecz niepotrzebnie komplikowali ją i nadal komplikują polscy autorzy podręczników do nauki angielskiego. Zamiast nieudolnie dreptać w koło po błocie, należy wyjść prosto suchą ścieżką parę kroków do przodu. Rozważmy te skuteczne kroki.

1 Po polsku można zapytać *co zrobiles?* albo *co masz zrobione?* Sens ten sam, forma inna, może ta druga mniej zgrabna w polskim. Po angielsku właśnie ta druga forma jest bardziej poprawna! *Co masz zrobione?* = *What have you done?*
Mam już wyczyszczone buty = *I have already cleaned my shoes*

2 Po polsku te zdania są w czasie teraźniejszym. Angielski czas Present Perfect jest czasem teraźniejszym dokonanym, a nie przeszłym jak błędnie podają niektóre polskie podręczniki gramatyki.

3 Zastanówmy się teraz o czym mowi, o czym informuje czas Present Perfect? Oczywiście, że o teraźniejszości! *Mam już umyte ręce* = *I have already washed my hands* - to jest informacja o teraźniejszości.

4 Opisana wyżej teraźniejszość jest skutkiem, jest wynikiem czegoś co się działo w przeszłości. *Mam już umyte ręce* = *I've already washed my hands* dla czego? Ano dlatego, że *myłem ręce jakiś czas temu* = *I washed my hands some time ago (Past)*

Po tych prostych czterech krokach można sobie pozwolić na dokładniejsze przemyślenie zagadnienia czasu Present Perfect w angielskim i jego polskich odpowiedników.

Polskie podręczniki do nauki angielskiego tłumaczą czas Present Perfect w sposób niezwykle zawły i bałamutny. Niektórzy autorzy nazywają go czasem przeszłym dokonanym co jest nieprawdą. Inni nie tłumaczą nazwy Present Perfect na język polski wcale, objaśniają natomiast *"czas ten odpowiada polskiemu czasowi przeszłemu informując o czynności przeszłej, której skutki trwają do chwili obecnej"*. Takie "objaśnienie" bardziej zaciemnia niż wyjaśnia. Należałoby raczej sformułować tę zasadę tak: czas Present Perfect odpowiada najczęściej polskiemu czasowi teraźniejszemu informując o teraźniejszości powstałej w wyniku przeszłych działań. Czas ten może odpowiadać polskiemu czasowi przeszłemu z użyciem czasowników dokonanych jak np. *zrobiłem* (nie *robiłem*), *napisałem* (nie *pisałem*) itd.

Nie można się nauczyć poprawnego mówienia po angielsku metodą nauki słów i reguł gramatycznych.

Języka obcego można się nauczyć tylko i wyłącznie metodą powtarzania na głos całych zdań. Jak się utrwali w pamięci po 200 godzinach ćwiczeń na głos około 2000 zdań, wówczas bez znajomości reguł gramatycznych będziemy "czuć" język i wyrażać się z gramatyczną poprawnością.

Podaję więc językowy dryl na utrwalenie użycia czasu Present Perfect. Ponisz serię par zdań należy wielokrotnie powtarzać aż do nauczenia się jej na pamięć.

- 1 What have you just done?
I have just aired the room
- 2 What has he just done?
He has just cleaned his shoes
- 3 What have you just done?
I've just washed my hands
- 4 What have they just done?
They've just done their homework
- 5 What has he just done?
He's just asked a question
- 6 What has she just done?
She's just typed a letter

To co po polsku wyrażamy *własnie napisałem po angielsku* mowi się *własnie mam napisane*, czyli *I've just have written*.

Inny dryl na utrwalenie czasu Present Perfect będzie zawierał słowo *już* (already).

- 1 Turn on the radio
I've already turned on the radio
- 2 Tell her to wash the dishes
She's already washed the dishes
- 3 Tell him to finish his work
He's already finished his work

To są przykłady dryli. Warto w podobny sposób ułożyć sobie kilkanaście zdań, nauczyć się ich na pamięć. Użyjemy nie wiedzy o czasie Present Perfect, lecz umiejętność posługiwania się nim.

W przyszłym numerze dalsze przykłady dryli będą zawierać zdania pytające i przeczące. Wszystko dla utrwalenia poprawnego użycia omawianego tutaj czasu.

Już niedługo ogarnie Kanadę coroczna epidemia podatkowa. Jednym z głównych objawów tej choroby jest gorączkowe poszukiwanie porad, w jaki sposób ocalić od opodatkowania jak największą część dochodu, a tym samym zwiększyć zwrot podatku.

Jak zmniejszyć INCOME TAX?

Niestety w obecnej chwili niewiele da się już w tej sprawie zrobić. Uratować nas może jedynie wpłacenie maksymalnej dozwolonej stawki na konto RRSP. Jednakże już teraz należy poczynić pewne zapobiegawcze kroki, które mogą okazać się skuteczne w następnym roku podatkowym.

RRSP - REGISTERED RETIREMENT SAVINGS PLAN - jest jedną z najbardziej popularnych metod obniżenia podatku. Plan ten stwarza możliwości przesunięcia dochodów z okresu w którym płaci się najwyższe podatki, na lata w których wysokość zarobków obniża się, a zatem stopa podatkowa maleje. Należy jednak pamiętać, że program RRSP nie zwalnia od płacenia podatku, a jedynie pozwala na ich odroczenie i rozłożenie w czasie. Termin składania pieniędzy na RRSP za rok 1986 upływa z końcem lutego 1987. Podatnikom, którzy dysponują większą ilością gotówki zaleca się kupowanie RRSP w jak najwcześniejszym terminie. Pozwoli to uniknąć płacenia podatku od zarobionych odsetek. Dotyczy to przede wszystkim tych, kto-

IGRASZKI Z POLSZCZYZNĄ

Finansowanie samochodu

W poprzednim numerze "Echa" p. Piotr Chwalisz w swoich "Kulisach Biznesu" udzielał porad na temat zakupu samochodu. Obawiam się, że dla nowo przybyłych był ten artykuł niezrozumiały z powodu częstego używania jednego słowa w niewłaściwym znaczeniu. Autor porusza różne aspekty "finansowania" kupowanego samochodu, a biedny Czytelnik tego nie rozumie!

FINANSOWAC - po polsku znaczy płacić, kupować, płacić za kogoś kto nie ma pieniędzy nie oczekując zwrotu!

FINANCING - po angielsku nie można tłumaczyć polskim słowem FINANSOWANIE jak to czyni p. Piotr Chwalisz. Angielskie FINANCING oznacza udzielanie kredytu, udzielanie zwrotnej pożyczki.

Żeby było jasniej, parę przykładów mówimy, że finansujemy dziecku wyjazd na letnie kolonie. Oznacza to, że dajemy pieniądze na ten cel nie oczekując zwrotu. Żaden bank w tym znaczeniu nie finansuje nam samochodu, czy domu, tylko pożyczka nam pieniądze na określony procent, innymi słowy udziela kredytu.

Aleksander PIEKARSKI

INCOME TAX BEZ KŁOPOTÓW

OSZCZĘDZISZ PIENIĄDZE I CZAS
KORZYSTAJĄC Z FACHOWEJ
POMOCY PRZY WYPEŁNIANIU
ZEZNAN PODATKOWYCH
ANNA DUBISKA

- Autorka licznych artykułów na temat Income Tax w prasie polonijnej
  - Wieloletni pracownik firmy H&R Block
- ZAWIADAMIA O OTWARCIU
WŁASNEGO BIURA**

- Udziela porad i na poczekaniu wypełnia zeznania podatkowe
  - Bezpłatne porady w zakresie planowania finansowego dla stałych klientów
- CENY PRZYSTĘPNE - OD \$ 10 WZWYŻ**
ZGŁOSZENIA TELEFONICZNE
925 - 8128

Adres 588 SPADINA AVE

rych dochody z inwestycji przekraczają \$100, ponieważ do tej sumy dochody z inwestycji są zwolnione od podatku.

Wpłaty na RRSP podlegają pewnym limitom, które w tym roku zostały częściowo zmienione. Maksymalne stawki dla osób, które nie uczestniczą w zakładanych funduszach emerytalnych zostały podwyższone do \$ 7500, i również nie mogą przekraczać 20% zarobków. Stawki osób, które są członkami planu emerytalnego w miejscu pracy nie uległy zmianom. Nie mogą one przekraczać różnicy między \$ 3500 a sumą wypłaconą na plan emerytalny w miejscu pracy. Równocześnie stawki te nie mogą przekraczać 20% zarobków.

Ciąg dalszy nastąpi
ANNA DUBISKA

PIOTR CHWALISZ
MURRAY KESO & CO.
Chartered Accountants
(416) 598-2512, 530-0305

PORÓWNAJ NASZĄ OFERTĘ Z TYM CO OFERUJĄ INNI!

FUNDUSZ EMERYTALNY (RRSP)

- 1 Rok - 8 25%
- 2 Lata - 8 50%
- 3 Lata - 8 75%
- 4 Lata - 9 50%
- 5 Lat - 9 75%

POZYCZKI

- Personalne - 12 25%
- Ciągły Kredyt - 12 25%
- Hipoteki
- Otwarte - 10 5%
- Zamknięte 1 rok - 9 75%
- O zmiennym oprocentowaniu - 9 75%

DYWIDENDA

8 00% za każdy z ubiegłych trzech kwartałów 1986 roku

Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza
TWOJ NIEZAWODNY PARTNER

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181

12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor St W
tel 236-1225

4260 Cawthra Rd
tel 848 4303

WARTO SKŁADAĆ W SPÓŁDZIELCZEJ KASIE

Szczęśliwym posiadaczem losu nr 6 okazał się p. Tomasz Kijewski, członek Kasy Kredytowej ZPwK od 14 IV br. Był on jednym z tych, którzy w ramach ogłoszonego konkursu przez Spółdzielnię przy prowadził ze sobą przyjaciół namawiając ich do otwarcia sobie tu konta. Pan Kijewski wygrał trzy dniową wycieczkę do Orlando w Kalifornii (opłacony hotel i przelot). Gratulujemy i równocześnie chcielibyśmy wspomnieć parę faktów o naszej Spółdzielni Kredytowej, która służy Polonii od trzydziestu lat.

Kasa Kredytowa ZPwK jest instytucją, której członkowie otrzymują najdogodniejsze warunki przy uzyskaniu pożyczki. Pożyczki te udziela się z majątku, który istnieje dzięki oszczędnościom. Apełuje się więc do członków, że jeśli chcą pomóc sobie samym, niech składają u nas oszczędności. W ten sposób majątek Kasy rośnie, gwarantując tym samym możliwość pomocy tym, którzy jej potrzebują.

Idea kas kredytowych to przecież właśnie samo pomoc.

Słyszysz się argumenty, że nie ma sensu trzymać pieniędzy w spółdzielczej kasie, jeśli w banku leży tylko 200-300 dolarów. Wyobraźmy sobie jednak, że 500 członków wpłaci na swe konto tylko po sto dolarów. Jest to już suma, która da możliwość udzielenia jednej lub więcej pożyczek hipotecznych, albo na jakieś inne ważne lub nagłe wydatki. Albo są ludzie solidni, wzięli pożyczkę, spłacili i na tym koniec, zamykają konta.

A można by pomyśleć o innych i o swojej instytucji, która pomogła więc chyba nie od rzeczy byłoby mówić o moralnym obowiązku.

Warto powyższe wziąć pod uwagę, zastanawiając się nad tym, gdzie najkorzystniej ulokować swe oszczędności.

P.S. Sprawy związane z wycieczką załatwiane były przez P.A.C. Travel.

Krzyżówka własna Nr 217 z głową w chmurach

Poziomo

- 1 A pozer komedian
- 1 K teatrzyk artystyczny o repertuarze lekkim
- 2 G imię zenskie
- 3 A tradycyjny na rosyjskim stole
- 3 K wapienne pasmo gorskie na Podhalu
- 4 A zielony owoc formy gruszkowatej z dużą pestką
- 4-K malarz polski awangardy między wojennej współtworca op artu
- 5 G 54 karty do gry
- 6 A narodowa religia w Japonii pisane z prawej do lewej
- 6-M jezioro w Afryce
- 7 G państwo którego stolicą jest Nairobi
- 8 B miejscowość rodzinna św. Tomasza
- 8 L krótkie wiosło
- 9 F zabór zagarnięcie przemocą terytorium innego państwa
- 10 A stała ofensywa nauki i techniki
- 10 L statek poruszany wiosłami
- 11 F w biologii jednostka systematyczna na niższym od gatunku
- 12 C w sporcie niezwykły chwyt
- 12 L prąd rzeczny
- 13 A w nim smakowały dla nierogacizny

13 L rzeka na Litwie

- 14 E wysuszony owoc i substancja smakowa
- 14 J kraina historyczna w zachodniej części Półwyspu Bałkańskiego

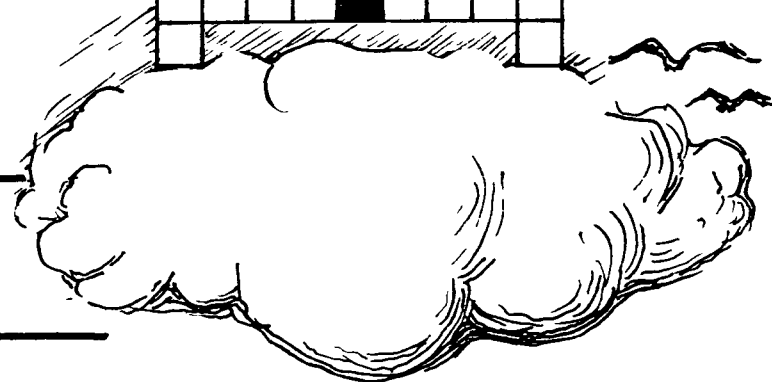
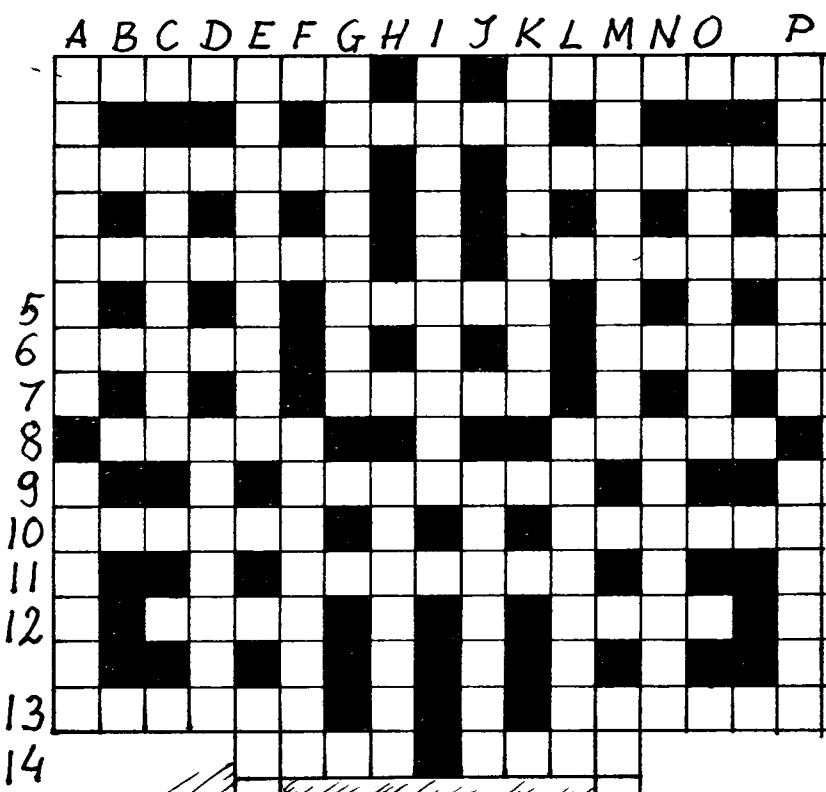
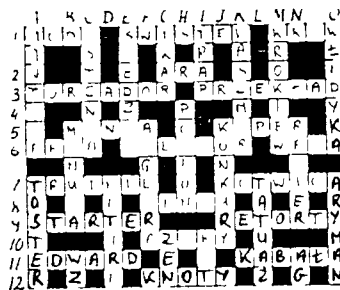
Pionowo

- 1 A wielki ssak morski z podrzędu waleni użębionych
- 1 E polski mistyk XIX w.
- 1 G środek odurzający
- 1 I olinowanie
- 1 K duży gryzon roślinożerny z Ameryki Północnej
- 1 M owad w kropki
- 1 P wraz z Tobago tworzy karibskie państwo
- 3 C w arytmetyce po znaku x
- 3 O bukietarstwo japońskie
- 8 D polski malarz i dramaturg XX w.
- 8 F naraził Wielką Armię na wyjątkowo niezdrową zimę
- 8 L wybitny włoski kompozytor i skrzypek wirtuoz
- 8 N sklepy z dziełami sztuki
- 9 A pod filizanką
- 9 H leningradzkie muzeum
- 9 J padlinożerne zwierzęta
- 9 P sławna opera

13 E rzeka w Hiszpanii i Portugalii

- 13 M org walcząca o przyłączenie Ulsteru do Irlandii

Rozwiązanie krzyżówki Nr 216

Redaguje lek. med.
JADWIGA GORNICKA
specjalista chorób wewnętrznych
Tel 246 - 9371

apteka natury

OCET
JABŁKOWY

III

Człowiek powinien jadac więcej węglowodanów (owoce, warzywa liściaste, miod), a mniej białka (jajka, mięso, ser, fasola, orzechy). Jabłka, ocet jabłkowy, winogrona, porzeczki czarne zakwaszają i wyrównują ciśnienie krwi. Gdy zasadowość krwi rośnie, staje się ona gęsta. Ciśnienie krwi obniżają ocet jabłkowy, kukurydza, czosnek, cebula. Im więcej jada się białka, pszenicy, tym bardziej rośnie ciśnienie krwi. Pszenica, cukier rafinowany, mięso, owoce cytrusowe dają moc alkalizujący. Aby zmniejszyć ciśnienie krwi należy stosować mniej soli kuchennej NaCl. Miod przyciąga wodę i obniża ciśnienie krwi, działając uspokajająco.

Moc alkalizująca jest przyczyną zawrotów głowy, dolegliwości żołądkowych. Pacjent ma nudności, szum w uszach i zakłócenia słuchu. Powinien wtedy przebywać kilka dni w łóżku. Gdy gronkowce występują w gardle, giną one po 24 godzinach jeżeli pacjent płukał gardło octem jabłkowym stosując 1 łyżkę octu na 1 szklankę wody przegotowanej co godzinę i polykając odpowiednie porcje tej mieszaniny. Chore migdałki leczą się w ten sposób w ciągu 12 godzin.

Potas chłonie wodę i likwiduje łzawienie oczu, nosa, kaszel z powodu nadmiaru śluzu w gardle. Wilgotność organizmu wraca do normy. Dotyczy to ludzi starych. Leczenie trwa od 2 do 4 tygodni. Dotyczy to również zatok czołowych i zatok nosogardzieli.

W przypadku, gdy mocz jest alkalizujący, należy stosować kurację z octem jabłkowym od 1 do 2 miesięcy. Przy alkalizującej reakcji moczu występuje migrena. Wtedy picie octu jabłkowego z miodem do każdego posiłku likwiduje migrenę w ciągu 1/2 godziny.

Co pomaga w rozpoznaniu niedoboru potasu (K)?

- 1 Osłabienie świeżości psychicznej. Występują trudności przy podjęciu decyzji. Stwierdza się osłabienie pamięci.
- 2 Pacjent jest bardziej wrażliwy na zimno i jada chętniej ciepłe potrawy. Nogi i ręce są często zimne.
- 3 Na nogach występują łatwo odciski. Na podeszwach skóra staje się twarda.
- 4 Występuje skłonność do zaparcia.
- 5 Podatność na przeziębienia i na choroby.
- 6 Brak łaknienia, nudności z wymiotami.
- 7 Zranienia leczą się wolniej.
- 8 Częste swędzenie skóry.
- 9 Psują się zęby.
- 10 Często występują pryszcze na skórze.
- 11 Często drgawki powiek i kącików ust.
- 12 Często występują kurcze mięśni nóg w nocy.
- 13 Coraz trudniej jest odprężyć się.
- 14 Coraz gorszy sen.
- 15 Bole w stawach. Rozwija się artretyzm.
- 16 Relaks fizyczny i umysłowy jest coraz częściej potrzebny.

W starszym wieku potrzebujemy dwukrotnie więcej potasu w postaci miodu, świeżych warzyw i owoców. Dzielne zapotrzebowanie na potas można pokrywać:

- 1 Jedząc paprykę zawierającą dużo potasu.
- 2 Popijając ocet jabłkowy + miod + woda przegotowana.
- 3 Popijając sok winogronowy, jabłkowy, sok z czarnej porzeczki i inne.

***
Ocet jabłkowy, jako produkt spożywczy i lek ma duże znaczenie nie tylko dla człowieka, ale również dla zwierząt gospodarskich. Człowiek, który przy posiłku wypije 1 łyżeczkę octu jabłkowego rozpuszczonego w 1/2 szklanki wody, zjada mniej, gdyż odczuwa sytość. Krowa, która otrzymuje 2 razy dziennie porcję octu jabłkowego jako dodatek do pokarmu zjada mniej siana i mniej zboża. Krowom zaleca się podawać 1 łyżeczkę octu jabłkowego na każde 50 kg wagi ciała, ludziom podobnie. Krowie, która waży 350 kg należy więc podawać 2 razy dziennie po 7 łyżeczek octu. Ludziom dorosłym do 2 łyżeczek, zaś dzieciom 1 łyżeczkę na 1/2 szklanki wody z dodatkiem łyżeczki miodu. Takie dawkowanie pozwala uniknąć wielu kłopotów związanych z utrzymaniem organizmu w dobrym zdrowiu oraz uchronić przed przedawkowaniem potasu.

Ocet jabłkowy dostarcza organizmowi około 50 biopierwiastków. Organizm ludzki i np. krowy reguluje sobie w ten sposób równowagę kwasowo-zasadową i właściwości katalizacyjne enzymów złożonych, co umożliwia poprawny przebieg około 1000 reakcji biochemicznych na sekundę w żywych komórkach. Ustala się prawidłowy procentowy zestaw biopierwiastków w wartościach optymalnych, a więc zdrowotnych, bardzo korzystnych.

Ocet jabłkowy neutralizuje szkodliwe działanie spożytego w nadmiarze białka. Przy niedoborach węglowodanów, białka dostarczają energii mięśniom, dając przy tym odpady azotowe, które organizm musi wydalac. To tłumaczy dlaczego nadmierne spożywanie białek działa toksycznie. Białka są wrażliwe na różne czynniki fizyko-chemiczne, pod których wpływem ulegają denaturacji.

Kury, które otrzymują ocet jabłkowy z wodą pitną, rosną szybciej, są duże i bardziej odporne na czynniki zewnętrzne. Pisklęta po upływie 3 tygodni są całkowicie upierzone i wypuszczają piora ogonowe. Tego rodzaju drobiu jest bardziej mięsisty i korzystny w gotowaniu. Indyki pijące wodę z octem jabłkowym mają delikatniejsze mięso i czerwony szpik, co wskazuje na lepsze tworzenie się czerwonych ciałek krwi.

Pokarm nerek zawierający więcej niż 20 proc. białek powoduje ich zgon. Ich pęcherz moczowy wypełniony jest kamieniami moczowymi. Nadmiar białka w pożywieniu nerek powoduje objawy Meniera, który znika po dodaniu do pokarmu po 1/2 łyżeczki octu jabłkowego.

Spożywanie nadmiaru białka przez człowieka powoduje również powstawanie kamieni w nerkach i w pęcherzu moczowym. U zwierząt domowych należy więc obniżyć podawanie białka do 11 proc.

Dokonczenie
w następnym numerze

Do nabycia książki na temat leczenia masażem stop oraz leczenia masażem uciskowym punktów na ciele shiat sou zmian zwrodnieniowych artretycznych schorzen kręgosłupa alergii, zaburzen trawienia

TEL 246 9371

M
O
D
A

Wiosna....

Tej wiosny amerykańscy projektanci podzielili się na dwa obozy. Jedni faworyzują wyraźnie wysmukłe, eleganckie sylwetki, inni zaś preferują szerokie i krótkie inspirowane 50-tymi latami spodnice.

Rozowy kolor jest w rozkwicie. Prymitywne druki na materiałach houbione przez "nową falę". Wzory b. proste, oszczędne, z dużą siłą wyrazu są atrakcyjnym deseniem. Model Ralf Lauren Nr 2 kontrastuje z odmienną koncepcją Geoffrey'a Beene'a: czarna spodniczka wykonana z srebrną lamówką z rozową bluzką.

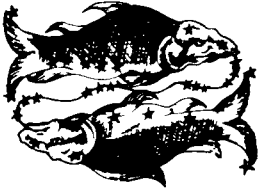
Halka Siermięga

LESZEK SZUMAN

RYBY

19 luty - 20 marzec

*Czucie i wiara silniej mówią we mnie
Niz mędrcza szkiełko i oko
Ballady i Romanse
Adam Mickiewicz*

Symbolem zodiakalnego znaku Ryb są dwie ryby. Nie jedna, a dwie. Jedna nad drugą, głowy w przeciwnych kierunkach.

Nasza Ryba idzie przez życie niezdecydowana, albowiem dwie rybki w godle nie mogą jakos uzgodnić między sobą postępowania. Zazwyczaj są im potrzebne pewne impulsy od zewnątrz, wpływające na utrzymanie jakiegos określonego kierunku.

W ogóle ruchy wszystkich ryb zdają się być bezcelowe. Takie pływanie tu i tam. Otoż nasza Ryba też idzie przez życie jakimś dziwnym zygziem. Dwoistość jej natury ciągnie się raz w tę stronę, raz w tamtą. Co chce jedna rybka (ta w herbie), tego nie chce ta druga i tak w kołko.

Ludzie ze znaku Ryb są trudni do zrozumienia. Nic dziwnego. Ktoż potrafi wczuć się w takiego oryginała? Taka Ryba zastanawia się na przykład, jaki obraczać wodę, czy zostać kupcem lub hotelarzem. W koncu decyduje się na muzykę i wyklada matematykę w jakimś liceum.

Zaprosisz Rybę na obiad - zgodzi się przyjść. Krotko potem telefonuje, że nie przyjdzie. Kiedy już wszyscy siedzą przy stole, Ryba zjawia się niespodziewanie.

Ktos zabierze Rybę na wycigi konne, Ryba pojedzie chętnie, choć nie zna się na koniach. Ktos jej poradzi, aby postawiła dwadzieścia złotych na pewniaka, na "Złotą Strzałę", Ryba jest zachwycona. Wie jak ma postąpić. Idzie do kasy i stawia na jakas nieznana chabete Wega, bo słowo to przypominało jej sławnego francuskiego generała z czasów pierwszej wojny światowej, o którym czytała przed kilku laty. Lecz nazwisko tego oficera brzmi Weygand, a nie Wegand, o czym nasza Ryba nie pamięta. Lecz o dziwo, Wega robi wszystkim niespodziankę i przychodzi pierwsza do mety.

Mozna powiedzieć, że wiele Ryb dochodzi do właściwych wniosków na podstawie mylnych założeń. Jakby to nazwać? Intuicją? Instynktem?

Ryby miewają przecucia, jakies przystępy przewidywania. Nie ma sensu aby ktos starał się je odwieść od wsłuchiwania się w ich wewnętrzne głosy.

Większość Ryb to ludzie łagodni, dobrzy, zgodni i ustepliwi. Lecz nikt ich nie przekona, że mogą się mylić, że postępują nielogicznie, nierozsądnie. W takich wypadkach Ryby stają się uparte jak muly.

Ludzie urodzeni w znaku Ryb prawie zawsze lubią muzykę, pokój i spokój. Często interesują się matematyką. Lubią także morze, sporty wodne, czasem alkohol, taniec, marzenia. Interesuje je także parapsychologia, sprawy trudne do wyjaśnienia naukowo. Chcąc postawić na swoim, posługują się nieraz narzekaniem i utyskiwaniem, wzbudzającym litosć.

Czego Ryby nie lubią? - Właściwie nie ma takiej rzeczy, która działałaby Rybom na nerwy, któraby je irytowała i doprowadzała do złości. Choć nieraz występuje u nich małostkowa swarliwość.

Udzielanie Rybom rad to zajęcie niewdzięczne, nawet wówczas, gdy o te rady proszą. Człowiek ma wrażenie, że rozmawia z dziwakiem. Tymczasem okazuje się, że mimo sprzeczności w charakterze i w postępowaniu, nasza Ryba dochodzi w życiu do czegoś, że miała słuszną postępować tak a nie inaczej, choć właściwie, logicznie myśląc, tej słusznosci nie powinna była mieć.

Chwilami ma się wrażenie, że przyroda stworzyła Ryby po to, aby nam udowodnić jak mało warte lub wyraziwszy się łagodniej, jak mało konieczne jest logiczne myślenie, konsekwencja w postępowaniu i w ogóle cały porządek naszego świata, na którym opiera się nasze życie i z którego to porządku jesteśmy tacy dumni.

Inteligencja większości Ryb jest mało błyskotliwa, słabo rzuca się w oczy. Może się więc zdarzyć, że niektórzy ludzie, których postępowanie jest trochę obliczone na efekt - na przykład Lew - będą traktowali Ryby z pewnym lekceważeniem. W każdym razie, prawie wszyscy ludzie ze znaku Ryb są pod jakimś względem naiwni. Na ich dobro należy jednak podkreślić, że w tym znaku spotyka się często matematyków.

Ludzie mają o Rybach zazwyczaj mylne zdanie. Myślą często, że są to typy trochę stuknięte. Tymczasem nieprawdopodobna subtelność, czułość i wrażliwość, pozwalają Rybom wyczuwać, przeczuwać, kojarzyć ze sobą fakty, zdarzenia, objawy, zjawiska tam, gdzie

Często spotyka się w tym znaku jasnowidzów, telepatów, wizjonerów, psychometrów a także i media, których parapsychologiczne zdolności i dziwne umiejętności dzisiejsza nauka u nas neguje w wygodny sposób, jako, że są niezgodne z obowiązującym tak zwanym "nowoczesnym" światopoglądem naukowym, względnie są dziś jeszcze niemożliwe do wytłumaczenia i wyjaśnienia przy pomocy naszych laboratoriów.

Oczywista rzecz, że Rybom zdarza się popełnić głupstwa, mimo wrodzonej umiejętności przewidywania. Trzeba jednak przyznać, że nawet kiedy Ryba postąpi absurdalnie, bezsensownie, później prawie zawsze potrafi z pozornie beznadziejnej sytuacji wywinąć się w jakiś dziwny sposób i stanąć znów na nogi tam, gdzie inny typ człowieka nie dałby sobie rady.

Ludzie ze znaku Ryb często czują pociąg do alkoholu, do narkotyków lub lekarstw. Pod tym względem powinni być ostrożni, nie mają bowiem odporności Skorpiona, którego organizm łatwiej znosi wszelkiego rodzaju używki i medykamenty.

Dziewczęta ze znaku Ryb mają charakterystyczną urodę. Delikatne, eteryczne, często rozczarujące urok rusalek z bajek Andersena.

Mężczyzna ze znaku Ryb miewa nieraz kaczkowaty człapiący chód. U kobiet znów, obserwujemy lekkość w poruszaniu się. Bywają one często dobrymi tancerkami.

Pod względem ogólnych cech charakteru, kobiety z Ryb nie różnią się wiele od mężczyzn. U obojga widuje

FACHOWE EKSPERTYZY ASTROLOGICZNE

Po szczegółowe informacje pisz
P O Box 366 St "D", Toronto
M6P 3T9, dzwon 519 - 578-1875

- Indywidualne horoskopy
- Wybór partnera
- Rozwiązania trudności życiowych i osobowościowych
- Nowa koncepcja w astrologii

Członek
International Society for Astrological
Research

29 stycznia - 4 lutego

BARAN

Ktos bardzo liczy na Twoją pomoc. Wiadomo, że znak dobrych chęci z Twojej strony może być dla tego kogos jak koło ratunkowe rzucone toną. W sprawach finansowych, które od jakiegoś czasu są dla Ciebie sprawami pierwszoplanowymi, zajdzie w tych dniach zmiana dająca nadzieję na wygodne wybrnięcie z sytuacji. Problemy bliskich Ci osób, choć na pozór mało istotne, niech będą przez Ciebie dostrzeżone, to ważne! Znak przychylny i godny uwagi. Bliznieta unikaj. Panny. Dzień pomyślny dla rozpoczęcia "nowego życia". Czwartek, liczba szczęśliwa 3.

BYK

Nie rob za wielkich planów osobistych, bo mogą nagle runąć jak domek z kart! Teraz potrzebna będzie zimna krew, spokój i bardzo dobre rozeznanie w sytuacji, dopiero potem możesz zacząć myśleć o własnych sprawach i wynikających z nich perspektywach. Szanse nie są złe, ale wymagają umiejętnego i przemyślanego postępowania. Ktos bliski bardzo Ci oddany wysłucha Ci w tych dniach przysługę, za którą długo będziesz okazywać swoją wdzięczność. Znak sympatyczny. Waga unikaj. Ryb. Dzień miły, ponieważ dalek, liczba, która przyniesie Ci szczęście 7.

BLIZNIĘTA

Nadchodzący okres przyniesie wiele dobrego. Zwiększą się udane będą wszelkie Twoje pociągnięcia zawodowe. One rokurują wiele powodzenia. Jeśli chodzi o sprawy osobiste, też nie będzie powodów do większych narzekan, ale nie uda się

uniknąć jakiegos spięcia na tle zazdrości! Pod koniec tygodnia czeka Cię rozmowa na temat zasadnicze. Musisz wywazać każdą opinię, którą przyjdzie wypowiedzieć, bo inaczej zrobisz krzywdę komus, kto wcale na to nie zasługuje. Znak warty uwagi. Byk unikaj krotkich spieć z Lwem. Dzień szczęśliwy, nie dzieła, liczba 8.

RAK

Dużo spotkań, liczne rozmowy, nowe zajęcia. A ponad to nieoczekiwany prezent od kogos, po kim się takiego gestu wcale nie spodziewasz! Ale już od połowy tygodnia sprawy zaczęły się komplikować i to od strony najmniej oczekiwanej. Staraj się w miarę szybko sprawy rozwikłać i nie dopuścić do większych napięć. W przeciwnym wypadku nastąpić mogą przykre rzeczy. I nie ufaj zbyt komus, kto nagle zacznie Ci się ze swoją życzliwością deklarować. Znak dobry. Panna nie wchodzi w drogę Baranom, bo nie sprzyja Ci w tym tygodniu. Dzień miły, środa, liczba 2.

LEW

Tydzien ten zacząć się pod znakiem pośpiechu i wydatków. Rozmowy, które później będą miały miejsce, poszerzą Twoją wiedzę o niekórych interesujących Cię sprawach, ale nie otworzą nowych możliwości. To sprawi, że będziesz bardziej nerwowo. Staraj się nie stwarzać sytuacji do napięć i sporów, bo mogą Cię one zaprowadzić do konfliktu, trudnego później do rozwiązania. Pod koniec tygodnia szansa na miłe spotkanie w większym gronie. Znak życzliwy. Rak. Skorpion natomiast najchętniej utopiliby Cię w tyżce wody. Dzień miły, poniedziałek, liczba szczęśliwa 1.

PANNA

Będzie niejedną okazją przekonać się, że

się powściągliwość, marzycielskość, nieśmiałość, często bojaźliwość i jakby pewną bezbarwność.

W znaku tym spotykamy jednak, aczkolwiek rzadko, jaskrawe odchylenia od typu przeciętnego. Jako przykład można wymienić sławnych podróżników. Sven Hedina (ur. 19 2), u którego słońce jest na granicy Ryb i Wodnika oraz Livingstona (ur. 19 3), mającego słońce na granicy Ryb i Barana. Sąsiadujące tuż dynamiczne znaki Barana i Wodnika dały spokojnym Rybom odpowiedni "napęd", obdarzając je ruchliwością i przedsiębiorczością.

W wojskowości widuje się Ryby bardzo rzadko. W ostatnich czasach urodziło się w tym znaku dwóch sławnych admirałów. Są nimi John Tovey (ur. 7 3), który zatopił "Bismarck" oraz Nimitz (ur. 24 2), który zniszczył flotę japońską na Pacyfiku. Lecz ten ostatni miał słońce blisko Wodnika. Także generał Dwornicki urodził się w Rybach (19 3 1779) mając słońce blisko znaku Barana.

Na ogół jednak rodzą się w Rybach typy chwiejne, niezdecydowane, życiowo niesmiałe. Słabe, bierne charaktery, podlegające łatwo cudzym wpływom. Brak im stanowczości i energii, kiedy chodzi o powzięcie ważniejszych decyzji. Wspomniane wyjątki są rzadkością.

Klasycznym przykładem dla znaku Ryb jest zmarły przed kilku dziesięciu laty profesor Albert Einstein, genialny fizyk i matematyk. W życiu codziennym był on roztrągnionym profesorem, naiwnym jak dziecko. W ogóle, roztrągnionych profesorów spotykamy w Rybach często, genialnych natomiast rzadko.

W starszym wieku ludzie z Ryb dość chętnie żyją w osamotnieniu. Nawet gdy są w stanie małżeńskim, mają skłonności do życia w odosobnieniu.

niekórych osób w stosunku do Ciebie. Byłoby błędem zdradzenie się z rozeznaniem w tej nowej sytuacji. Od czekaj trochę, sprawdź, czy się nie mylisz i dopiero po jakimś czasie zdobądź się na szczerą rozmowę. Ktos bliski może Ci w tej sytuacji służyć dobrą radą na temat taktyki postępowania. A ktos bardzo bliski czeka na cieple słowa! O tym też nie zapomnij w ferworze zajęć. Znak oddany i bliski. Rak. Nie sprzyja Ci szczególnie na niwie towarzyskiej. Koziorożec. Dzień miły, piątek, liczba szczęśliwa 6.

WAGA

Po kilku dniach na początku tygodnia pełnych wrażeń i nowinek nastąpi okres nieco spokojniejszy i może nawet znajdziesz czas na uporządkowanie niektórych spraw osobistych, czekających już od dawna na Twoje zainteresowanie. Później przyjdzie pora na sprawy trochę dziwne, które nie będziesz wiedział, jak ugryźć. Dopiero jakiś dobry pomysł, który Ci w ostatniej chwili przyjdzie do głowy, sprawi, że uporaś się ze wszystkim bez większego trudu. Znak warty uwagi, przez cały ten tydzień. Rak, ale unikaj Skorpiona. Dzień miły - sobota, liczba 5.

SKORPION

Planowany wyjazd, nawet jeśli nie będzie daleki, okaże się bardzo uciążliwy. Łatwiej byłoby odbyć go w towarzyszywie. Spotkanie w gronie oddanych Ci osób będzie udane, choć nie zabraknie akcentów, które odbierzesz jako przejawy braku sympatii, czy też akceptacji Twojego postępowania. Będzie to z Twojej strony zbyt wrażliwość na punkcie własnej osoby. Bliska Ci osoba czeka na wiadomości od Ciebie. Wadze zawierz swoje wątpliwości co do oceny sytuacji, jest Ci nieźmiernie życzliwa. Unikaj. Strzelec. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa 3.

STRZELEC

Mają szansę dojścia do skutku niektóre sprawy, które planujesz od pewnego czasu. Ale chyba nie ku pełnemu Twemu zadowoleniu. Na przeszkodzie może stanąć czyjs uporczywy, za wszelką cenę przeprowadzenia własnej koncepcji. Pod koniec tygodnia może nastąpić

jakas nowa sytuacja w sprawie, dotychczas dość unormowanej i to Cię zaskoczy. Dzieci, od tej pory mile i niezależnie, teraz z całą wagą i uwagą i czasu. Znak ważny i pomocny. Lew, unikaj. Wodnika. Dzień sprzyjający nowym planom, sobota, liczba szczęśliwa 3.

KOZIOROŻEC

Jeśli zamierzasz wybrnąć z tych dniach w drogę, musisz liczyć się z pewnymi uciążliwymi komplikacjami. Niemniej będą to trudności, które warto ponieść, albowiem u celu czeka Cię wiele miłych chwil i sytuacji. A w ogóle zasadnicze znaczenie będzie miała jakas długa rozmowa na temat nielatwe, ale istotne! Pod koniec tygodnia możesz znaleźć się w zupełnie nowych układach towarzyskich, z których wynikną sprawy bardzo Cię interesujące. Znak u którego możesz liczyć na przychylnosc i sympatię. Ryby, ale unikaj Barana. Dzień szczęśliwy, poniedziałek, liczba 8.

WODNIK

Nadchodzący tydzień przebiegnie pod znakiem pewnych zmian, a już co najmniej będą tych zmian konkretne na zapowiedzi. I choć Ty osobie odczujesz tę sytuację nad wyraz korzystnie, ktos z bliskiego Ci otoczenia będzie temu wszystkiemu przeciwny i da temu wyraz w sposób bardzo kategoryczny. Znajdziesz też sojusznika w swoim bliskim otoczeniu i ta osoba dopiero przeważą decyzję na Twoją stronę. Znak, który odegra w tej sytuacji ważną rolę. Bliznieta. Strzelec, będzie starał się wykorzystać materiały, które powierzyłeś mu w sekrecie, przeciwko Tobie. Dzień miły, sobota, liczba 4.

RYBY

Okres bardzo ożywych kontaktów i licznych spraw wymagających Twojego udziału. Nie wszystko będzie Ci na rękę, zwłaszcza terminy, okazją się trudne do ułożenia, by je móc dotrzymać. Mimo takich różnych komplikacji, konieczne będzie wywiązanie się ze wszystkich obowiązków. Będzie Ci osobiscie bardzo na tym zależało. Szansa na nieoczekiwaną wiadomość, która może być za powiedzią poprawy. Znak symbolizujący Wodnik.

IRENE GERLICZ
i JADWIGA HOCH
zawiadamiają
o otwarciu nowej restauracji
**AMBER EUROPEAN
COUSINE**

372 Bloor St W Toronto, Ont
TEL 763-6164

Specjalizujemy się w sprzedaży
pierozków, gołąbków z kapusty,
kotletów, omletów, kielbasek,
zup, sałatek i "sandwiczów"
oraz na wszelkie okazje ciastek
i tortów

214-226

POLSKI ZŁOTNIK

zawiadamia o otwarciu nowego
sklepu złotniczego przy
87 Roncesvalles Ave., Toronto,
Ont M6R 2K6,

TEL (416) 532-6439

WYKONUJEMY USŁUGI ZŁOTNI
CZE JAK

- grawerowanie
- naprawa biżuterii złotych i srebrnych
- wykonywanie wyrobów z powierzo-
nego materiału według życzeń Klienta

214-226

HIGHEST SALES AWARD IN RESIDENTIAL REAL ESTATE FOR 1986

EAST MISSISSAUGA \$ 50 tys z góry dwupiętrowy ceglany dom duże
jasne pokoje wejście też od kuchni nowy piec dach i nowe okna parcela
50x150 blisko komunikacji i parku, można objąć w posiadanie w krótkim
terminie

SOUTH ETOBICOKE 2 piętra plus 4 mieszkania, dobry dochód solidny
dom z bloków i cegły \$ 100 tys z góry, obejrzyj dziś

JOHN WOLWOWICZ

BIURO - 236-2666

DOM - 251-8161

JAN WOLWOWICZ - 15 LAT DOSWIADCZENIA W "REAL ESTATE"

ENGINEERING & INDUSTRIAL MAINTENANCE

- instalacje elektryczne
- podłączenia, naprawy
urządzeń elektrycznych
i elektronicznych

Residential, Commercial
and Industrial

TEL 225-7226

JERZY

Nowy punkt sprzedaży

Echa Tygodnia

BAŁTYK

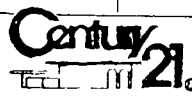
DELICATESSEN

Specjalność: polskie jedzenie

96A Rectory St

LONDON ONT N5Z 1R5

TEL (519) 434-4025

MARQUIS REALTY LTD

2820 Markham Road, Scarborough, Ontario M1S 2B2

Bus (416) 298-3113

ANDREW MARCZAK

Res 266-9365

UDZIELI WSZELKIEJ POMOCY
PRZY KUPNIE - SPRZEDAŻY DOMU

• Finch McCowan 3-sypialniowy Townhouse 117 900

Brimley Steeles 3 sypialnie 2 łazienki garaż w idealnym stanie 143 900

223

ANDRZEJ z Warszawy

ZAPRASZA

do swojego nowo otwartego Salonu Piękności

"Paris Studio"

oferując swoje usługi fryzjerskie i kosmetyczne
przy dobrej muzyce i dobrej atmosferze

2007 Bloor St W, Toronto (Subway Station Runnymede)

• minut w stronę High Park

TEL 766-0660

-14-226

ADVANCE REAL ESTATE LTD

1055 Bloor St W

TEL 534-9246

z satysfakcją zawiadamia, że

**KRZYSZTOF
KRUCZEK**

został przedstawicielem naszej firmy do
spraw kupna i sprzedaży nieruchomości

Zaraz od początku oferuje do sprzedania 3 bardzo dobre domy

Dufferin Luxus 3 duże sypialnie brick świeżo po renowacji nowoczesna jasna kuchnia z wys-
ciem na patio dwie łazienki garaż krok od downtown okazja cena 162 000 00

Downtown Spirit College St 3 sypialnie dwie łazienki doskonała okazja
na rentowanie cena 159 900 Konieczne do obejrzenia

Etoibicoke standard 3 jasne sypialnie zmodernizowana kuchnia skńczony w dobrym
smaku duży basement spokojna miła dzielnica w sąsiedztwie Etobicoke Creek z parkiem
Cena 189 900 00 Doskonała inwestycja

Po bliższe informacje proszę dzwonić

KRZYSZTOF KRUCZEK

TEL. biuro 534-9246, dom 748-8767

ADVANCE REAL ESTATE LTD

1055 Bloor St W

TEL 534-9246

**LECH (Les)
ZEMBRZUSKI**

TEL biuro 534-9246,
dom 255-6793

Proszę kontaktować się z Lechem
po przyjazną i fachową obsługę

• Duży 2 sypialniowy własnościowy apartament Nowo wykończona łazienka z whirlpool Kafełki
w holu i kuchni marmurowa posadzka w jadalni Bardzo ładny apartament dobra lokalizacja
Dixon/Islington

• 4-sypialniowy koncowy szeregowiec duża narożna dzielnia obszerny salon dwie łazienki garaż
prywatny podjazd Bardzo dobry stan i dogodna lokalizacja w pobliżu autostrady 427

223

INSTITUTE OF TECHNICAL ZAWOD SPAWACZA (WELDER)

możesz zdobyć w ciągu 1 tygodnia do 6 miesięcy w zależności
od twoich wstępnych wiadomości

KWALIFIKOWANY SPAWACZ ZARABIA W KANA-
DZIE 8-20 \$ na godzinę I NIE MA PROBLEMU Z
ZNALAZIENIEM PRACY

Zdobycie potrzebnych uprawnień spawalniczych zapewni ci
udział w KURSACH organizowanych przez naszą SZKOLĘ
TECHNICZNA Adres 734 KIPLING AVE TORONTO

TELEFON 255-2369

Prowadzimy kursy w zakresie nauki czytania rysunku tech-
nicznego w j. angielskim (BLUE PRINT READING) i prak-
tyczną naukę technik spawalniczych MIG TIG ARC

Uczymy spawac Stal aluminium stale specjalne i nierdzew-
ne (Stainless Steel) rury (pipe) i konstrukcje (structural
welding) CWB MCCR pressure tickets (C169) etc

Przy ograniczonych środkach można na cel nauki zawodu
łatwo uzyskać pomoc Rządu poprzez Urząd Imigracji i
Zatrudnienia

-13

KINGSWAY MEAT PRODUCTS AND DELICATESSEN Ltd.

HUBERT WESIERSKI, IVAN GRGIC

2342 Bloor St West Toronto

TEL 762-5365

ZAWIADAMIAJA

całą Polonię o wznowieniu najwyższej jakości
produkcji wędlin oraz mięsa, wykrojonego
na życzenie klienta

Posiadamy również wysokiej jakości wyroby
garmazeryjne oraz delikatesy
CENY KONKURENCYJNE

-14-226

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

FINANCIAL PLANNING - UBEZPIECZENIA

Life Insurance - na życie • Disability - chorobowe

• Mortgage - hipoteczne • Business - handlowe

• RRSP, Annuity - emerytury

SOLIDNIE, TANIO I SZYBKO

Po bliższe informacje proszę dzwonić

Andrzej Krysiak

TEL Biuro 226-6515, dom 247-8326

180

ADWOKACI I KONSULTANCI

DIVORCE AID

ROZWÓD

BEZ ADWOKATOW

290 dol dla małżeństwa bezdzietnego

390 dol z dziećmi

Informacje 226-0335

KAROL BELDOWSKI

**LECH
W. PRUSIŃSKI**
Immigration Consultant

Porady w sprawach

emigracyjnych

Bezpłatnie tylko we wtorki -

godz 12-7

Prosimy o telefoniczne

uzgadnianie wizyt

Biuro. 192 Garden Ave.

TEL. 588-1659

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ

30 Marmaduke Str
(budynek szkoły HOWARD PARK)

TEL 533-9471

Czynne poniedziałki, wtorki

czwartki i piątki, godz 10 00-4 00

POMOC I PORADY WE

WSZYSTKICH SPRAWACH

Legalizacja dokumentów

i uwierzytelnianie podpisów

Adwokat

Specjalista

w sprawach kryminalnych

**KRZYSZTOF
PREOBRAZEŃSKI**

99 Charles St East

TORONTO, Ont M4Y 1V2

TEL 964-1717

Res 537-8842

MIRROR IMAGE TRANSLATIONS

Jan Weinsberg

TELUMACZ

PRZYSIĘGŁY

309 Crichton Street,

OTTAWA, K1M 1W3

Tel (613) 741-8680

172 183

LESŁAW SOSNOWSKI

Mgr Prawa (Uniwersytet Warszawski)

Bachelor Of Law (University of Ottawa)

ADWOKAT - NOTARIUSZ

Firma adwokacka pod nazwą

SOSNOWSKI, McNUTT

1445 Woodroffe Ave NEPEAN

(Ottawa)

TEL (613) 727-5662

Porady prawne i korespondencja

po polsku i po angielsku

CINEMATIC

Produkcja filmow

VIDEO

Najwyższej jakości,

po najniższej cenie -

to najlepszy sposób na ocalenie

niewyparzalnych chwil

743-8142

**HALINA
BARANOWSKA**
M A / A I I C

Ubezpieczenia wszelkiego rodzaju

Biuro 622-1115, dom 746-5270

DOSKONAŁA REKLAMA

DLA TWOJEJ FIRMY!

EM GOLD PRINT

eleganckie, prestiżowe wzory

w różnych kolorach i wzorach,

kalendaryki, karty do gry, zapalniczki

książeczkowe z nadrukiem

reklamowym, itp

TEL (416) 247-6411, proszę Ewę

NOWY PUNKT SPRZEDAŻY

ECHA TYGODNIA

KINGSWAY MEAT PRODUCTS

AND DELICATESSEN LIMITED

Wyroby własnej produkcji - 70 gatunków

HUBERT WESIERSKI, IVAN GRGIC

2342 Bloor Str West, TORONTO, ONT M6S 1P3

TEL 762-5365

DARREL KENT REAL ESTATE

• Bloor St W przy High Park 4 apartamenty 2 biura sklep 2 tys sq feet dochód 66 tys rocznie cena \$ 649 tys

• 218 Jane St przy Bloor elegancka rezydencja również na gabinet lekarski lub biuro prawnika \$ 229 000

• 65 Boustead Ave przy Bloor and Indian Road wolno stojący na dużej działce 9 pokoi mogą być dwa apartamenty

\$ 239 000

• 351 Jane St przy Baby Point sklep i apartament / garażem \$ 269 000

• Delikatesy z kawiarenką Mississauga przy Erindale Station \$ 69 000 50% pożyczka

Również

Do sprzedania znakomite funkcjonujące delikatesy roczny dochód net 120 tys cena 350 tys

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ

Biuro 766-4088 Dom 769-9494

**JULIA
DZIWIŃSKA LL M**
Adwokat z Polski z długoletnią
praktyką
TEL (416) 864-1182
od 4 do 7 po południu
Udziela porad i pomocy we wszelkich
sprawach na terenie Polski m.in.
małżeństwa przez pełnomocnika rozwody w Polsce
wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski no-
tarialne kupna i sprzedaży domów gruntów i miesz-
kan dzierżawy spadki i inne sprawy majątkowe w
Polsce pisanie pism do polskich sądów i urzędów
sprowadzanie krewnych i odwołania od odmowy wy-
dania paszportów tłumaczenia dokumentów
Biuro Polish Consulting Bureau
618A Queen Street West,
Toronto, Ont M6J 1E4

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

NAJLEPSZA GWARANCJA NA ŚWIECIE

Gwarancja 5-letnia lub na 100 tysięcy kilometrów (power train)

Gwarancja antykorozyjna 6-letnia lub na 160 tysięcy kilometrów

• Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu • Szeroki wybór nowych i używanych samochodów • Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję

PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż, pożyczkę. Polecam tanie ubezpieczenia uwzględniające zagraniczne prawo jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długi doświadczenie w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako "SENIOR MASTER SALESMAN". Czy jeszcze ktoś może to zaofertować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u PENKA

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College Str.)

**ELZBIETA
(ELIZABETH)
KORZYCKA**
PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE
CHRYSLER
290 DUNDAS ST. E. Miss
(pomiędzy Cawthra i # 10)
TEL. bus. (416) 279-3031
Res 625-1961

ZNIZKA PIENIĘŻNA do \$ 3000
na wybrane modele Olbrzymi wybór
"PICKUP TRUCKS" i "VANOW"
Model 1987 - rodzinny samochód Shadow
• Nowe samochody mają gwarancję na 5 lat lub
80 tys km

UREK PHOTOGRAPHY

proponuje
PIĘKNE KARTY ŚWIĄTECZNE
IMIENINOWE I URODZINOWE
DO NABYCIA

- Cepelia 139 Roncesvalles Ave
- Pharmakon Pharmacy
313 Roncesvalles Ave.
- Solarski Pharmacy
149 Roncesvalles Ave
- Winnipeg Cracovia Trading Co.
- Montreal Polka
tel (514) 489-0396
- U Producenta J. Pawlaka
(416) 244-8903

T & R HOUSE RENOVATION

40 High Park Ave # 2001
TEL (416) 769-3896

Renowacje malowanie tapetowanie
reperacje i modernizacja piwnic
i strychów oraz inne prace renowacyjne

Prosim
**TOM KOWALSKI
i ROMAN MIRSKI**

UWAGA Polonia w Toronto i okolicy

**POLISH ALLIANCE TORONTO
CREDIT UNION LTD**
2150 BLOOR ST W
(Wejście od wschodniej części budynku)
Credit Union
TEL 762-9523

CODZIENNE od 12 do 2:30 po poł. i od 7:30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2:30 po poł.
oraz SOBOTY od 10 do 12:30

Konta depozytowe	5%	rocznie
Specjalne konta depozytowe	4 1/2 %	rocznie
(minimalny depozyt \$5 000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)		
3-miesięczne certyfikaty	6 1/2 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	6 3/4 %	rocznie
1-roczne certyfikaty	7 1/2 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	7 1/2 %	rocznie
3-letnie certyfikaty (non-redeemable)	8 1/2 %	rocznie
RRSP	7%	rocznie
Pozyczki personalne	13%	rocznie
Pozyczki hipoteczne	10 3/4 %	rocznie
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)		
Line of credit	13 1/2 %	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej
nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

MATRYMONIALNE

EUREKA
Szafki kuchenne, importowane z
Polski, drzwi i szuflady z litego
drewna sosnowego 11 różnych
szafek ok 30 stop, cena \$ 1147
Toronto, 5178 Dundas W.
TEL 233-9211

213 224

POLKA lat 26, wysoka, niebieskooka
blondynka z wyższym wykształceniem
poznaje pana do lat 35 w celu towarzyskim
lub matrymonialnym. Oferty na adres
Box 2 Station St. Henri Montreal P Q
H4C 3J7

221 229

WDOWA lat 50 bez nalogów dosyć
ładna kulturalna pogodnego uspo-
sobienia. Pozna kulturalnego pana cel
matrymonialny. Oferty kierować He-
lena Milczak 1525 ALTA VISTA # 810
OTTAWA ONT K1G 0G1
TEL 526-2951

221 224

POLAK wdowiec lat 52 bez nalogów
kulturalny, pozna samotną sympatycz-
ną panią mieszkankę Kanady.
F S P O Box 258 Queenston, L0S 1L0
Ontario

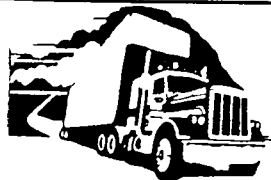
220 230

ECHO OJCZYZNY TV

wyswietlany każdej soboty o 11 rano na City TV
(kanał 57, kabel 7)

Producent KAROLA KESIK

Wojtek Grabowski

ekskluzywny zakład blacharsko lakierniczy

"TEN AUTO BODY"

oferuje naprawy pokolizyjne,
lakierowanie i spawanie

oraz

specjalizuje się w naprawie "traków".

ZAPRASZAMY!

Tel.: (416) 259-2391

144-16th Street, Toronto, Ont M8V 3K1

KLARA MAGILL

113 Roncesvalles Ave
TORONTO, Ont M6R 2K9
Bus tel 537-6450

BIURO MIĘDZYNARODOWE SAMOTNYCH

Samotność jest przykra. Poz-
wolicie Panie i Panowie abymy
mogli być waszą pomocą w od-
nalezieniu tego Szczęścia

207 219

SUNSHINE

Samotność, potrzeba kogoś
bliskiego, brak czasu!
Wiele pan i panów jest w podob-
nej sytuacji. Pozwól sobie
pomóc w znalezieniu szczęścia,
składając ofertę w naszym biurze.
Piszcie po najnowszy fotokata-
log (ponad 200 ofert głównie z
Polski, również z Kanady i Anglii)
oraz informator załączając
dolarów 3
P O Box 11 Station D
Scarborough, Ontario, Canada
M1R 4Y7

"PANI JADWIGA" - POLSKI PROGRAM RADIOWY

Nadawany w każdą sobotę od godz 1:00 do 2:00 pp ze stacji CHWO
1250 w Oakville
Program muzyki, piosenki i słowa polskiego z uwzględnieniem Kobieta
w ognisku domowym. Telefon 691-8789

Program telewizyjny TELE-POLONICA w Montrealu i okolicy

kanal 24

CF CABLE TV niedziela 18:00 sroda 11:00 sobota 21:30
VIDEOTRON niedziela 17:30 wtorek 10:30 i 24:00 sroda 18:30

Korespondencja na adres STEP 375 Claremont Westmount Que
H3Z 2P5

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY

Niedziela od godz 6 do 7 wiecz CKWR fala FM 98.7 Kitchener
Koncert zyczeń polskie piosenki i prelekcja ks Kor-
neliana Jan Żuk Kitchener (519) 579 3615

POLSKA FALA

Soboty od 2:40 po poł CFMB Radio Montreal 35 York St West
mount Montreal Que H3Z 2Z5 Tel (514) 483 2362

"BIAŁY ORZEŁ"

Niedziela od godz 5:30 6:30 wiecz Na fali 620 AM CFCL
Timmins Paweł Rycaj 340 Ross E Tel (705) 264 8765

POLISH HOUR

Niedziela 8 rano na fali CISC FM fala 94 Polski program ra-
diowy w Thunder Bay

KORPANTY'S POLONIA

Od poniedziałku do piątku włącznie od godz 12 po poł Fala
1270 Buffalo Tel 892 4267

PROGRAM RADIOWY "POLONIA" w EDMONTON

Na stacji CJSR FM STEREO 88.5 Wiadomości tygodniowe kronika
religijna pogadanka medyczna zgadula muzyczna z nagrodami
w niedzielę od godz 17:30 do 19
Adres 10858 97 St Edmonton T5H 2M5

POLSKI PROGRAM RADIOWY w VANCOUVER

Niedziela od godz 2:30 do 3:30 CJVB fala 1470 Wiadomości
z Polski Kanady i świata komentarze wywiady ogłoszenia i
komunikaty polonijne koncert zyczeń oraz ogłoszenia handlo-
we Jerzy Kusmider P O Box 58262 Stan L Vancouver
B C V2P 6E3 Tel (604) 327-6892

PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVIEW"

Srody - 8:30 pm, czwartki - 9:30 pm, soboty - 2:00 pm
W dzielnicy Parkdale srody 7 wiecz piątki 9:30 i soboty 3:30
Jest programem telewizyjnym Polonii przedstawiającym wie-
domości z Polski ciekawych ludzi informacje o ważnych do-
tyczających Polonii sprawach

PROGRAM RADIOWY "ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100
w godz od 10:30 do 11:30 rano
Program prowadzi KAROLINA KESIK
W programie koncert zyczeń, wiadomości polo-
nijne i z Polski interesujące wywiady, komentarze,
muzyka dla wszystkich 637 College St, Toronto,
Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

POLIMEX

PACZKI DO POLSKI
2053 Dundas St W, Toronto, Ont
M6R 1W8 Tel 537-7914
1575 Sismet Rd Unit 7, Mississauga Ont
Tel 624-1965

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

Oficjalny przedstawiciel

- OWOCE CYTRUSOWE • SAMOCHODY
- GOTOWKA DO RĄK • LEKI • BONY
- KONTA

POLIMEX to najstarsza wyspecjalizowana firma
wysyłkowa z Toronto Skorzystaj z jej usług

ADVANCE REAL ESTATE LTD

PO BLISZSZE INFORMACJE DZWONIC
Biuro 534-9246 Dom 769-5394

Transakcji kupna i sprzedaży nieruchomości
dokonasz łatwo i w miłej atmosferze korzystając z fachowej obsługi
DANUTA KOTAPKI

Mississauga Dundas / Mavis bardzo duży 9 letni dom cały mury-
wany piętrowy 4 duże sypialnie 3 łazienki wykończony base-
ment garaż i prywatnyjazd Okazyjna cena 145 000
London / Hwy 401 Motel z bardzo dużą parcelą 9 pokoi goscin-
nych dom mieszkalny 3 sypialniowy biuro ładna okolica miły do-
zamieszkania przynoszący dobrą dochód cena tylko 155 000

Windsor / Queensway co-op apartment 2 sypialnie + den bar
dobre duże mieszkanie

Mississauga Hurontario / Burnhamthorpe Townhouse 3 sypialnie
2 łazienki oddzielny garaż i prywatnyjazd

Cawira / Burnhamthorpe wolnostojący murywany 5 letni dom 3
sypialnie 2 łazienki garaż i prywatnyjazd

ZAPROSZENIA I UBEZPIECZENIA DLA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ ZAŁATWICIE PAŃSTWO NAJKORZYSTNIEJ

Po bliźsze
informacje
proszę dzwonić
532-3042

331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8

Szybko i sprawnie wysyłamy do Polski i na cały świat lekarstwa,
paczki morskie i lotnicze oraz pieniądze i artykuły domowe —
tanie przeloty do Polski czarterami „LOT”

121 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont M6R-2K9

531 - 8786

Znane ze swych doskonałych własności
polskie zioła firmy **"Herbapol"**
Poniższe zioła oferujemy
po \$3.00 za opakowanie:

Duże opakowania-podwójna ilość!
DZIURAWIEC (100g) LIŚĆ POKRZYWY (100g)
KWIAT LIPY (100g) SKRZYP POLNY (100g)
LIŚĆ MIĘTY (60g) NERWOSAN #1 (100g)
RUMIANEK (100g) DEGROSAN #3 (100g)
SZAŁWIA (100g) NORMOSAN #14 (100g)
UROSAN #11 (100g) RAPACHOLIN (30szt)

Ponadto wiele, wiele innych.
Mniejsze opakowania w cenie
\$2.00 i \$1.00 za szt.

Wysyłamy zioła pocztą
- należy dodać \$0.60 na przesyłkę.
Dla sklepów i delikatesów prowadzimy
sprzedaż po cenach
hurtowych

Do końca lutego mogą Państwo skorzystać
z ulgi podatkowej planu RRSP, który
MUTUAL OF OMAHA

oferuje Państwu poprzez swego polonijnego
przedstawiciela

**ELŻBIETĘ
KOROLEW**

Tel biuro 461 - 3833, dom 261 - 2056

K SEE REAL ESTATE INC

"REAL ESTATE MORTGAGE & INVESTMENT
CONSULTING

TEL (416) 977-0578 TELEX 06 217622 K SEE ACURCOM T0B
500 University Ave, # 618, Toronto, M5G 1V7

Na całym obszarze Metropolii Torontonskiej pośrednictwo w han-
dlu nieruchomościami Domy mieszkalne obiekty handlowe i
przemysłowe Skomputeryzowana obsługa 24 godzin na dobę

Bezpłatne oszacowanie wartości obiektów Szybko
załatwiamy tanie hipoteki mortgage (do 90%) po
uzyskaniu aprobaty

Również WYNAJEM PROJEKTY ARCHITEKTONI-
CZNE • INŻYNIERSKIE ADMINISTROWANIE
NIERUCHOMOŚCIAMI ANALIZY FINANSO-
WE RADY DLA INWESTORÓW KTO CHCE
KUPIĆ LUB SPRZEDAĆ
DOM • KONDOMINIUM • FABRYKĘ • PAR-
CELE • PLAZE • HOTEL • MIESZKANOWIEC
• TAX SHELTER

kogo interesuje szybkie załatwienie sprawy kto szu-
ka sprawnej obsługi i dużego wyboru
temu potrzebny jest

ANTHONY SAMOTUS A.C.M.A.

TEL biuro 977-0578, dom 926-9877

SIĘGNIJ PO SŁUCHAWKĘ - NIE ZWLEKAJ!

192 203

FIRMA PRZEWOZOWA JANOSIK

Poleca swoje usługi w zakresie przewozu osób na linii

TORONTO - MIRABEL - TORONTO

jak również na Stefana Batorego

Telefon Toronto - 247 - 0817

UMIARKOWANE CENY, SPECJALNA ZNIŻKA
DLA RODZIN

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji
w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu
posiadłości w Burlington, Hamilton
i okolicach

Prosimy dzwonić

Alec Murray Real Estate Co Ltd.
(416) 639 - 8004 - czynny całą dobę

TEL. domowy (416) 332 - 8119

Alana's Flowers

290 The West Mall Etobicoke M9C 1C6
tel 626-6366

Artystycznie ułożone bukiety z kwiatów
na wszystkie okoliczności

Kwiaty świeże na okazje weselne lub pogrzebowe,
sztuczne wieniec cmentarne

Bezpośrednia dostawa na terenie miasta Toronto

Kwiaciarnia otwarta 7 dni w tygodniu
Karty kredytowe mile widziane

PHOTO GLINSKI

Wszelkiego rodzaju
usługi
fotograficzne

252 - 9934

Parcel Service
HAMILTON
151 Queen St N, Suite 2501
L8R 2V7, Tel 522-2777
■ Tanie ubezpieczenia dla
wizytujących (od \$95 za 3
miesiące)
■ Paczki morskie
■ Paczki lotnicze
■ Owoce cytrusowe i paczki
święteczne

Campanale

REAL ESTATE LTD, Realtor
KUPNO I SPRZEDAŻ

wszelkiego rodzaju

nieruchomości

na terenie Ottawy i okolic

Z JAN CHMIELA

1169 Bank St OTTAWA, ONT
TEL 236-5854, d 232-2501

OGŁOSZENIA
O PRACY

Wszystkie ogłoszenia osób oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie. Ostatni termin przedziału g 3:00

KOBIETA poszukuje pracy Tel 233-5450

POSZUKUJE pracownika do fabryki w Mississauga
"Part-time" Tel 677 9329 proszę Andrzeja

BABY sitter 5 days a week for 8 month old
Tel 661 3528 242 3145

DOSWIADCZONA pani przyjmie sprzątaną - proszę dzwonić wieczorem od godz 8 tel 625-4989

LIVE in baby sitter tel 633-5699 any time

ABSOLWENT AWF zawodnik i trener piłki nożnej oraz instruktor innych dyscyplin podejmie pracę
TEL 623-8295 Cambridge

SZUKAM opiekunki do 3-miesięcznego dziecka i lekkiej pracy domowej Okolice Bathurst Finch
Dobre wynagrodzenie Tel 636-0552

POTRZEBNY stolarz i pomocnicy stolarza do pracy przy stawianiu nowych domów (Framino) Toronto tel 839 4377

KOBIETA potrzebna do opieki nad 3-letnim chłopcem i 7-letnią dziewczynką. Dobre wynagrodzenie Scarborough tel 439 0354 wieczorem

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu Scarborough tel 431 0508

POTRZEBNE pielęgniarki oraz pomoc do kuchni kielnerka do pracy w domu starców Wawel Villa Mississauga tel 823-3650

POTRZEBNY cięśla-stolarz z umiejętnością układania dry wall (suche tynki). Mogą być osoby na wizycie Tel 276-9226 p. Roman lub 896-7578 p. Ryszard

TRENER zęglarstwa regatowego wychowawca wie lu Mistrzów Polski nauczy Twoje dziecko żeglować, nauczy zdobywać medale we wszystkich klasach olimpijskich poprowadzi Twoją prywatną szkołę żeglarstwa uczyć w języku polskim angielskim i niemieckim
TEL (416) 424 2144

POTRZEBNY pomocnik do instalacji urządzeń ogrzewczych i klimatyzacyjnych. Stała praca na start 6 dolarów Tel 493 5786 proszę Wojtkę

POSZUKUJĘ jakiegokolwiek pracy w godz od 3 po poł do 10 wieczór Tel 767 3017

POTRZEBNA pani do opieki nad 3-letnim dzieckiem Okolice Don Mills tel 421 3437 proszę dzwonić od 7 9 wieczorem

PODEJMIĘ się opieki nad dzieckiem w okolicy Dan das-Hurontario Mississauga Tel 896-1064

MŁODY nowo przybyły szuka pracy na popołudnia od godziny 15-tej i na weekendy Montreal tel 273 2951 proszę Andrzeja

POTRZEBNY mężczyzna do mycia pieców i lodówek na 4-6 godzin dziennie Tel 368-9095

PANI w młodszym wieku potrzebna do opieki nad chorą osobą w szpitalu codziennie. Znajomość angielskiego nie jest konieczna Toronto Tel 651 7665

OPIEKUNKA do dziecka potrzebna od 1 lutego może być na wizycie Tel 255-7218

POTRZEBNY mężczyzna do malowania mieszkania Toronto tel 241 9951

EXPERIENCED baby sitter housekeeper live in some english required none smoker tel 444-2958

POTRZEBNA pomoc domowa w pełnym wymiarze godzin Okolice Jane i Steeles tel 738-0095 8-5 ppoł

ZATRUDNIĘ doświadczonych krawców do szycia konfekcji damskiej do pracy w dużym zakładzie. Możliwość otrzymania zleceń chałupniczych
TEL 738-0095

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu lub przyjmę pracę chałupniczą Okolice Jane Park Plaza tel 769 2297

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu. Przyjmę lekką pracę chałupniczą Scarborough. Dzwonić po 20-tej tel 439-8546

MŁODY energiczny mężczyzna poszukuje pracy na popołudnia i weekendy tel 267 9062

SLUSZARZ mechanik z umiejętnością sprawiania elektryczno-gazowego poszukuje pracy
TEL 259-6933 7 10 po poł

MIŁODA dyplomowana pielęgniarka zaopiekuje się starszą osobą lub dzieckiem tel 259-8952

KOBIETA szuka pracy najchętniej sprzątaną Toronto tel 537-0234

ZATRUDNIĘ kierowców z licencją kursjera. Możliwość przyłączenia wymagana dobra znajomość miasta Tel 638-7066

ZGUBIONO paszport polski, wydany w KWMO Olsztyn. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem Tel 246 0678
LESZEK ADAMCZENKO

MAŁŻENSTWO z trójgim dziećmi poszukuje mieszkania 2-sypialniowego. Najchętniej High Park lub Parkdale Tel 769 0836

POSZUKUJĘ pokoju najchętniej z koleżanką. Proszę dzwonić po 19-tej tel 265 7609

KOBIETA poszukuje współlokatora od lutego do mieszkania 2-sypialniowego Tel 255-4555

NIEPALĄCY student poszukuje pokoju w okolicy Finch East i Victoria Park Ave Tel 743 5706

NAWIĄŻĘ korespondencję z poważnym filatelistą. Posiadam do wymiany znaczki z Europy Wschodniej Lech Ożmiski 41-800 ZABRZE ul Jagielska 38 d m 3 POLAND

OKAZJA! Plymouth Volare 6 cyl 77 rok silnik bardzo dobry i ekonomiczny sprzedam
TEL 251 6280

DO SPRZEDANIA mieszkanie własnościowe w Warszawie osiedle w parku Srodmiescie 2 pokoje kuchnia łazienka telefon Wiadomość 487 3572

HAMILTON
PIŁNIE SPRZEDAM restaurację 30 miejsc, apartament 2 sypialniowy patio garaż tel (1) 544-7913

DO WYNAJĘCIA od 1 lutego 3-pokojowe mieszkanie z kuchnią łazienką, samodzielne wejście garaż i basement Keele Anette tel 663 3832

SPRZEDAM 85 PONY GSL, automatyczne, metalic, 23 tys km Cena 5095
TEL 255 5177

SPRZEDAM piękny jednorodzinny dom w Krakowie Srodmiesciu Vancouver (604) 984 7534

DENTYSTYCZNE
PROTEZY

URSZULA L. BAUMAN, D.T.
4 WALL AVE. TORONTO
(HWY 401 i WESTON RD.)
przyjmuje codziennie i w soboty
WIZYTY DOMOWE
TEL (416) 245 7168

DR WOJCIECH
FILIPOWICZ

z długoletnią praktyką w zakresie akupunktury chińskiej u dzieci i dorosłych oraz doświadczeniem zdobytym w AKADEMII MEDYCZNY TRADYCYJNEJ W PEKINIE
ma przyjemność zawiadomić o otwarciu ACUPUNCTURE CLINIC
MISSISSAUGA,
3460 Cawthra Rd. 15A 2X7
TEL 766-0257

Dr Elzbieta SZULC

FAMILY PHYSICIAN
zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego
9780 BRAMALEA RD North,
Suite 308
BRAMPTON-BRAMALEA
TEL 792-2906

Dr MARY DONNA
PIETRASZEK

młoda polonijna lekarka otworzyła nowy Gabinet Lekarski w budynku Jane-Bloor Centre 2 Jane St suite 203
TEL 763-5956
Poprzednio pracowała w St. Joseph's Health Centre

SOLARSKI
PHARMACY Ltd

(naprzeciw kościoła św. Kazimierza)
149 Roncesvalles Ave
TEL 536-5452
Właściciele

J. SOLARSKI i S. SALAPATEK
Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski • Agencja Pekao • Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski • Polskie kartki i czasopisma • Ziola Zakonnika • Urząd Pocztowy • Sprzedaż biletów

Dr. Krystyna
SALACH-
MARKIEWICZ

"Family physician" uprzejmie zawiadamia o otwarciu praktyki lekarskiej
Porady ginekologiczne, pediatryczne i ogólne
od poniedziałku do piątku 10-18, soboty 10-13
2333 Dundas Str W Suite 410
TEL 588-5929

DR WALDEMAR
KOZERAWSKI

ma przyjemność ogłosić otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532-6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9
TEL 425-4114
(przy Ontario Science Centre)
Poprzednio pracował w Sick Children Hospital

DENTURE THERAPY
CLINIC

JAN M. WISNIEWSKI D.T.
Pierwsza Polska Protezownia
Dentystyczna
2337 Dundas St W, Toronto
(Bloor Dundas Square Bldg.)
TEL (416) 533-8811 M6R 1X6

DENTYSTYCZNE
PROTEZY

G. RYTWINSKI D.T.
z 25-letnim doświadczeniem
404 A Roncesvalles Ave,
TORONTO (obok kina Revue)
TEL 531-8545

Dr BOGDAN
PIETRASZEK

rozpoczął praktykę lekarską w Toronto jako lekarz ogólny "FAMILY DOCTOR" w gabinecie przy 190 FERN AVENUE naprzeciwko Credit Union
TEL 532-4317
Przyjmuje od poniedziałku do piątku od 10 do 18 sobota 10-13
ODBYWA TEŻ WIZYTY DOMOWE

IZABELA
SZULC-WIĘCKOWSKA
Ph.D. Psychologist

Praktyka w Psychologii Klinicznej i Wychowawczej
Badania psychologiczne dzieci młodzieży i młodych dorosłych wraz z poradnictwem w zakresie trudności w nauce i zachowaniu problemów emocjonalnych i adaptacyjnych
- kształcenia i wyboru zawodu
PRZYJMUJE W SOBOTY
TEL (519) 673-6116,
1435 Hastings Dr. London, Ont. N5X 2C2 po uprzednim uzgodnieniu terminu

Dr V.T. BLOK
GŁOWCZYNSKA,
M.A.O.D.
OPTOMETRYSTKA

2391 A Bloor St W (J. inc Subway)
TEL 766-5580

Dr JANINA
DUTKIEWICZ
Family physician
zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego
3095 Glen Erin Dr., suite 7
MISSISSAUGA
TEL 828-0038

KAMIL KOWALCZYK

Biurowo 536-5000 Dom 690-4182
24-godzinny serwis

METRO TORONTO
SPRZEDAŻ-KUPNO,
WYNAJEM DOMÓW,
INTERESÓW
I APARTAMENTÓW

Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

Keele Eglinton Tryplex 5 sypialni prywatny zajazd z garażem TYLKO \$269 500

Zachodnie Toronto dom posiadający 2 sypialnie wymagający małego remontu cena bardzo przystępna

Erin Mills Parkway zmodernizowany dwupoziomowy apartament 3 sypialnie 2 łazienki Tyłko 104 900

Dobrze usytuowany dom wraz z restauracją posiadającą pełne wyposażenie

Eglinton/Weston duży zupełnie odrestaurowany dom z ładną działką Możliwość wynajmu \$149 000

Bloor/Dufferin osobno stojący dom posiadający korzystne warunki do wynajmowania tyłko \$159 000

R. CHOLKAN & CO LIMITED • REALTOR

REAL ESTATE APPRAISALS MORTGAGES INVESTMENTS

2336 BLOOR STREET WEST TORONTO ONTARIO M6S 1P3 (416) 763 5555

Centralne Etobicoke - 2-sypialniowy apartament, duża kuchnia i balkon, cichy i czysty budynek, \$74,900

Centrum High Park - 4-sypialniowy, dochodowy dom, 2 mieszkania, jedno do objęcia od zaraz 4 łazienki, sauna 2 garże, dom odnowiony, w idealnym stanie, \$259 000

ELZBIETA KAUPÉ

RE/MAX®
M.Sc., Mech. Eng. Sales representative

Bohdan (Bob) SZEWCZYK

res.: 247-4437 4195 Dundas Street West
Toronto Ontario M8X 1Y4
bus 231-0600

- CHEŁM LUBELSKI piękny dom duży dochodowy ogród z budynkiem gospodarczym działka 0.5 ha blisko szpitala Cena do ustalenia
- METRO TORONTO i OKOLICE
- GARAŻE (warsztat + stacja benzynowa + licencja sprzedaży samochodów i używanych części po przystępnych cenach od \$0.5 mln do \$1.0 mln
- POMOC W ORGANIZOWANIU FINANSOWANIA

HIGH PARK
Real Estate Ltd. Realtor

217 RONCESVALLES AVE.
TORONTO ONT M6R 2L8

1000 sprzedanych domów
Istniejąca od 1972 r. firma 40 agentów
poleca Państwu wszelkiego rodzaju domy
i interesy, 3-dniowe, komputerowe
wypowiedzenie w informacji gwarantuje
najlepsze okazje.

Proszę dzwonić całą dobę
532-4441

IRENA
STOCKI

Biurowo 745-2300
Dom 793-5902

przedstawicielka firmy RE/MAX West Realty Inc.
ZAPEWNIAM

- sprzedaż każdej nieruchomości w najkrótszym czasie, za najlepszą cenę,
- kupno odpowiedniej nieruchomości zgodnie z życzeniami klienta

FACHOWO I SOLIDNIE!

POLECA

Willowdale duży 4-sypialniowy townhouse, piękne parkiety, wykończona piwnica, doskonały kompleks w pobliżu Fairview Mall

Brampton samodzielny, 3-sypialniowy dom z garażem i dużą działką

Jeśli myślisz o sprzedaży lub kupnie domu w przyszłym roku zadzwoń już teraz na potrzebne informacje!

ONTARIO BREAD Co.Ltd.

178 Ossington Ave Toronto
TEL 532-4929

**NAJPOPULARNIEJSZY PYSZNY SWIEZY CHLEB
DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH
W TORONTO I W ONTARIO**

Nowy punkt sprzedaży
Eden bridge italian bakery
EDEN BRIDGE PLAZA 25 Fontenay Crt

THE FUTURE BAKERY

NAJLEPSZY W MIEŚCIE SWIEZY CHLEB

Dostarczamy do sklepów i domów

739 Queen St W - Toronto, Ont.

TEL. 368-4235

**HUMBERTVIEW
INSURANCE**

337 Roncesvalles Ave Toronto

TEL 531-4647

Ubezpieczenia chorobowe dla
odwiedzających Kanadę

**THORNHILL
SUZUKI**

**POSZUKUJE POWAZNYCH
NABYWCOW DO KUPNA**

1. SUZUKI FORSA

• Najbardziej ekonomiczny samochód
na rynku

2. SUZUKI SAMURAI

• Najtanszy 4WD Jeep w Kanadzie

Po dalsze informacje proszę dzwonić

KRIS KRZEMINSKI 733-1717

7756 Yonge Street, Thornhill

OPIEKA

NAD GROBAMI W POLSCE

Odzyskasz spokój, powierzając

nam, za niewielką opłatą,

opiekę nad grobem swoich blis-

kich w Polsce Informacje

762-0591

APPLIANCE CLINIC CO

oferuje naprawę lodówek pralek su-
szarek pieców elektrycznych i automa-
tycznych zmywarek do naczyń

• Zniżka dla rencistów • Gwarancja

na 1 rok • Obsługa 7 dni w tygodniu

• Dzwonić całą dobę

TEL TORONTO 261-7619

Kupuje i sprzedaje w/w sprzęt używany

U - SAVE MILK

1550 Bloor St West
New Dundast and Bloor West
otwarty od 8 a m - 11 p m

7 dni w tygodniu

SPRZEDAJEMY

polskie pieczywo Open-Window,

importowane kielbasy, sery,

papierosy i inne artykuły

CHINCYK MOWI PO POLSKU

214-226

SAVE-O-WAY

BIURO PODROZY

I

PACZKI DO POLSKI

Po rezerwacji i informacji proszę

dzwonić

(416) 532-3042, 532-3794

OVERSEAS SERVICES

331 Roncesvalles Ave, Toronto

MIRAPOL Air Transit Co

TORONTO -

MONTREAL -

TORONTO

Każdego wtorku i piątku

Superlüksusowy minibus

Rezerwacje odlotów, pomoc w

odprawie bagazy

Sezonowa obniżka kosztów

TELEFONUJ Tadeusz

275-7747 i 239-9411

dermatone

ZAKŁAD

KOSMETYCZNY

• Pielęgnacja twarzy rąk i stóp

• Usuwanie zbędnego owłosienia

• Specjalistyczna aparatura

• Jakoscowe kosmetyki

• Wszystkie prosimy zamawiać

telefonicznie

2198 Bloor St W

TEL 766-1867

STRANDS HAIR

UNISEX

BRAMPTON

ZAPRASZAMY

wszystkich do nowo otwartego

Salonu Fryzjerskiego

Grazyny KMIŁCIK, która

posiada 10-letnią praktykę

w Polsce i 5-letnią w Kanadzie

W listopadzie oferujemy

ZNIŻKĘ 50% na trwałą, oraz

30% na kolor i pasemka

Wszystkie ceny bardzo dostępne

78 Queen Str West, Brampton

TEL 457-3299

TANIO, TANIEJ, NAJTANIEJ!

KOMIS - CHANCE

TEL 533-0751

305 Roncesvalles Ave, Toronto,

ONT M6R 2M6

Szansa kupna i sprzedaży nowej lub

używanej odzieży dla każdego

Wysyłamy paczki do Polski

odzieżowe, owocowe i inne

Gwarantowane doręczenie

DUŻA OSZCZĘDNOŚĆ

Towary u nas zakupione i wysyłane przez

nas do kraju

bez podatku prowincjonalnego!

Superior Sausage Co.

1004 DUNDAS St W

TEL 531-8422

KONKURENCYJNE CENY!

WĘDZONE NA MIEJSCU

SLYNNE NA CAŁE TORONTO

ONTARIO

POLSKIE KIELBASY

Szynki kabanosy wędliny mięsa

rozne delikatessy

CARCARE Co

Gasoline Service

Station

Fachowa pomoc we wszelkich

sprawach związanych

z problemami samochodowymi

560 Evans Ave

(rejon 427 i Browns Lin)

TEL 255-3245

204-215

**ROCKWOOD
DELICATESSEN**

4141 Dixie Rd, TEL 624-1244

Nowo otwarty sklep delikatesowy

w Mississauga na Rockwood Mall

pomiędzy Beaver Lumber & beer store

Posiadamy wysmienite polskie

i europejskie wędliny i wyroby

delikatesowe oraz polskie gazety

**COPERNICUS
MEAT PRODUCTS**

79 Roncesvalles Ave

TEL 536-4054

Posiadamy świeże mięso wykrojone na

złaznienie Szynki boczki balerony kiel-

basy na sposób polski oraz wiele innych

wędlin i delikatessów ogorki kiszzone

kapustę z beczki śledzie pierogi

T S PAKULSKI

**M-C DAIRY Co.Ltd.
PRODUCTS**

Dostarczamy wszystkie znane produkty

mleczne do każdego sklepu w Toronto

Wyrabiamy kwasną smietanę yogurt

puszankę ser biały i topioną

ZADAJCIE NASZYCH WYROBOW

W SWOICH SKLEPACH

Godziny otwarcia: 7:00 do 4:00

212 Mary St Tel 766-6711

**KARL'S BUTCHER
& GROCERY**

Właściciel Karol Jarząbek

Posiadamy na składzie zawsze

świeże mięsa, wędliny własnego

wyrobu smaczne i świeże oraz

importowane z Polski i Europy

artykuły spożywcze

105 Roncesvalle Ave Toronto

TEL 531-1622

FINE PIANO SERVICE

Strojenie pianin i fortepianów,

strojenia koncertowe, wszelkie

naprawy

Zgłoszenia przyjmujemy w

językach polskim, angielskim,

niemieckim

Toronto, TEL 249-8628

204-216

**RENOVATION
HOUSE**

Wykarczanie "basmentów",

renowacja kuchni, łazienek,

instalacji elektrycznych, malowa-

nie, kafelki, scianki działowe

renovation

TEL 438-3943, 284-6719

219-221

**HOMETARIO
REAL ESTATE LTD
& INSURANCE BROKERS Ltd**

• KUPNO I SPRZEDAŻ NIERU-

CHOMOŚCI WSZELKIEGO

RODZAJU

• UBEZPIECZENIA NA SAMO-

CHODY — OD OGNIA — KRA-

DZIEŻY I INNE

171 Roncesvalles Ave Toronto

TEL 531-3506

PRZEPROWADZKI

BLISKIE I DALEKIE

oraz wszelkie przewozy towarów

Umarkowane ceny

Solidna i szybka obsługa

TORONTO, Tel 691-3161

JANUSZ

151-176

KURSY

American

social dancing

AMERYKANSKI

TANIEC TOWARZYSKI

walce, tango, foxtroty, rumbly,

cha-cha, samby, swing

Informacje i rejestracja

(416) 782-9776

Młodzież i dorośli

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

ANKA & PETER

2374 Bloor St W Toronto

TEL 769-4488

Zdjęcia i portrety na różne okazje

~

• zaproszenia dla krewnych z POLSKI

• oficjalny przedstawiciel PKO

• przeloty czarterowe i indywidualne do wszystkich krajów świata

• formalności paszportowe, wizowe, legalizacje

• ubezpieczenia dla przybywających z wizytą - 3 miesiące \$ 95 00

• tłumaczenia i akty notarialne

Proszę zgłaszać się do naszej fachowej załogi

EMPRESS

TRAVEL AGENCY Ltd

185 Roncesvalles Ave, TORONTO, ONT M6R 2L5

(naprzeciw Credit Union)

TEL 536-3554

ONTARIO MEAT

PRODUCTS LTD.

783 Queen St W TEL 364-7720

157 Roncesvalles Ave

TEL 535-4648

NAJWYŻSZA JAKOŚĆ

KONKURENCYJNE CENY!

Świeże mięso sery pieczywo bogatym

wyborze

Europejskie wyroby delikatesowe

DOSTARCZAMY DO DOMÓW

NA SPECJALNE OKAZJE WEDŁUG

CEN HURTOWYCH

**euro-AMERICAN
ELECTRICIAN INC**

Instalacje elektryczne

Residential, Commercial

Industrial

Tel (514) 334-2966

BLOOR ST W

78 SIX POINT RD

THE QUEENSWAY

SKLEP OTWARTY

czwartki i piątki od 8 rano do 7 00 wiecz

w soboty od 8 00 rano do 5 00 po poł

ISLINGTON

TEL 416-252-4567

Najwyższej jakości wyroby

delikatesowe - wędliniarskie

własnej produkcji - wyroby

mięsne oraz świeże mięso

pierwszej klasy,

7 gatunków pierogów własnej

produkcji

208-217

JOHN

CZECHOWSKI

UNIQUE SAUSAGE

BOUTIQUE

650 The Queensway, Toronto

TEL (416